candida și în interviul acordat recent săptămînalului portughez „Expresso". În ciuda faptului că nu se sprijină pe nici un partid, premierul portughez s-a arătat convins de victoria sa, convingere pornită de la faptul că „nu partidele politice vor decide în aceste alegeri", ci „calitățile personale și popularitatea". Dacă va fi ales, amiralul Azevedo a anunțat că va încredința misiunea de formare a guvernului lui Mario Soares, iar în cazul în care multiplele probleme economice ale Portugaliei vor face o asemenea variantă nerealizabilă, va recurge la formarea unui guvern de coaliție.

În ciuda faptului că președintele Costa Gomes a refuzat în cîteva rînduri să-și prezinte candidatura pentru un nou mandat, „Comisia națională de sprijin", formată în jurul numelui său, nu renunțase la ideea de a-l convinge s-o facă.

Pînă în acest moment nu este clarificată nici problema candidaturii comandantului Otelo Saraiva de Carvalho, autorizat, luni, de Statul Major al armatei terestre, să-și prezinte candidatura. Aflat în libertate provizorie după arestarea sa, în urma evenimentelor de la 25 noiembrie 1975, Otelo Saraiva de Carvalho a fost autorizat de același Stat Major să se deplaseze în țară în cursul campaniei electorale. Un ultim obstacol, acela al eligibilității sale, de resortul Tribunalului Suprem, nu fusese încă înlăturat miercuri.

De notat absența, pînă acum, a unui candidat al dreptei care, totuși, ar putea fi întruchipat — notează agenția portugheză ANOP — de generalul Kaulza de Arriaga. Cu toate că și eligibilitatea sa este pusă sub semnul întrebării, dat fiind faptul că el a fost recent eliberat din închisoare (Kaulza de Arriaga a fost arestat după tentativa de lovitură de stat din noaptea de 27—28 septembrie 1974).

În timpul unei vizite făcute la o unitate plasată sub jurisdicția sa, generalul Vasco Lourenço, comandantul regiunii militare Lisabona și membru al Consiliului Revoluției, s-a referit la importanța alegerilor prezidențiale de la 27 iunie, considerate drept „fundamentale pentru consolidarea democrației în Portugalia". „Este vorba — a subliniat Vasco Lourenço — de următorii patru ani care sînt în cauză și de care va depinde posibilitatea de a lansa sau nu bazele reale pentru a face din societatea portugheză o societate mai justă, mai umană, mai umanitară și mai liberă".

O dată lista candidaților definitivată, urmează campania electorală propriu-zisă. Pentru unii ea se află în plină desfășurare. Pentru alții de-abia începe.

Rodica Dumitrescu

BEIRUT

Luptele continuă

După hecatomba din 16 mai — „duminica neagră" cum a denumit-o presa libaneză — ziua cînd s-a înregistrat cel mai mare număr de morți și răniți din cursul războiului civil, sfîrșitul săptămînii trecute a marcat o oarecare ameliorare a situației, îndeosebi la Beirut unde s-a înregistrat o scădere a intensității luptelor. Duminică 23 mai, pentru prima oară după o lungă perioadă, în capitala libaneză nu s-au mai auzit bubuituri de tun, iar schimburile de focuri erau sporadice. Dar acalmia relativă n-a durat mult. Luni, luptele au fost reluate pe întreaga linie a frontului din Beirut, cît și pe celelalte fronturi din țară.

Cel de-al 31-lea acord de încetare a focului, care urma să intre în vigoare la 20 mai, n-a fost luat în seamă de mozaicul grupărilor combatante din războiul civil libanez aparținînd unor coaliții și comunități neomogene, cu contradicții interioare tot mai des manifestate. Complexitatea situației politice a Libanului de azi se oglindește de altfel și pe planul militar al conflictului, fapt ce a anihilat pînă în prezent multiplele încercări de a găsi o ieșire din criză. O exemplificare în acest sens a fost oferită luni și de ciocnirile ce au avut loc în orașul mediteranean Jbeil (anticul Byblos) între combatanți falangiști și partizani înarmați ai lui Raymond Eddé, liderul partidului de centru Blocul Național, ambele formațiuni politice aparținînd comunității creștine-maronite.

La Beirut, unde bombardamentele reciproce de artilerie grea din ultimele săptămîni au provocat mari pierderi umane extinzînd cu mult aria distrugerilor, vechea linie de front, care desparte în două orașul, n-a suferit modificări, cele două tabere rivale continuînd războiul de pe pozițiile întărite pe care le ocupă de mai mult timp. Punctul cel mai fierbinte rămîne intrarea portului maritim și vechiul centru comercial din vecinătate, dar și aici frontul s-a stabilizat după lichidarea enclavei falangiste din zona marilor hoteluri, cucerite, rînd pe rînd, în cursul unor lupte înverșunate prelungite pe parcursul a peste șase luni. Acalmia de săptămîna trecută de pe frontul Beirutului a oferit posibilitatea ca „trecerea de la Muzeu" (este vorba de întretăierea de străzi din dreptul Muzeului Național de Antichități), prin care se face legătura dintre cele două părți ale orașului, să fie redeschisă tranzitului pentru persoane, aprovizionării cu alimente și păcură și alte produse existente într-o zonă și lipsă în cealaltă sau invers. O echipă de tehnicieni a oficiului de electricitate din Beirut, lucrînd în condiții de mare periculozitate în zona frontului, a reușit, în aceste condiții, să repare liniile de înaltă tensiune în punctele unde erau avariate de bombardamente, evitîndu-se astfel ca antrepozitele frigorifice, sălile de operații ale spitalelor, cuptoarele electrice ale brutăriilor să-și întrerupă activitatea, fapt ce ar fi avut grave consecințe pentru populația rămasă în oraș. Este de menționat că în tot timpul războiului aprovizionarea cu curent electric n-a fost oprită, străzile orașului fiind luminate permanent noaptea, inclusiv în zona frontului; același lucru și în ceea ce privește funcționarea legăturilor telefonice interne. După o scurtă perioadă de liniște folosită pentru reaprovizionare și reparații tehnice, în cele două părți ale orașului, luni

tatea alianței atlantice din care face parte".

Prima etapă, cea de la Washington, a inclus și două runde de convorbiri cu președintele Gerald Ford, care nu s-au încheiat, însă, cu un comunicat oficial. Dacă, așa cum scrie agenția France Presse, convorbirile de la Washington „au făcut să apară o largă identitate de vederi", ele „au arătat, de asemenea, cum apreciază observatorii diplomatici, preocuparea președintelui Republicii Franceze de a-și păstra mîinile libere" într-o serie de domenii precise. Între acestea, faptul că Franța nu va reintra în structura militară a N.A.T.O. (din care a ieșit în 1966), deși va rămîne un „aliat fidel" în cadrul acestuia.

Popasurile pe care președintele francez le-a făcut, în ultimele zile ale vizitei sale, au avut un caracter mai specific omagial. La Mount Vernon, unde se află reședința-muzeu a lui George Washington, președinții Valéry Giscard d'Estaing și Gerald Ford au asistat la un spectacol de „sunet și lumină", oferit de Franța drept „cadou bicentenar" Statelor Unite. După ce, la Philadelphia (unde, cu 200 de ani în urmă, a fost semnată Declarația de Independență) președintele Franței și-a împărțit programul între amintiri ale războiului de independență și perspectivele economiei mondiale, călătoria s-a încheiat la New Orleans și Lafayette (unul din cele 42 de orașe americane ce poartă acest nume), în Louisiana, fostă colonie franceză.

M. N.

După încheierea Consiliului ministerial al N.A.T.O. de la Oslo, miniștrii de externe din Turcia, Ihsan Sabri Caglayangil (stînga), și din Grecia, Dimitrios Bitsios, au avut o întrevedere în cadrul căreia au discutat problemele aflate în suspensie între cele două țări — platoul continental și evoluția situației din Cipru. S-a hotărît continuarea consultărilor

situația înrăutățindu-se „trecerea de la Muzeu" a devenit din nou nesigură, impracticabilă. Luptele s-au reluat la începutul acestei săptămîni și pe frontul de la Faraya, stațiune a sporturilor de iarnă din munții Libanului, la 45 km nord-est de Beirut. În noaptea de duminică spre luni se semnalau dueluri de artilerie și pe frontul din munți, în imediata apropiere a șoselei internaționale Beirut—Damasc, cît și în zona orașului Zahlé, capitala administrativă a provinciei Bekaa, care ocupă podișul dintre lanțurile muntoase Liban și Antiliban.

Profitîndu-se de acalmia din săptămîna trecută, factorii politici și-au continuat contactele, au avut loc noi tatonări, în vederea depistării unor căi spre soluționarea conflictului. Elias Sarkis, noul președinte al Republicii Libaneze, ales la 8 mai — dar care, în momentul cînd scriem aceste rînduri nu și-a luat postul în primire, deoarece președintele în funcțiune, Suleiman Frangieh, nu s-a hotărît încă să demisioneze — a întreprins o serie de acțiuni în vederea reunirii în jurul aceleiași mese a tuturor părților implicate în conflict, pentru a dezamorsa pînă la urmă lunga criză.

Crăciun Ionescu

O. N. U. — CONSILIUL DE SECURITATE

În dezbatere — situația din teritoriile arabe ocupate

Pentru a doua oară, în cursul acestui an, Consiliul de Securitate al O.N.U. s-a întrunit, cu începere de la 4 mai, în scopul examinării situației existente în teritoriile arabe ocupate de Israel după războiul din iunie 1967. De data aceasta, reuniunea Consiliului a fost convocată la cererea Egiptului, care, în plîngerea adresată forului permanent al O.N.U., a condamnat practicile israeliene în Cisiordania și Gaza, precum și „politica expansionistă a Israelului, sub forma stabilirii de colonii de populare, care obstaculează căutarea unei păci juste și durabile (în regiune)".

Ca și la dezbaterile organizate asupra aceluiași subiect la sfîrșitul lunii martie, la actuala reuniune (încă nefinalizată) iau parte atît reprezentanții statelor arabe implicate în conflictul din Orientul Mijlociu și ai Organizației pentru Eliberarea Palestinei, cît și reprezentantul guvernului israelian. De altfel, la începutul lucrărilor sale, Consiliul de Securitate a aprobat, cu 11 voturi, unul împotrivă (S.U.A.) și trei abțineri (Franța, Marea Britanie și Italia), participarea O.E.P. la dezbateri.

Sesiunea actuală se desfășoară în condițiile intensificării crescînde, neîntrerupte, a protestului populației din teritoriile arabe ocupate împotriva controlului militar israelian, ca și a unor măsuri vizînd modificarea caracterului demografic, fizic și

N. A. T. O.

O sesiune „fără istoric"

Asemenea ultimelor întîlniri bianuale ale miniștrilor de externe din țările membre ale Tratatului nord-atlantic, cea desfășurată, timp de două zile, în a doua jumătate a săptămînii trecute la Oslo, a fost „fără istoric". În sensul că nici o hotărîre sau vreun comunicat care să aducă lucruri neașteptate sau noi nu au fost adoptate, că dezbaterile s-au limitat la probleme generale, cunoscute dinainte și, mai mult, unele chestiuni care îi preocupă pe membri au fost eludate sau abia atinse. O sesiune, prin urmare, de rutină, din ale cărei lucrări se pot desprinde, totuși, cîteva concluzii.

În primul rînd, aprecierile pronunțate de secretarul general al N.A.T.O., Joseph Luns, încă la începutul sesiunii : alianța traversează în prezent momente dificile, întrucît, atît în zona nordică, cît și în cea de sud-est, membrii ei, cu interese divergente, se înfruntă destul de serios, într-atît încît s-a ajuns la situația de a fi pusă la îndoială „credibilitatea" pactului. Comunicatul final nu amintește, însă — fapt de la sine înțeles — de această ușoară îngrijorare a membrilor.

În al doilea rînd, cum era de așteptat, o parte importantă a dezbaterilor a constat în trecerea în revistă a relațiilor Est-Vest, a momentului politic și militar actual, în considerarea ca necesară a continuării eforturilor în direcția destinderii. Comunicatul comun subliniază, de altfel, necesitatea transpunerii în viață a tuturor prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, în așa fel încît viitoarea reuniune, din 1977, de la Belgrad, să ofere „posibilitatea unui schimb de păreri atît în legătură cu aplicarea Actului final, cît și pentru examinarea progreselor ce vor trebui realizate pentru atingerea obiectivelor convenite la Helsinki". Dar, dorința de a promova „instaurarea unor relații mai stabile și mai pozitive pe calea destinderii și găsirii unor noi măsuri practice de cooperare în domenii de interes comun" a apărut în contradicție cu măsurile, stabilite prin același comunicat, de continuare a politicii de înarmare a N.A.T.O., în dezacord cu eforturile majorității statelor europene către o destindere și cooperare multilaterală.

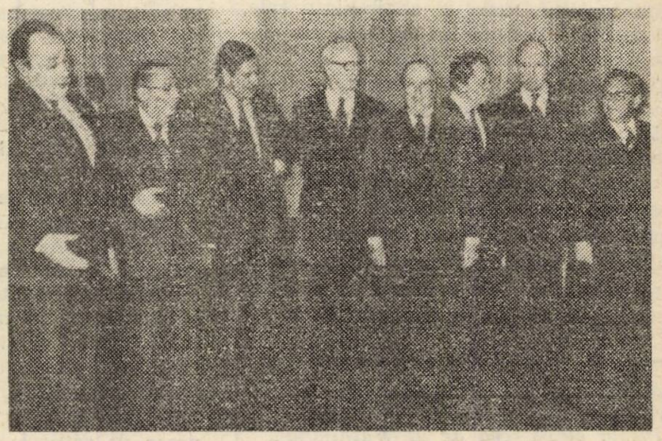

Miniștrii de externe din țările membre ale N.A.T.O., participanți la sesiunea de primăvară a Consiliului ministerial, au fost primiți, în prima zi, de regele Norvegiei, Olav al V-lea

O altă problemă actuală ușor atinsă în timpul sesiunii de la Oslo a fost aceea a viitoarelor alegeri italiene. Italia ceruse anterior lui Joseph Luns ca această chestiune să nu fie abordată, dar Henry Kissinger, în unele aluzii din cuvîntarea sa din prima zi, a lăsat să se înțeleagă faptul că accesul comuniștilor italieni la putere ar displace guvernului american. Discuția s-a oprit, însă, aici, la intervenția lui Joseph Luns, care a precizat că sesiunea nu e locul potrivit pentru discutarea unei asemenea probleme. În context, s-au făcut și referiri chiar la necesitatea respectării statutului acestui pact, atrăgîndu-se atenția că, în virtutea lui, nici unul din membrii N.A.T.O. nu poate impune vreunui partener o anume politică internă; pe de altă parte, delegația italiană a cerut ca în comunicatul final să fie menționat principiul respectării suveranității fiecărui membru.

Mai vechi și mai noi, divergențe între membrii N.A.T.O. s-au manifestat și la Oslo, mai întîi în problema standardizării armamentului (singurul reprezentant care a atins subiectul a fost ministrul de externe francez), în care nu s-a ajuns la nici un acord, o discuție mai detaliată urmînd a avea loc, eventual, la următoarea sesiune, în decembrie. Apoi — în conflictul anglo-islandez (așa-numitul „război al codului"), singura problemă foarte concretă și foarte actuală discutată, la obiect, în cele două zile ale sesiunii. Concretă și actuală din două motive : ministrul de externe islandez, Einar Agustsson, a explicat limpede colegilor săi că, în cazul în care Marea Britanie nu-și va retrage navele militare din apele islandeze și conflictul nu va fi rezolvat în următoarele șase luni, țara sa se va retrage din N.A.T.O. (cu toate că, potrivit statutului, retragerea trebuie să urmeze unui preaviz de un an), cu toate consecințele ce decurg de aici : închiderea bazei militare aflate pe insulă, interzicerea accesului avioanelor militare etc. „Problema apărării militare devine secundară", a spus E. Agustsson, față de cea a apărării singurei resurse a populației islandeze. Conflictul, grav pentru țările în cauză (care și-au întrerupt relațiile diplomatice), a apărut acum real și pentru N.A.T.O., ai cărui membri, într-un mod sau altul, vor încerca să medieze. Singurul rezultat concret pînă acum este știrea, din sursă britanică, a unei apropiate reluări a negocierilor între cele două părți.

S. Ț.

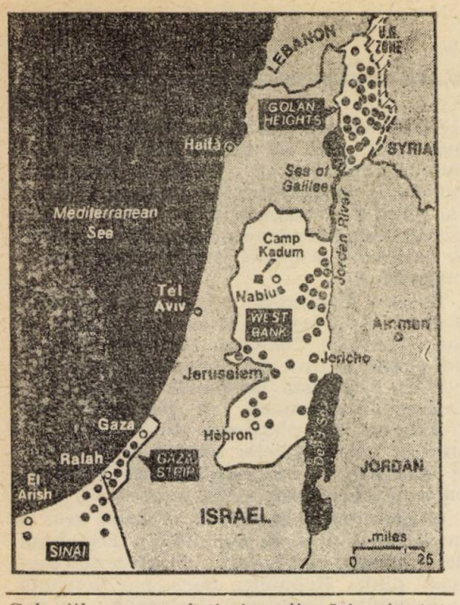

Coloniile cu populație israeliană implantate în teritoriile arabe ocupate
(După **International Herald Tribune**)

cultural al teritoriilor respective. Manifestațiile de protest și diferitele incidente au izbucnit, după cum se știe, la sfîrșitul lunii februarie ; de atunci, 12 locuitori de pe malul de vest al Iordanului și-au pierdut viața în ciocnirile cu forțele de ordine israeliene, iar numeroase persoane au fost rănite sau arestate (inclusiv preventiv). Localitățile cel mai des amintite în legătură cu evenimentele de pe malul de vest al Iordanului sînt Ierusalimul (unde forțele de ordine au blocat, între timp, accesul în zona arabă a orașului prin ridicarea a 11 porți metalice), Nablus (cu o populație de 70 000 de locuitori), Ramallah, Jericho, Djenin, Tulkarem etc.

Un moment important al intervalului de trei luni de la izbucnirea incidentelor l-au constituit, fără îndoială, alegerile municipale care s-au desfășurat la 12 aprilie în Cisiordania, soldate cu victoria clară a membrilor sau simpatizanților „Frontului național palestinean", care și-a afirmat adeziunea față de poziția Organizației pentru Eliberarea Palestinei. În esență, votul a reprezentat o clară manifestare a recunoașterii O.E.P. ca reprezentant legitim al poporului palestinean, a conștiinței naționale unitare palestinene.

Ca element important în agravarea situației, după alegerile de la 12 aprilie, s-au înscris acțiunile unor forțe de dreapta israeliene, grupate în jurul mișcării „Goush Emunim" (Blocul credinței), care solicită dreptul de implantare în oricare punct din Cisiordania (inclusiv în zonele foarte dens populate) și anexarea acestui teritoriu la Israel. La 18 aprilie, circa 20 000 de persoane au luat parte la un marș organizat de această mișcare (pe care diferite ziare occidentale o numesc „ultranațională și religioasă"), asupra localității Jericho, pentru a solicita dreptul de implantare a unor colonii cu populație israeliană în apropierea acestui oraș. În cursul incidentelor provocate atunci, un copil arab și-a pierdut viața. De menționat că guvernul israelian a aprobat desfășurarea acestui marș. În total, potrivit ziarului american „International Herald Tribune", în teritoriile ocupate au fost create, pînă în prezent, cu acordul autorităților israeliene, un număr de 68 de colonii cu populație israeliană, pe înălțimile Golan, în Valea Iordanului, în jurul Ierusalimului, în Gaza și în Peninsula Sinai. Pentru dezvoltarea lor, guvernul a alocat o sumă de circa 3,5 miliarde lire israeliene, echivalentă cu 500 milioane dolari. Se află în studiu, de asemenea, crearea a 12 noi așezări similare în Cisiordania.

Evident, ținînd seama de situația existentă în teritoriile ocupate, dezbaterile din Consiliul de Securitate au cuprins ample referiri la evenimentele de aici, ca și la măsurile politice necesare pentru soluționarea lor. Subliniind, astfel, că situația din teritoriile ocupate se agravează continuu, reprezentantul Egiptului, Esmat Abdel Meguid, a cerut Consiliului să condamne „actele brutale și ilegale ale Israelului în teritoriile ocupate" și să adopte măsuri imediate și eficace pentru curmarea lor. Reprezentantul Siriei, Mouaffak Allaf, a cerut Consiliului „să ordone Israelului să se abțină de la crearea de noi colonii în teritoriile arabe ocupate și să le desființeze pe cele existente, pînă la evacuarea rapidă a acestor teritorii". Delegatul O.E.P., Mehdi Labib Terzi, a acuzat, la rîndul său, guvernul israelian de a fi sprijinit marșul organizat la 18 aprilie în teritoriile ocupate, insistînd asupra implicațiilor politice ale unei asemenea acțiuni. Reprezentantul guvernului iordanian, Abdul Hamid Sharaf, a arătat că forul permanent al O.N.U. trebuie să constrîngă Israelul să se conformeze principiilor dreptului internațional, care reglementează comportarea puterilor ocupante în teritoriile aflate sub stăpînirea lor. „Înainte de orice, a spus el, Israelul trebuie să acționeze în așa fel încît să pună capăt ocupației, în mod definitiv și ireversibil".

În cuvîntul său, reprezentantul țării noastre la O.N.U., ambasadorul Ion Datcu, a subliniat că evenimentele tragice, care se multiplică în teritoriile ocupate de Israel, sînt o consecință directă a stării de ocupație, ceea ce impune reluarea urgentă a negocierilor de pace în regiune. România, a spus el, a dezaprobat și va condamna, fără încetare, ocuparea de teritorii străine, politica și acțiunile agresive împotriva poporului palestinean.

Referindu-se, în continuare, la practicile evocate în cursul dezbaterilor, ambasadorul român a arătat că Israelul — atît timp cît continuă să ocupe teritorii străine, ca urmare a războiului din iunie 1967 — are obligația să respecte normele de drept internațional referitoare la administrarea unor asemenea teritorii de către autoritățile de ocupație. Înființarea de colonii israeliene, a spus el, reprezintă o violare a acestor norme și, ca atare, Consiliul de Securitate trebuie să ceară Israelului încetarea măsurilor prin care se aduc atingeri caracteristicilor fizice, demografice sau culturale ale teritoriilor ocupate, sau prin care se încearcă modificarea statutului lor.

Subliniind apoi că soluționarea completă a situației din teritoriile ocupate nu poate fi realizată decît ca urmare a rezolvării politice a tuturor problemelor pe care le pune conflictul din Orientul Mijlociu, vorbitorul a reafirmat poziția de principiu a țării noastre în această problemă — vizînd retragerea tuturor trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate și garantarea dreptului egal la existență liberă a tuturor statelor din zonă, inclusiv al statului palestinean ce se va crea. Țara noastră, a subliniat vorbitorul, se pronunță cu fermitate pentru intensificarea acțiunilor concertate ale statelor și ale O.N.U. pentru ajungerea la o reglementare politică în zonă, adăugînd că o pace trainică nu va putea fi instaurată fără soluționarea problemei palestiniene, aflată în centrul conflictului. De aceea, O.E.P. — ca reprezentant al propriului popor — trebuie să participe la toate eforturile de pace în regiune, inclusiv la lucrările Conferinței de la Geneva asupra Orientului Mijlociu.

Lucrările Consiliului de Securitate vor continua în cursul acestei săptămîni, devansînd cu puțin probabila abordare a altor probleme referitoare la situația din regiune. Se relevă, astfel, că forul permanent al O.N.U. ar urma să se întrunească, la începutul lunii iunie, pentru a examina raportul întocmit de „Comitetul pentru exercitarea drepturilor inalienabile ale poporului palestinean" (acest organism, creat în noiembrie 1975, a prezentat recomandările sale în urmă cu cîteva zile), precum și problema reînnoirii mandatului forțelor de observatori O.N.U. de pe Înălțimile Golan, care expiră la 31 mai.

Ion Madoșa

Soldați israelieni au intervenit, recent, la Nablus, împotriva manifestațiilor organizate de populația locală

Contacte diplomatice

● *S-a încheiat vizita în U.R.S.S. a președintelui Republicii Populare Mozambic, Samora Machel.*

● *Președintele Consiliului Comandamentului Revoluției din Libia, Moamer El-Geddafi, a făcut o vizită oficială de trei zile în Malta, în timpul căreia a conferit cu premierul Dom Mintoff.*

● *Oslo : întîlnirea între miniștrii de externe ai Greciei și Turciei, Dimitrios Bitsios și, respectiv, Ihsan Sabri Caglayangil.*

● *Președintele R.P.D. Coreene, Kim Ir Sen, a primit pe Mohamed El Gamasy, vicepremier și ministru de război și al producției militare al R. A. Egipt.*

● *Miniștrii de externe ai Kuweitului și Arabiei Saudite, șeicul Sabah-Al-Ahmed Al-Jaber, și, respectiv, prințul Saud Bin Faisal, în vizită la Cairo și Damasc, au conferit cu președinții Anwar El Sadat și Hafez El-Assad.*

● *Aflat într-o scurtă vizită la Stockholm, secretarul de stat american Henry Kissinger a avut convorbiri cu premierul Olof Palme și cu ministrul de externe Sven Anderson.*

R. D. GERMANĂ

Congresul al IX-lea al P.S.U.G.: obiective mobilizatoare

Corespondență din Berlin, de la Ștefan Zaides

Timp de cinci zile, în Marea sală a noului Palat al Republicii din Berlin, s-au desfășurat, într-o atmosferă entuziastă, specifică marilor evenimente, lucrările celui de-al IX-lea Congres al P.S.U.G.

Însemnătatea Congresului al IX-lea a fost reliefată încă de la prima sa ședință, care a supus atenției delegaților o serie de puncte importante pe ordinea de zi : Raportul Comitetului Central la al IX-lea Congres al P.S.U.G., aprobarea documentelor avansate dezbaterii publice — Programul P.S.U.G., Statutul, Directivele celui de al IX-lea Congres al P.S.U.G. asupra Planului cincinal de dezvoltare economică a R.D.G. 1976-1980 —, alegerea noilor organe conducătoare ale partidului.

Cei peste 2 000 de delegați, reprezentînd mai mult de două milioane de membri ai partidului, au luat cunoștință și au discutat pe larg Raportul C.C., prezentat de tovarășul Erich Honecker, și, constatînd că obiectivele definite de cel de-al VIII-lea Congres al P.S.U.G. au fost atinse, și chiar depășite în numeroase domenii, au aprobat în întregime linia politică și activitățile practice ale C.C. al P.S.U.G. Aprecierile, sarcinile și concluziile prezentate de Raport — se spune în Rezoluția adoptată de Congres — formează baza ansamblului activităților tuturor organizațiilor partidului.

Noul Program al partidului — „stindardul care arată unde ne aflăm și încotro mergem", cum plastic a fost caracterizat de Raportul C.C. al P.S.U.G. — formulează țelurile fundamentale ale partidului, dă luptei acestuia o clară orientare pe drumul spre comunism și va reprezenta, pentru o perioadă ce va cuprinde mai multe cincinale, linia conducătoare a activității P.S.U.G. De altfel, dezbaterea Programului P.S.U.G. a și conferit o însemnătate deosebită Congresului al IX-lea, necesitatea unui nou program al partidului fiind hotărîtă de însuși mersul vieții, de marile cuceriri realizate de poporul R.D.G., de faptul că această țară pășește într-o nouă etapă a dezvoltării sale sociale. Țelul suprem al P.S.U.G. — relevă Programul — este continuarea construirii societății socialiste dezvoltate, crearea premiselor de trecere la construirea comunismului și, în această lumină — arăta secretarul general al C.C. al P.S.U.G. — „el schițează o perspectivă clară și stimulează optimismul și dorința de a-l transpune în fapte, în viață".

Directivele Congresului al IX-lea al P.S.U.G. asupra Planului cincinal de dezvoltare economică a R.D.G. 1976—1980, care au primit aprobarea forumului național al comuniștilor relevă că sarcina principală a actualului cincinal (1976-1980) vizează creșterea nivelului de viață material și cultural al poporului pe baza unui ritm sporit de dezvoltare a producției socialiste, al creșterii eficienței economice, al folosirii tot mai depline a progresului științific și tehnic și al sporirii productivității muncii cu 30—32 la sută. Directivele specifică faptul că, în 1980, comparativ cu 1975, veniturile nete ale populației vor crește cu 20—22 la sută. Cu 34—36 la sută va crește în cincinalul acesta producția industrială marfă. În agricultură — randamentul producțiilor vegetale va crește cu 20 la sută în raport cu media anilor 1971—1975. Investițiile în economie vor atinge 240—243 miliarde de mărci în întregul cincinal. Un interes aparte e vădit pentru construirea de noi locuințe, pentru perioada prevăzută fiind planificată construirea a 550 000 locuințe noi și amenajarea sau modernizarea a alte 200 000 ; un loc aparte în acest proces e rezervat Berlinului, pentru anii 1975—1980 prevăzîndu-se construirea unor obiective pe potriva marii urbe.

Luînd cuvîntul de la tribuna Congresului, conducătorul delegației române, tovarășul Ilie Verdeț, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., a adus Congresului, tuturor membrilor P.S.U.G. un cald salut tovărășesc și cele mai bune urări de succes din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a întregului nostru partid, exprimînd, totodată, sentimentele de profundă prietenie și solidaritate internațională.

Ne este deosebit de plăcut — a spus vorbitorul — să evocăm și cu acest prilej că între Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Unit din Germania, între Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană se dezvoltă relații fructuoase de colaborare tovărășească, în spiritul îndelungatelor tradiții de prietenie și solidaritate internațională ce leagă oamenii muncii din țările noastre.

O contribuție de seamă în acest sens a avut-o semnarea, în mai 1972, a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană ; un rol deosebit de important în dezvoltarea relațiilor noastre au avut întîlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Erich Honecker, multiplele contacte și schimburi de vederi realizate între conducătorii de partid și de stat ai țărilor noastre. Caracterul dinamic și fertil al acestor raporturi, al acestei sincere prietenii se reflectă în creșterea neîntreruptă a schimburilor economice, în intensificarea cooperării în producție și tehnico-științifice, în amplificarea colaborării pe tărîm cultural și în alte domenii.

Sîntem ferm convinși — a arătat vorbitorul — că relațiile frățești dintre P.C.R. și P.S.U.G., dintre țările noastre se vor lărgi, diversifica și adînci tot mai mult și în viitor, spre binele popoarelor noastre, al cauzei socialismului, colaborării internaționale și păcii în lume.

■

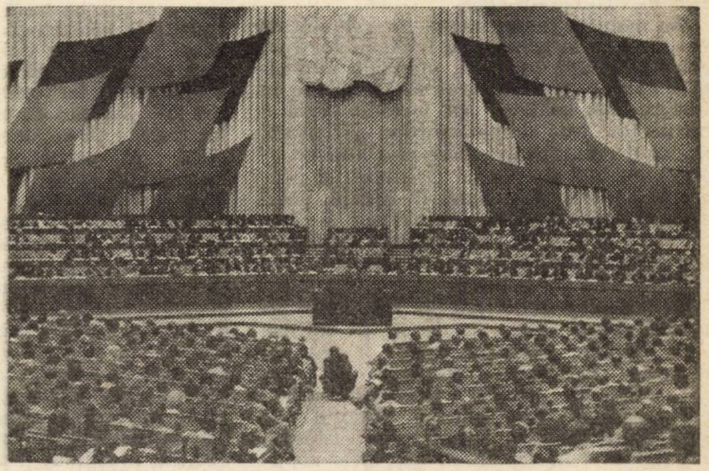

Aspect din timpul lucrărilor Congresului

Congresul al IX-lea a ales noile organe conducătoare ale partidului. În funcția de secretar general al C.C. al P.S.U.G. a fost ales Erich Honecker.

Luînd cuvîntul în încheierea lucrărilor, Erich Honecker a subliniat faptul că al IX-lea Congres al P.S.U.G. a adus o contribuție apreciabilă, analizînd rezultatele și experiențele unei etape importante din viața țării. Întreaga sa desfășurare și largul ecou aprobativ pe care l-a găsit în rîndurile oamenilor muncii de la orașe și sate — a relevat el — „confirmă certitudinea că și noile și marile sarcini vor fi îndeplinite".

R. S. F. IUGOSLAVIA

Magistrala feroviară Beograd — Bar

Corespondență de la Simion Morcovescu

29 mai 1976. Ora 0,00. Din gara centrală a capitalei iugoslave, pe noua magistrală feroviară Beograd—Bar va porni prima garnitură de tren. Această dată va rămîne înscrisă cu litere de aur în istoria căilor ferate iugoslave, marcînd realizarea unui proiect la care au visat generații de ingineri, proiectanți și constructori, înfăptuirea unei idei născute cu 120 de ani în urmă.

Noua cale ferată a fost, de fapt, inaugurată la începutul acestei luni, cînd un grup de ziariști străini și iugoslavi au avut privilegiul de a fi primii călători pe magistrala ce leagă capitala iugoslavă de Marea Adriatică, pe ruta cea mai scurtă, străpungînd lanțul Munților Dinarici. Mulți dintre noi fuseserăm martori, etapă cu etapă, la efortul îndîrjit al constructorilor iugoslavi, care au făcut ca acest vis să devină realitate. Trenul albastru ne-a purtat pe noul drum de fier timp de două zile, tema principală a convorbirilor constituind-o, cu precădere, noua magistrală feroviară, semnificația ei economică, însemnătatea ei pentru zonele pe care le străbate.

În ultimii ani, cuvintele Beograd—Bar, ce constituie punctele terminus ale drumului de oțel, au fost foarte frecvent rostite, exprimînd valoarea unei acțiuni ce a preocupat țara întreagă. Denumit în mod prescurtat „B.B.", proiectul a reținut atenția opiniei publice iugoslave, apărînd cu majuscule în paginile presei și fiind evocat cu o mare frecvență în emisiunile de radio și televiziune. Realizarea acestui proiect a necesitat concentrarea unor importante mijloace materiale, ceea ce a determinat lansarea unui împrumut popular, la care au contribuit cetățeni și colective de muncă din toată țara, însuflețiți de ideea realizării unei legături directe între capitală și litoral.

Construcția unui drum de fier adriatic a preocupat multe generații de ingineri. Au fost elaborate diverse variante ale traseului, numeroase studii și schițe care, în timpul celui de-al doilea război mondial, au fost distruse aproape în întregime. Au rămas, însă, cei animați de această dorință și, imediat după eliberare, au fost alcătuite unele proiecte concrete. Dintre cele două variante — valea rîului Drina sau valea rîului Lim — a fost aleasă ultima. Odată aprobat proiectul, în 1952 au început lucrările care, pînă spre sfîrșitul anului trecut, cu unele intermitențe, au durat 23 de ani, timp în care a prins viață acest drum istoric, despre care constructorii lui afirmă că, în spațiu, se întinde pe 476 km, dar, în timp, pe o perioadă de 12 decenii. La 27 noiembrie anul trecut au fost montați ultimii metri de cale ferată, făcîndu-se legătura între Serbia și Muntenegru, între zona dezvoltată din nord și zonele mai slab dezvoltate din Muntenegru și de pe litoralul Muntenegrean. Acesta a fost darul pe care constructorii iugoslavi din toate republicile l-au făcut țării de ziua națională, la realizarea lui dîndu-și concursul 70 de întreprinderi iugoslave și peste 20 000 de muncitori, precum și un mare număr de tineri, organizați în brigăzi de muncă patriotică.

Magistrala Beograd—Bar, pe care vor circula și locomotive electrice construite la Uzinele „Electroputere" din Craiova, este pusă alături de asemenea importante obiective realizate în Iugoslavia socialistă, ca sistemul hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier", construit în colaborare cu România, sistemul hidrotehnic al Canalului Dunăre—Tisa—Dunăre și autostrada Liubliana—Djevdjelia. Soluția pentru care s-a optat asigură cea mai scurtă legătură între capitală și Marea Adriatică. Mai mult de un sfert din traseu trece printr-o zonă montană, cu înălțimi ce depășesc 2 000 metri, această performanță tehnică remarcabilă fiind o dovadă a talentului și ingeniozității proiectanților și constructorilor iugoslavi. Iată și cîteva cifre referitoare la parametrii tehnici ai acestui proiect cu adevărat temerar : calea ferată are o lungime de 476 km, pe traseu fiind străpunse 254 de tuneluri, cu o lungime totală de 114,5 km, dintre care patru cu lungimi între 5 și 6 km. Sînt traversate masivele Malien și Povlien, platoul Zlatibor, sînt surmontate canioane pînă nu demult de netrecut, sînt străbătute, de mai multe ori, rîurile de munte Dietinia, Țrni Rzav, Uvaț, Lim, Tara și Moracea. Peste aceste rîuri au fost ridicate 234 de poduri din beton și oțel și numeroase viaducte care, puse cap la cap, ajung la 14,5 km. Cu totul remarcabil este podul ce leagă malurile rîului Mala Rieka, cel mai mare pod feroviar din Europa, a cărui dantelărie de oțel se desfășoară pe o distanță de 500 de metri, sprijinindu-se pe piloni de beton de peste 200 de metri înălțime. Pe sectorul dintre Gostun și Titograd, lung de 117 km, trenurile dispar în roca munților de 105 ori, trecînd prin tunelurile săpate în munte. Călătorind în această zonă, înțelegi de ce magistrala este denumită și metroul Muntenegrului. Pe tot traseul, trenurile opresc în 54 de stații, dintre care una este, în întregime, situată într-un tunel.

Construirea magistralei a fost determinată de inestimabila ei importanță economică. În jurul său trăiesc 2 milioane de locuitori, a căror existență este influențată în modul cel mai direct de noua magistrală. Experții au evaluat că, în regiunile străbătute de drumul de fier, există 3,3 miliarde tone lignit, 120 milioane tone material lemnos, 250 milioane minereu de nichel, însemnate cantități de antimoniu, minereu de plumb, de zinc, bauxită, cupru etc. Calea ferată va permite exploatarea bogatelor zăcăminte de minereuri metalice și nemetalice, ceea ce va antrena dezvoltarea siderurgiei și a metalurgiei neferoase.

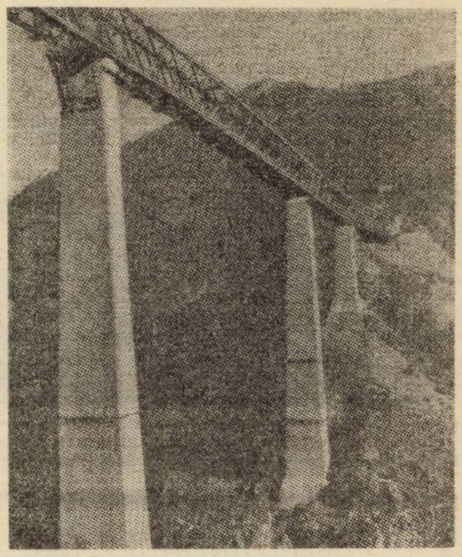

Unul dintre cele mai lungi și mai înalte poduri de pe magistrală, situat în Muntenegru

În timpul călătoriei am primit și alte informații de la cei ce au participat direct la construcția magistralei. Astfel, am luat cunoștință de cîteva episoade ce reflectă eforturile deosebite depuse de constructori, mai ales în zona din Muntenegru. De pildă, în timp ce se străpungea un tunel, s-au produs infiltrații de apă, din cauza cărora muncitorii nu puteau rezista mai mult de două ore într-un schimb. Acolo, în șase luni s-a avansat doar cu 30 de metri (în condiții normale se săpau 2 metri pe zi). În unele sectoare, muncitorii au lucrat suspendați pe odgoane la înălțimi amețitoare, ca adevărați alpiniști. Datorită terenului, în unele sectoare mașinile și utilajele nu au putut fi aduse la locul de muncă decît demontate piesă cu piesă. Fiecare kilometru de cale ferată a necesitat, pe lîngă eforturile pentru asigurarea materialelor de construcție, o mare investiție de muncă îndîrjită, plină de abnegație, multă ingeniozitate pentru a fi învinse obstacolele naturale.

Lansarea primului tren, avînd ca primi călători o parte din cei care, în calitate de participanți la împrumutul popular, au dreptul la o călătorie gratuită, consemnează încheierea cu succes a unor eforturi de peste două decenii, pe plan material, financiar și uman. „Calea de fier a visurilor", „Metroul Muntenegrului", „Magistrala Feroviară Adriatica", „Drumul de fier balcanic" — sînt cîteva din denumirile folosite de gazetari în reportajele închinate acestei magistrale ; ea va purta pe călători prin ținuturi de un pitoresc rar întîlnit, prin regiuni altădată inaccesibile, descoperindu-le frumusețile pînă acum ascunse ; linia atinge uneori mari altitudini, în masivele Durmitor și Prokletie, și coboară, în pantă abruptă, la Bar, ajungînd la numai 3 metri deasupra nivelului mării. Pornind din capitală, trenul electric va străbate piesajul pitoresc al Șumadiei, al munților Zlatibor, Malien și Povlien, ținuturile sălbatice din jurul Kolașinului ca, după numai 7 ore de mers, să ajungă la litoralul însorit al Muntenegrului, cu plaje de nisip ce se întind pe zeci de kilometri. Dar valoarea deplină a acestui grandios obiectiv va fi dovedită abia în anii următori.

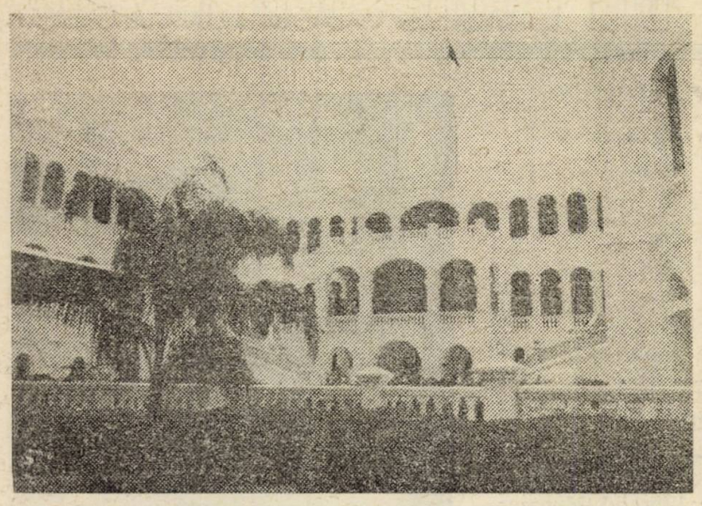

Khartoum. Palatul Republicii, situat în apropiere de Nilul Albastru

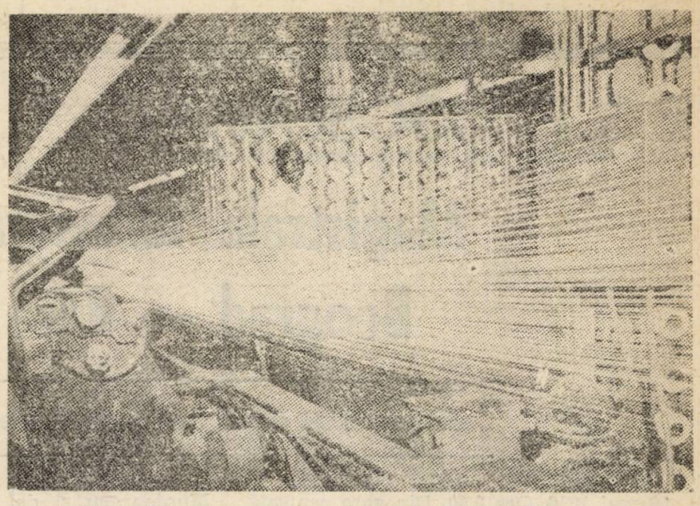

La una din întreprinderile Companiei Textile Sudaneze

REPORTAJ PE GLOB

SUDAN

Niculae Stoian

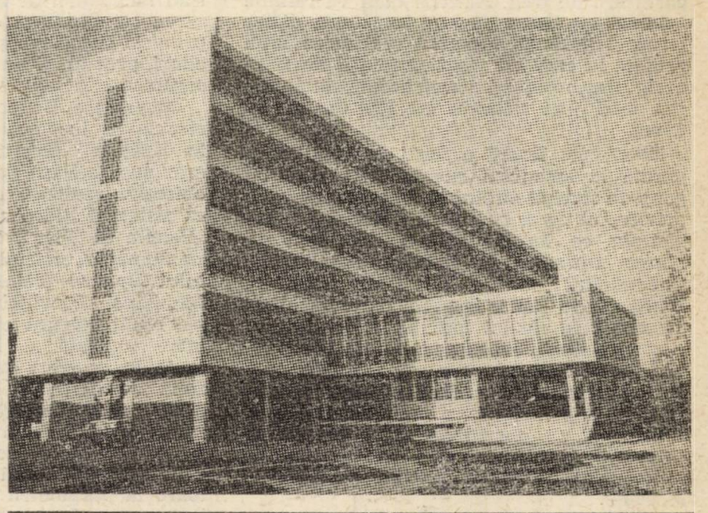

Un nou spital în capitala sudaneză

În aceste zile, cea mai întinsă țară a continentului african sărbătorește pentru a șaptea oară victoria revoluției sale. După ce, la 1 ianuarie 1956, devine independentă, la 25 mai 1959, prin preluarea puterii de către un Comitet Revoluționar, în frunte cu generalul Gaafar Mohammed El-Numeiry, Sudanul se proclamă Republică Democratică, noul regim angajînd țara într-un proces de înlăturare a gravelor sechele ale subdezvoltării din perioada îndelungatei stăpîniri coloniale, de creare a unor condiții mai bune de viață pentru populație, prin punerea în valoare a resurselor materiale și umane naționale.

Țară cu o istorie străveche și glorioasă, tot mai impresionant atestată de vestigiile culturale antice sau medievale, ca și de epopeea luptei pentru libertate din ultimele secole, cu o geografie care reunește mai toate formele de relief și zone climatice dintre cele mai complexe, de la cea deșertic-secetoasă la cea tropical-ploioasă din regiunea mlaștinilor, Sudanul este, totodată, patria unui popor nu mai puțin divers ca rase, naționalități, limbi, confesiuni. Oricît de mult ai citi despre aceste multiple dimensiuni geografice-istorice și socio-economice ale Sudanului, este greu să realizezi acea imagine concretă pe care ți-o dă o vizită la fața locului, un popas la confluența, consfințită și toponimic, dintre cele două Niluri, Alb și Albastru. Toponimic, pentru că numele Khartoum, pe care-l poartă capitala sudaneză, înseamnă „trompă".

Soseam la Khartoum cam în această perioadă a anului. Deși pe sfîrșite, în spațiul deșertic egiptean și nord-sudanez încă mai bîntuia khamsînul, acele furtuni de nisip durînd, în genere, cincizeci de zile, după cum le indică și numele arab, predominante în luna martie, dar prelungindu-se nu o dată și în aprilie. Cînd vîrtejurile de nisip nu mai împiedicau vizibilitatea, urmăream cu ochii avizi de insolitul legendar firul Nilului, așezările zărite din loc în loc și fîșia verde a vegetației care-i însoțește cursul, dîndu-mi încă o dată seama de adevărul străvechi că țările riverane sînt, în bună măsură, „daruri" ale lui, cum glăsuia un dicton antic despre Egipt. Mai ales după ce am putut admira nemijlocit dărnicia de roade a terenurilor pe care le fertilizează cu apele sale această adevărată zeitate a multor popoare africane, mi-am amintit de splendida personificare a sa în monumentala sculptură de la muzeul Vaticanului, în care Nilul ne apare ca un bătrîn ce revarsă generos un corn al abundenței. Simbioza dintre om și acest nesecat izvor de viață apare în toată plenitudinea ei, mai ales aici, unde Khartoumul de Nord, ca și cel de Sud, aflat în plină expansiune, se întîlnesc cu Omdurmanul, vechea capitală a Sudanului, formînd în fapt un singur și întins oraș de circa 400 000 de locuitori. De pe esplanada care urmează cheiul Nilului din Khartoumul de Nord, pînă spre podul ce leagă acest oraș cu Omdurmanul, de pe terasele lui Grand și Sudan Hotel, această întinsă așezare își amplifică parcă și mai mult dimensiunile în lumina difuză a răsăriturilor și amurgurilor care-și intensifică sau își potolesc incandescența în valurile fluviului. Dacă amiezile toride sînt de-a dreptul de nesuportat în aer liber, mai ales pentru un european, serile au un farmec rar întîlnit. O animație deosebită cuprinde totul, de la grădinile de pe malul fluviului, în care irigarea, cu mijloace moderne sau tradiționale, e în toi, pînă la grădinile restaurantelor sau ale cinematografelor. Sudanezul, fie el arab, nubian din nord sau nilot din sud, este un om comunicativ, deschis, căruia îi place să se întîlnească nu numai în familie, altfel destul de numeroasă, ci și între prieteni. Gardurile destul de înalte, din chirpici sau din piatră, care înconjoară casele, adăpostesc în incinta lor o viață familială intensă, o comuniune sufletească bine sudată. Aveam să constat această ambianță în cîteva rînduri, fiind oaspetele familiilor unor tineri intelectuali care și-au făcut studiile în România. Încă de la poartă, toți ai casei — de la bătrîni pînă la copiii de-o șchioapă — mă înconjurau cu o afecțiune directă, destinsă, lipsită de sfială.

Mi-a fost dat, de altfel, în cele cîteva zile cît am poposit la Khartoum, să întîlnesc oameni dintre cei mai diferiți, de la studenți ai Universității de stat, din capitală, sau ai celei islamice, din Omdurman, la lucrătoare de la marea întreprindere „Sudan Textil" (cîteva mii de salariați), prelucrătoare a uneia din principalele bogății ale țării — bumbacul, de la învățători care săvîrșeau adevărate acte de eroic apostolat în localitățile din sud, la agronomi sau politehniști pregătiți să dirijeze noile șantiere de irigații sau exploatări miniere și petrolifere. Cei mai mulți dintre interlocutorii mei erau tineri. Și dacă e adevărat că tineretul e una din cărțile de vizită cele mai prestigioase ale unei țări, trebuie să spun că tineretul sudanez face o bună impresie unui om dornic să cunoască aspirațiile

către progres economic și social al acestui popor. Conștiința că patria lor poate să-și depășească situația grea moștenită, să nu mai rămînă tributară predominantei culturi de bumbac (30 la sută din producția mondială) sau exportului de gumă arabică (80 la sută din întreaga cantitate produsă în lume), înarmează pe acești tineri cu o mare ambiție laborioasă, cu voința de a realiza o operă cu adevărat durabilă pentru propășirea propriului popor.

O vizită — fie ea și foarte scurtă — într-o țară prietenă, chiar dacă nu înseamnă prea mult din punct de vedere al volumului de informație acumulat ad-hoc, reprezintă un imbold perpetuu de a-i urmări eforturile. Mai ales cînd, încă de la primul contact, ai sentimentul clar că în ființa acelui popor sălășluiesc mari energii constructive, premisele certe ale prefacerilor pe care le dorește și le merită. N-am putut, de aceea, nutrind un asemenea imbold, să nu remarc tot mai mult, în anii din urmă, cît de îmbucurătoare au fost veștile ce ne-au parvenit din Sudan. O asemenea concluzie se impune dacă m-aș limita fie și la cele oferite de sursele de presă în ultimele luni, toate marcînd efervescența economică generată de cincinalul anterior și, îndeosebi, de cel în curs de realizare (1976–1980). Succint, iată cîteva din aceste vești : se apropie de sfîrșit conducta petroliferă de 815 km, care leagă Khartoumul cu orașul Port Sudan, unde sînt amplasate rafinăriile țării ; un mare zăcămînt de fier s-a descoperit în zona Mării Roșii ; s-a confirmat existența, pe o suprafață de 500 000 kilometri pătrați, a unui zăcămînt de petrol ; dincolo de extinderea actualelor hidro și termocentrale, sînt proiectate a se construi două centrale electrice termice, una la Dongola și alta în estul țării ; valorificînd în continuare condițiile de producere a bumbacului, o filatură și o țesătorie modernă vor spori capacitatea destinată exportului ; au început lucrările la o importantă magistrală rutieră ce duce spre sud, către orașele Malakal și Juba.

Dar cel mai ambițios și, desigur, mai important proiect este marele canal de irigații din zona Nilului Superior, între localitățile Gongoli și Malakal, lung de 280 km și lat de 40 m. Tentativa de a realiza un asemenea canal, veche de 70 de ani, reactualizată la începutul anilor '50, a căpătat, astfel, dimensiuni concrete în acest proiect temerar prin care se evită irosirea unei uriașe cantități de apă a Nilului în mlaștinile din sud (circa 20 miliarde de metri cubi în total), prin care se asanează mlaștinile, se combat inundațiile devastatoare și, îndeosebi, se creează condiții optime pentru cultivarea cerealelor, creșterea vitelor, dezvoltarea pescuitului, transportul pe apă. Canalul Jonglei, ca și alte proiecte de valorificare a resurselor multiple ale Nilului se integrează unui tablou complex al dezvoltării actuale și în perspectivă a Sudanului.

Un asemenea tablou ne bucură cu atît mai mult cu cît, îndeosebi în urma vizitelor la cel mai înalt nivel, efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Sudan și de președintele Gaafar Mohammed El-Numeiry în România, între cele două țări și popoare s-a statornicit o fructuoasă și multilaterală colaborare.

Roade ale acestei colaborări pot fi întîlnite în peisajul social-economic și industrial sudanez. Astfel, realizarea în comun a unor obiective în domenii diverse, ca hidrocarburi, construcții civile, transporturi, agricultură, atestă continua dezvoltare a relațiilor româno-sudaneze, perspectivele lor luminoase.

Sînt, toate acestea, puncte de referință ce dimensionează pregnant drumul Sudanului contemporan, aspirațiile sale firești de bunăstare și fericire.

REPORTAJ PE GLOB

CITY

Ilie Șerbănescu

Ce este City-ul ? Iată cîteva „date personale". Orășel în inima Londrei. Municipalitate proprie. Numele exact : „The Corporation of the City of London", sau „The City of London" — Cetatea Londrei. Limitele exterioare : Tamisa, vechile fortificații romane, zidurile Londrei, vestitul Turn, catedrala Sf. Paul. Suprafața : numai 677 acri (aproximativ 280 ha), reprezentînd doar cîteva procente din suprafața „Marii Londre". City-ul sau „mila pătrată" cum i se mai spune (după dimensiunile suprafeței) reprezintă vechea cetate în jurul căreia s-a dezvoltat Londra modernă. Atmosfera medievală se păstrează în colțurile întunecate. Vechile piețe ale cărnii și peștelui sălășluiesc alături de noile „building"-uri în care și-au stabilit sediile mamuții bancari. Tradițiile abundă. Respectîndu-se, desigur pur formal, o regulă datînd de mai bine de zece secole — potrivit căreia era necesar ca regii normanzi, ce-și aveau reședința în afara City-ului, să ceară permisiunea autorităților Cetății ori de cîte ori ar fi dorit să treacă prin aceasta —, și astăzi regina Angliei este solicitată să procedeze identic. Și acesta — deși poate cel mai bizar — nu este singurul exemplu. Cu toate că nu mai are nici 6 000 de locuitori, de la 125 000 în 1841, Cetatea rămîne împărțită în 26 wards (cartiere) — la numai o milă pătrată ! —, fiecare din acestea desemnînd un „alderman" (primar), care, la rîndu-le, aleg Lordul-primar al Cetății, potrivit unui ritual extrem de complicat, fastuos și costisitor ce dăinuie din cele mai vechi timpuri. Și numai după aprinse dispute, numărul membrilor Consiliului autorității municipale a putut fi restrîns de la 240 la 159 (aceasta la un număr de nici 6 000 locuitori !). Consiliul se întrunește, în vechea Guildhall, la fiecare două săptămîni, în cadrul unei ceremonii care păstrează toate elementele Evului mediu, de la sceptre și spade, la cele mai riguroase cutume de procedură.

Celor cîtorva mii de locuitori li se adaugă, însă, în fiecare zi lucrătoare, alți aproape 500 000 de londonezi care — cîțiva în Rolls-Royce-uri, mai mulți în automobile japoneze, și mai mulți în automobile britanice, iar majoritatea în autobuze, pe motociclete, în metrou sau pur și simplu pe jos — pătrund în City pentru a-și ocupa locurile în birourile, la ghișeele, în arhivele sau în fața calculatoarelor Băncii Angliei, bursei, celor peste 2 000 de bănci, celor peste 300 de companii de asigurări, celor peste 750 de societăți de navigație, celor cîtorva zeci de firme de agenți bursieri, toate avîndu-și sediul în Cetate. Densitatea instituțiilor bancar-financiare atinge, în City, cote fără egal, lăsînd, din acest punct de vedere, mult în urmă chiar și concentrările bancare elvețiene. Aici, instituțiile financiare se numără la metru pătrat, iar băncile la hectar. De cînd, prin secolul al XVII-lea, au

„Lloyd's" — cea mai mare societate de asigurări și centrul reasigurărilor (asigurarea societăților de asigurare)

fost create aici primele bănci moderne, această densitate a crescut neîncetat, împingînd lucrurile pînă la punctul în care, în prezent, costul închirierii unui loc în City se ridică la peste 150 lire sterline (aproape 300 dolari) metrul pătrat anual. S-ar putea ridica întrebarea : de ce mai marii finanței au ținut și țin să se îngrămădească în același loc ? Explicația este foarte simplă și este valabilă chiar și în era computerizării și lesnicioaselor comunicații prin satelit. Contactul personal rămîne baza oricărei afaceri de anvergură. Concentrarea înlesnește acest contact, a cărui urgență este în cele mai multe cazuri maximă, decisivă. Posibilitatea contactului direct explică de ce se acceptă plata unui asemenea preț fabulos pentru un loc în City.

Bursa, principală verigă a City-ului, cotează — dintre toate bursele occidentale — cel mai mare număr de acțiuni distincte (aproape 10 000). Ea este, însă, doar a doua în lumea capitalistă (după gigantica „New York Stock Exchange"), în ce privește valoarea acțiunilor cotate (140 miliarde dolari) și numai a treia (după bursele din New York și Tokio), în privința volumului afacerilor rezultînd din tranzacțiile negociate.

Ca fiecare bursă, și cea din Londra își are propriul „puls". S-au găsit modalități cifrice de a cuantifica acest „puls" : indicii bursieri. Din noianul acțiunilor se aleg cîteva, considerate reprezentative. Se codifică într-un anumit mod cursurile lor, după un sistem cifric care să le facă comparabile. Sînt folosite, în acest sens, sisteme de medii aritmetice (simple sau ponderate) și chiar geometrice. La bursa din City operează indicele „FT" („Financial Times"). Acesta este calculat separat pentru mai multe tipuri de acțiuni, dar cel mai reprezentativ pentru modul în care bate „pulsul" activității economice, în Marea Britanie, este apreciat a fi cel care are în vedere acțiunile industriale și care „combină" cotările unui număr de 30 de acțiuni distincte — nivelul în raport cu care îi sînt exprimate valorile fiind cel de la 1 iulie 1935, considerat egal cu 100.

Evoluția sinuoasă, de-a lungul anilor, a indicelui „FT" reproduce evoluția inegală a economiei britanice, reprezentarea grafică a mișcării indicelui ilustrînd succesive urcări și scăderi. Pulsul bursier nu bate uniform, ci inegal, reflectînd pulsul inegal al economiei capitaliste. În perioadele de „boom", de relansare economică, „FT" a înregistrat creșteri ; dimpotrivă, în perioadele de recesiune a marcat puternice scăderi, ca și activitatea economică. În ultimii ani, în condițiile crizei prin care trece economia britanică, indicele „FT" s-a si-

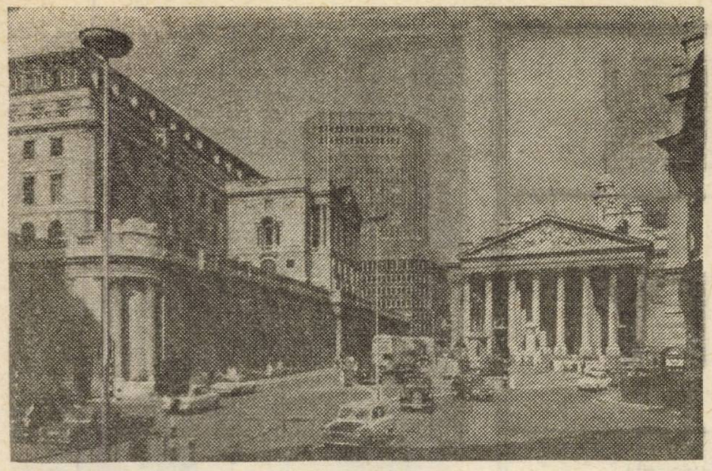

City — în stînga, Banca Angliei, în spate, building-ul noii burse de valori

tuat pe o linie vădit descendentă. De la cota 540 înregistrată în primăvara anului 1972 (în contextul relativului avînt al conjuncturii), „FT" a coborît, apoi, progresiv pînă la punctul minim (sub 200), la începutul anului 1975. Semnele unei anumite redresări au împins, ulterior, indicele „FT" spre cota 400. Dar întîrzierea scontatei relansări economice, persistența inflației și șomajul fac ca valorile indicelui „FT" să vegeteze în jurul cotei respective, de cele mai multe ori sub aceasta. Coordonatele de bază ale actualei situații din Marea Britanie își spun, în acest sens, cuvîntul : ritmul sub 1 la sută al creșterii economice ; menținerea ratei inflației la niveluri mult superioare celor din alte țări occidentale ; prezența a peste 1,5 milioane șomeri și, mai ales, perspectiva menținerii la un nivel ridicat a șomajului încă o perioadă îndelungată ; situația defavorabilă din balanța plăților externe ; dificultățile profunde ale lirei sterline, marcate prin scăderile record ale cursului acesteia pe piețele de schimb.

Bursa din Londra nu cotează numai acțiuni ale unor companii britanice. De fapt, peste jumătate din acțiunile cotate aparțin unor companii străine. Acest aspect — ilustrînd angrenarea bursei londoneze (ca una din principalele structuri și verigi ale City-ului) în sistemul afacerilor economico-financiare internaționale din lumea capitalistă — nu constituie decît o fațetă a poziției pe care City-ul le ocupă ca important centru financiar și internațional, poziții sensibil erodate de însuși refluxul celor pe plan economic și politic ale Marii Britanii, odată cu prăbușirea sistemului său colonial, dar încă puternice pe plan financiar, avînd în vedere folosirea City-ului ca placă turnantă pentru plasarea, tranzitarea și replasarea unor uriașe fonduri.

În City se găsesc strînse la un loc statele majore ale finanței britanice, oficiile, reprezentanțele, filialele, sucursalele sau chiar cartierele generale ale finanței din numeroase alte țări occidentale. Peste 220 de bănci străine s-au instalat în City, față de numai 170 în Wall Street-ul american. City-ul nu are forța și dimensiunile Wall Street-ului. Dar angrenarea sa internațională este comparativ, dacă nu chiar și din punct de vedere absolut, mult mai importantă. Ramificațiile sale internaționale sînt mult mai largi. Jumătate din fondurile vehiculate în City sînt de origine externă. Cele peste 220 de reprezentanțe ale unor bănci străine aduc în City și expediază din City miliarde de dolari anual. Același lucru — inversînd doar sensurile — fac cele 5 000 de reprezentanțe în străinătate ale băncilor britanice.

Activitățile depuse în City aduc un substanțial aport financiar — aproape 1,5 miliarde dolari anual — în balanța de plăți a Marii Britanii. Dar, din această sumă, contribuția băncilor și a bursei de valori nu reprezintă nici 25 la sută, restul provenind din operațiunile realizate în cadrul burselor de mărfuri, în domeniul asigurărilor și al navlosirii.

În City, prin intermediul burselor de materii prime și produse de bază (London Commodity Markets), sînt negociate principalele tranzacții internaționale cu cacao, cafea, uleiuri vegetale, lînă, cauciuc etc. La bursa de metale (London Metal Exchange) sînt perfectate cele mai importante vînzări și cumpărări de cupru, cositor, plumb, zinc, argint etc. Datorită faptului că, în cazul acestor produse, City-ul intermediază ponderea majoritară a tranzacțiilor internaționale, prețurile negociate în cadrul burselor de mărfuri londoneze orientează, totodată, și prețurile pe baza cărora se efectuează și celelalte schimburi internaționale cu produsele respective. În luptă pentru întîietate cu Zürich-ul, Londra continuă să reprezinte, în același timp, principala piață occidentală a aurului. De pe urma tuturor acestor operațiuni, al căror sediu este — și pe care le facilitează —, City-ul încasează anual aproape 200 milioane dolari.

Alte 150 milioane dolari anual provin din operațiunile pe care diferite instituții, dar, în primul rînd, „The Baltic Mercantile and Shipping Exchange", le efectuează, în beneficiul miilor de clienți, în domeniul „charter"-ului maritim (al navlosirii, respectiv al închirierii de nave pentru transportul mărfurilor). Din punct de vedere al transportului, comerțul intercontinental este perfectat, în mare parte, în City. Solicitatorii pot întîlni aici reprezentanții majorității armatorilor. Se estimează că, din tonajul naval disponibil pe plan mondial pentru a servi transportului intercontinental de mărfuri, peste 65 la sută este „încărcat" în City, în urma contractelor de navlosire încheiate între companiile de export-import și cărăușii oceanelor.

Dar cea mai importantă parte a cîștigurilor City-ului — aproape jumătate — rezultă din activitatea instituțiilor de asigurări. Din cele 550 de companii de asigurări existente în Marea Britanie (400 britanice și 150 străine), 300 sînt instalate în City. Cine nu a auzit de „Lloyd's" ? Nu există sinistru maritim sau aerian al cărui epilog să nu fie semnat „Lloyd's", care suportă, în ultimă instanță, pagubele materiale în beneficiul asiguraților. Nu există domeniu presupunînd un risc oarecare, unde „Lloyd's" să nu intervină. Sînt asigurate băncile împotriva delapidărilor, navele contra naufragiilor, automobilele și oamenii în cazul accidentelor, avioanele și călătorii împotriva catastrofelor aeriene, livezile contra stricăciunilor produse de grindină, stelele de cinema la ora declinului, imobilele contra incendiilor, pianiștii în cazul pierderii unui deget, caii de curse contra maladiilor etc., etc., etc.

Puțini știu, însă, că „Lloyd's" nu este o companie de asigurări ci, mai degrabă, o bursă, unde se întîlnesc în fiecare zi 270 „pool"-uri (sindicate) de asigurări și 260 firme de misiți. Fiecare „pool" cuprinde două sau mai multe sute de subscriptori, care participă individual, în funcție de cota-parte subscrisă, atît la acoperirea eventualelor pierderi, cît și la beneficiile rezultînd din primele de asigurare. „Sindicatele" de asigurări nu intră în contact cu „asiguranții", rolul acesta revenind exclusiv companiilor de misiți, specializate pe diversele categorii de asigurări. O rețea proprie de informații, alcătuită din peste 5 000 de agenți, răspîndiți în principalele capitale și porturi ale lumii, transmit zilnic centralei din City date asupra mișcării navelor și avioanelor, precum și asupra celor mai importante evenimente bancare și financiare. În capul piramidei, pe deasupra „sindicatelor" de asigurări și a companiilor de misiți, se găsește „corporația" „Lloyd's"-ului, care asigură conducerea și o serie de servicii comune. Președintele comitetului corporației este al treilea în protocolul City-ului, după Lordul-primar și guvernatorul Băncii Angliei.

Zguduit puternic, în ultimul timp, de înmulțirea catastrofelor aeriene, de dispariția, în condiții misterioase încă neelucidate, a numeroase nave în anumite locuri din largul oceanelor — în urma cărora a fost tot mai solicitat clopotul, recuperat de pe fregata franceză „Lutine" (naufragiată în 1789) și destinat a vesti prin bătăile sale orice sinistru — „Lloyd's" și-a recuperat pierderile prin sporirea cuantumului primelor de asigurare. Cu o cifră de afaceri de aproximativ 2 miliarde de dolari, realizînd 75 la sută din operațiunile sale în străinătate, „Lloyd's" rămîne și astăzi — la aproape trei secole de la fondarea sa — principalul centru al asigurărilor maritime și aeriene internaționale și capitala reasigurărilor (asigurarea societăților de asigurare).

Conglomerat de vechi și nou, de tradiție și modernism, de conservatorism și dinamism, de rigiditate și flexibilitate, City-ul frapează, înainte de toate, prin contrastul întîlnit la orice pas. Betonul și sticla se strecoară semeț printre morocănoasele și patinatele imobile de pe vremea lui Dickens. Păstrarea mobilierului de acum o sută de ani nu a împiedicat introducerea pe scară largă a calculatoarelor. Necrologul sinistrelor maritime este și astăzi scris, în masivul catastif de la „Lloyd's", cu o pană de gîscă, despre care se spune că ar fi despicată de o octogenară din Yorkshire, singura considerată capabilă s-o facă la perfecțiune. Registrul se găsește, însă, în cea mai mare sală de beton și sticlă din Europa occidentală, avînd dimensiunile unui transatlantic : 107 metri lungime și 37 lățime.

Dar poate cel mai simbolic contrast este cel dintre Banca Angliei și noua bursă de valori. La prima, ceremonialul victorian a rămas neschimbat. În fața ușilor grele, străjuiește, ca în epoci trecute, „apărătorul intrării" în uniformă victoriană. La cea de a doua, în spatele ușilor automate, vizitatorul este așteptat de tinere fete în maxi-jupe sau pantaloni, în mocasini sau sandale sumare, care sînt gata să explice mecanismele bursei, folosind cele mai sensibile microfoane, să prezinte filmele documentare special realizate, să evoce modernismul absolut al noii burse.

Aici, în moderna bursă, negociatorul cu plete de domnișoară se află alături de cel purtînd joben. Prezența tot mai rară, însă, a acestuia pare să semnifice — pentru simbolurile în schimbare ale City-ului în deceniile veacului nostru — nu abandonarea unor tradiții, cît, mai ales, desprinderea inevitabilă de acele vremuri care au apus ireversibil, în derularea firească a istoriei.

INTERVIUL NOSTRU

„A trăi cu o mai mare conştiinţă a viitorului"

Alvin Toffler

Oaspete al ţării noastre, sociologul şi publicistul american Alvin Toffler a fost primit de preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU.

Autor al unor cărţi care au înregistrat un deosebit succes, atit în Statele Unite ale Americii, cit şi în numeroase alte ţări — „Şocul viitorului", „Consumatorii de cultură", „Ecospasm" —, Alvin Toffler este o personalitate proeminentă a vieţii ştiinţifice şi culturale internaţionale.

— D-le Toffler, aş dori să începem, înainte de a intra mai în detaliu în temele specifice ale cărţilor dv., cu ceea ce aş numi „şocul prezentului", cu alte cuvinte despre contactul dv. cu România.

— Am cunoscut în România oameni extrem de interesanţi. Am găsit la Bucureşti multe surprize plăcute. Un „Centru pentru studierea viitorului", de exemplu ; am participat la schimburi foarte interesante de vederi la Academia „Ştefan Gheorghiu", am avut discuţii constructive cu academicieni şi cu mulţi alţi oameni de ştiinţă din România, specialişti în diferite domenii. Am descoperit că aici, la dumneavoastră, există o activitate foarte vie, foarte creatoare. Dar descoperirea aceasta nu a fost, ca să zic aşa, „un şoc", pentru că, dinainte, cunoşteam istoria României, prestigiul şi tradiţia sa culturală. Dar, întotdeauna este o surpriză plăcută cînd vizitezi o ţară şi ţi se confirmă că lucrurile bune la care te-ai aşteptat, există într-adevăr.

— Aţi spus, în cursul conferinţelor pe care le-aţi ţinut, că vă consideraţi, în permanenţă, asemenea unui „student" cu ochii larg deschişi, de cite ori vizitaţi locuri noi, auziţi idei noi şi vedeţi lucruri noi. Ce idei noi, ca să spunem aşa, v-au interesat aici, în ţara noastră ?

— E limpede că România este o ţară care munceşte din plin şi se dezvoltă pe plan economic, o ţară cu contribuţii originale în relaţiile internaţionale actuale. Aveţi un mod personal de a privi lumea, strategii caracteristice, proprii, şi contribuţii noi în domeniul marxismului, care m-au interesat foarte mult. Cred că e nevoie de idei noi în toată lumea, oricare ar fi regimul social al ţărilor respective, idei precum aceea a dezvoltării multilaterale a societăţii, a dezvoltării multilaterale a personalităţii umane, ideea generală a unei noi ordini politice şi economice mondiale. Sigur că aceste noţiuni nu sînt complet noi pentru mine, dar contribuţia României la clarificarea lor mi se pare foarte interesantă şi utilă. Sper să citesc mai multe opere ale publiciştilor şi gînditorilor români, să iau cunoştinţă de ideile care se elaborează şi se dezvoltă aici, pentru că, repet, mi se par foarte utile.

— După cite ştiu, aţi avut posibilitatea să staţi de vorbă cu oameni angajaţi în procesul de educaţie şi, astfel, să constataţi ceea ce se face la noi în privinţa legării educaţiei de activitatea de producţie şi cercetare. Care este părerea dv. în această problemă ?

— Desigur, am aflat cu interes ce se face în România, şi e un lucru foarte bun. Iată, pe acest plan, şi un aspect din ţara mea. Noi, în Statele Unite, am început, în ultimii cîţiva ani, să recunoaştem că avem foarte multe de învăţat din alte părţi ale lumii. Una dintre problemele asupra căreia s-a concentrat, din ce în ce mai mult, atenţia, este tocmai aceea a relaţiei dintre muncă şi educaţie. Şi recunosc că, cel puţin la noi, unii consideră că prea mult din procesul nostru de educaţie se desfăşoară în şcoală şi nu e destul legat, sau integrat, cu practica, cu viaţa. Eu cred că teoria şi practica trebuie neapărat să fie combinate. Deci, se duc discuţii, la ora actuală, asupra ceea ce noi numim „educaţie pentru o profesie", pentru o carieră, dar nu s-au făcut încă experienţe radicale. Pe plan oficial, nu s-a făcut, încă, nimic deosebit, nou sau cel puţin interesant în acest domeniu. Există însă profesori, teoreticieni în materie de educaţie, publicaţii şi o serie de oficialităţi guvernamentale care pregătesc programe de apropiere a educaţiei de munca productivă.

Consider că divorţul dintre cercetare şi dezvoltare, divorţul dintre ştiinţă şi practică, neaplicarea cercetării în practică este un lucru dăunător pentru ştiinţă.

— Să intrăm, cu voia dv., într-o sferă mai largă de activitate şi idei. Există mai multe probleme care preocupă lumea contemporană. Şi una dintre aceste probleme este dezarmarea. Din conferinţele dv. mi-am putut da seama că dezarmarea, neproliferarea armelor etc., vă preocupă foarte mult...

— Aveţi perfectă dreptate.

— De altfel, dv. vorbiţi adesea despre modele ale viitorului, vă preocupă viitorul, şi un viitor fără pace e de neconceput...

— Absolut de neconceput ! Nu se poate concepe viitorul în condiţiile continuării cursei înarmărilor, aşa cum se întîmplă la ora actuală. Această cursă creează o situaţie extrem de periculoasă. Mi se pare de-a dreptul imoral să se introducă tunuri, tancuri, avioane cu reacţie şi alte arme de distrugere în punctecheie ale lumii, într-o cursă oarbă, o cursă a dezastrului. Sigur, eu nu cred că se poate dezarma unilateral, că se poate, deodată, dezarma total sau se va putea crea o lume fără armate, în 25 sau 30 de ani. Ar însemna să cred într-o utopie. Dar cred că problema dezarmării trebuie să aibă o prioritate extremă în preocupările internaţionale. Cred, de asemenea, ca viitorolog, că trebuie să începem, de pe acum, să ne gîndim cum să prevenim dezvoltarea sau crearea unor arme noi, şi mai puternice, şi mai distrugătoare, pentru că, chiar şi acum, există destule bombe nucleare în lume pentru a putea arunca planeta în aer şi a o pulveriza. Poate că acest lucru ar fi putut să fie evitat dacă ne-am fi gîndit serios la dezarmare şi la reglementarea dezvoltării energiei nucleare, acum 30 de ani. Dacă nu luăm măsuri de prevenire — acum, cu mai puţin de 30 de ani înainte de anul 2000 — vor exista, atunci, tot felul de arme înfiorătoare, pe care va fi foarte greu să le stăpînesti, să le frinezi şi să le reglementezi. Aşa că, acum, trebuie — şi mă refer la toate naţiunile lumii — să începem să ne gîndim la crearea unor modalităţi eficiente care să ducă la reglementarea şi interzicerea armelor viitorului.

— Această problemă a dezarmării are, firesţe, multe aspecte, nu se reduce numai la arme, ca atare. Mai e şi o problemă de forţă de muncă, de organizare a societăţii etc., toate avînd legătură cu dezarmarea.

— Evident ! Dezarmarea nu e doar o chestiune tehnică şi militară, e şi o problemă sociologică. Există în S.U.A., după cum se ştie bine, ceea ce numim noi, un „complex militar-industrial". Industria care produce pentru armament, toţi cei care lucrează în acele întreprinderi sînt, într-un fel, angajaţi, psihologic şi economic, să lucreze în acel domeniu. Şi dacă vrem să rezolvăm problema producţiei de armament, trebuie să abordăm sursele sale sociale şi politice, în aceeaşi măsură în care ne preocupăm şi de trăsăturile sale tehnologice.

— Aţi vorbit, în conferinţele dv., şi despre faptul că oamenii trebuie să ştie să-şi conducă viitorul, să înveţe să şi-l ţină în mînă, să devină „controlori" ai viitorului. Aţi mai spus că trebuie să existe o mai largă colaborare şi cooperare în lume.

— Viitorul aparţine tuturor. Şi pentru a garanta acest lucru, va trebui să găsim metode pentru a garanta participarea tuturor în dezvoltarea unor scopuri pe termen lung, în dezvoltarea strategiilor locale, naţionale. Acest lucru e o problemă importantă. Ştiu că şi în fiecare ţară se vorbeşte mult despre necesitatea participării...

— Precum şi despre necesitatea participării tuturor statelor la problemele viitorului...

— Da, la nivel global, necesitatea participării tuturor statelor.

— De fapt, acest lucru e inclus şi în înţelesul pe care România îl acordă expresiei de nouă ordine economică şi politică, a participării egale a tuturor statelor la soluţionarea problemelor internaţionale, prezente şi viitoare.

— Exact, la nivel internaţional, este clar că oricine crede în democraţia anticipatorie se opune, totodată, şi ideii că viitorul poate fi „colonizat", „planificat" doar de cîteva mari puteri.

— Şi acum, o ultimă întrebare, ca să ne întoarcem la „Şocul viitorului". Vorbeaţi în carte despre felul în care lucrurile au un caracter din ce în ce mai „trecător", mai efemer, cum se schimbă totul din ce în ce mai repede. Ce se va întîmpla cu frumoasele şi bunele valori tradiţionale ale culturii ?

— Cred că au fost bune, frumoase şi valoroase la vremea lor, dar cred că o lume nouă trebuie să găsească valori noi şi nu să le ia de-a gata ca atare, de la părinţi şi bunici. Departe de mine ideea că acele valori ar fi depăşite, dar fiecare generaţie trebuie să-şi găsească propriile sale valori, pe măsură ce lumea se schimbă. Se schimbă condiţiile, se schimbă accentele, se schimbă circumstanţele, iar noi trebuie să ne revizuim, să ne reîmprospătăm vederile asupra lumii, precum şi criteriile de valoare. Sigur că există anumite adevăruri, valori fundamentale care trebuie să fie menţinute, cum ar fi aceea că : „Nici un copil nu trebuie să moară de foame", sau că : „Nu trebuie să existe cruzime şi brutalitate între oameni" etc. Dar există atitudini faţă de artă, faţă de frumuseţe, faţă de viaţă care se schimbă şi trebuie să se schimbe.

— Păstrăm, oare, doar statuile şi picturile frumoase ca rămăşiţe ale trecutului ?

— Nu. Nu cred că trebuie să ştergem trecutul. Nimic din ceea ce susţin nu implică abandonarea trecutului. A elimina trecutul ar însemna să devenim amnezici. Nu sînt deloc pentru o astfel de atitudine. Cred, însă, că trebuie să existe un echilibru între interesul nostru pentru trecut şi, măcar un interes egal, pentru viitorul apropiat şi cel mai depărtat. Trebuie să trăim cu o mai mare conştiinţă a viitorului.

Convorbire realizată de Catinca Ralea

Conferința mondială pentru așezările umane și protecția mediului înconjurător

O dezbatere internațională despre calitatea vieții

prof. Virgil Ianovici
președintele Consiliului Național pentru Protecția Mediului Înconjurător

Conferința Națiunilor Unite pentru Așezările Umane urmează să se desfășoare în Canada, la Vancouver, în perioada 31 mai — 11 iunie 1976. Ea a fost inițiată de Consiliul de Administrație al Programului Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător (P.N.U.E.) și este urmarea altor două conferințe mondiale organizate sub egida O.N.U. : Conferința Mondială privind Mediul Înconjurător, care a avut loc la Stockholm, în anul 1972, și Conferința Mondială a Populației, care și-a desfășurat lucrările, în anul 1974, la București.

România este țară membră a Consiliului de Administrație al Programului Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător și a Comitetului Pregătitor al Conferinței de la Vancouver, alături de alte 55 de state membre ale O.N.U.

Conferința ce va avea loc la Vancouver a fost pregătită printr-o serie de acțiuni cu caracter zonal și național, România organizînd, de pildă, cu ocazia acestor preliminarii, în anul 1975, un seminar cu numeroase comunicări științifice, referitoare la așezările umane și la problemele protecției mediului înconjurător.

La reuniunea internațională de la Vancouver, țara noastră, aducîndu-și o contribuție specifică, va prezenta, între altele, lucrarea intitulată „Dezvoltarea așezărilor umane și problemele mediului înconjurător în România".

AȘEZĂRILE UMANE. EXPRESIE A CALITĂȚII VIEȚII

Inserîndu-se printre manifestările de amploare care se derulează sub egida Organizației Națiunilor Unite, Conferința Mondială pentru Așezări Umane este chemată să dezbată o nouă problemă de importanță majoră pentru existența popoarelor, pentru progresul umanității. Dezvoltarea așezărilor umane, în strînsă corelare cu protecția mediului înconjurător, prin complexitate și importanță, reprezintă — trebuie subliniat — o componentă fundamentală a calității vieții.

România pornește de la aprecierea că problemele așezărilor umane nu pot fi limitate doar la laturile cantitative, oricît de dinamice ar fi acestea. Se impun analizei laturile care exprimă fondul acestor probleme. Această analiză trebuie să pornească de la stările de fapt existente, ținînd seama de evoluția trecută a acestor stări de fapt, de problemele care confruntă omenirea în prezent și de perspectivele care se conturează pentru deceniile următoare. În această optică, dezvoltarea așezărilor umane în esența lor reprezintă una din cele mai importante probleme ale lumii de astăzi.

Aspectul cel mai acut, latura cea mai îngrijorătoare a tabloului lumii contemporane constă în faptul că o mare parte a omenirii continuă să trăiască în condiții de flagrantă subdezvoltare. Șomajul, subnutriția, lipsa acută de locuințe, bolile endemice și epidemice, o durată medie de viață redusă, mortalitatea infantilă ridicată, analfabetismul și condițiile nesatisfăcătoare de educație a tineretului afectează în modul cel mai grav calitatea vieții oamenilor pe întinse zone ale planetei.

Acestea sînt rezultatele grave ale politicii colonialiste și neocolonialiste, pentru că, dacă sute de milioane de oameni continuă să fie confruntați dramatic cu asemenea probleme, aceasta se datorează faptului că vreme îndelungată numeroase popoare au fost victimele exploatării, ale menținerii în stare de dependență și înapoiere, impunerii unei inechitabile diviziuni internaționale a muncii, spolierii resurselor naționale, politicii de forță, dictat și amestec în treburile lor interne.

Nu se poate vorbi despre o politică eficientă privind dezvoltarea așezărilor umane și de protecție a mediului înconjurător, fără eliminarea acestor racile, ca și a cauzelor care le-au generat și care continuă încă să le perpetueze.

În lumina propriei experiențe, confirmată de întreaga sa evoluție istorică, România a susținut întotdeauna că soluționarea reală a problemelor așezărilor umane și de protecție a mediului înconjurător rezidă în eliminarea decalajelor dintre statele avansate industrial și cele rămase în urmă, în lichidarea fenomenului subdezvoltării, în asigurarea progresului economico-social al tuturor țărilor. O cerință de bază pentru reducerea decalajelor dintre țările în curs de dezvoltare și cele industrializate o constituie, în acest context, eforturile proprii ale popoarelor pentru înfăptuirea industrializării și a dezvoltării economice accelerate, pentru valorificarea din plin, corespunzător propriilor interese de progres și bunăstare, a resurselor naturale, a materiilor prime și energiei, a întregului potențial material și uman. Un rol hotărîtor în desfășurarea acestui proces îl au, pe de altă parte, accesul larg al tuturor țărilor la cele mai noi cuceriri ale științei și tehnologiei, formarea de cadre și de specialiști autohtoni.

Intensificarea relațiilor de cooperare bilaterală și multilaterală, tehnică, științifică și economică între state reprezintă, din acest punct de vedere, o necesitate vitală pentru prosperitate și progres. O asemenea evoluție a relațiilor internaționale implică statornicirea unei ordini economice noi, care să se bazeze pe principiile egalității în drepturi, respectării suveranității naționale, a independenței și neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și înțelegerii mutuale a intereselor legitime ale fiecărei țări.

SPECIFICUL ȘI VALENȚELE EXPERIENȚEI ROMÂNEȘTI

În acest context general, problemele așezărilor umane și ale protecției mediului sînt în România probleme de stat, parte

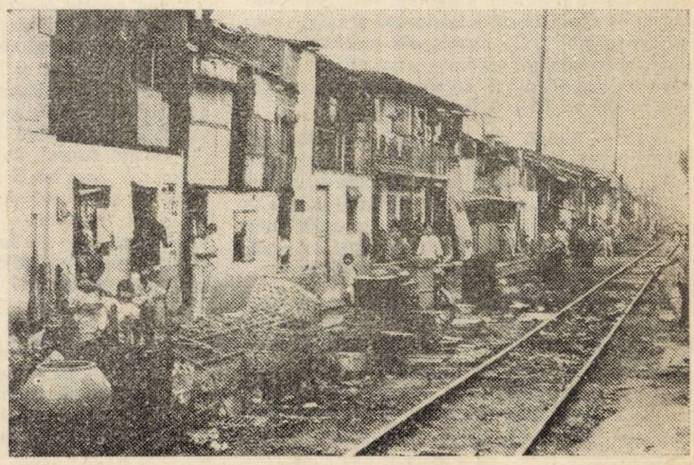

Bidonville-urile sînt o caracteristică frecventă a orașelor supraaglomerate, consecință, printre altele, a accentuării exodului rural. S-a remarcat că tocmai unele din marile aglomerări urbane tind să înregistreze cele mai mari creșteri ale populației: Lagos, Addis Abeba sau Kinshasa își vor dubla numărul locuitorilor în următorii zece ani. În anul 2000, mai mult de jumătate din populația globului — 6,5 miliarde — va trăi în mediul urban, iar circa 275 de orașe ale lumii vor avea peste un milion de locuitori. Această creștere ridică numeroase probleme privind locuințele, locul de muncă, transporturile, canalizarea, aprovizionarea și, în general, ansamblul serviciilor urbane. În acest sens, O.N.U. a inițiat o serie de programe în cadrul P.N.U.D., ca, de pildă : amenajarea zonei metropolitane a orașului Colombo, dezvoltarea Dodomei, noua capitală a Tanzaniei, protecția așezărilor istorice, în cadrul proiectelor de modernizare, ale Veneției, Tunisului și văii Nilului, restaurarea vechilor cartiere din Djakarta

Apa — elementul determinant al calității vieții. A o procura și a o purifica — în condițiile apărării sănătății publice — constituie una din sarcinile majore ale așezărilor umane. Organizația Mondială a Sănătății și-a propus să realizeze, pînă în anul 1980, ca în toate regiunile globului — exceptînd America Latină — 60 la sută din populația urbană să dispună de apă în propria locuință, iar 40 la sută, de cea de la sursele publice. Cît privește populația rurală, se prevede ca 25 la sută din locuitorii satelor să poată beneficia de acces la sursele de apă. În America Latină se urmărește reducerea la jumătate a numărului celor care nu beneficiază încă de apă în orașe, și cu 30 la sută în cazul locuitorilor de la sate

Marile orașe au beneficiat cel mai mult de pe urma industrializării. Azi, progresul economic este pus în corelație cu ocrotirea sănătății și a mediului ambiant. Datorită poluării industriale, concentrarea de bioxid de carbon din atmosferă aproape s-a dublat față de 1960; este numai unul din aspectele ridicate de necesitatea protejării mediului înconjurător. Una din problemele aflate pe ordinea de zi a Conferinței de la Vancouver va fi tocmai funcționarea așezărilor umane ca sisteme ecologice

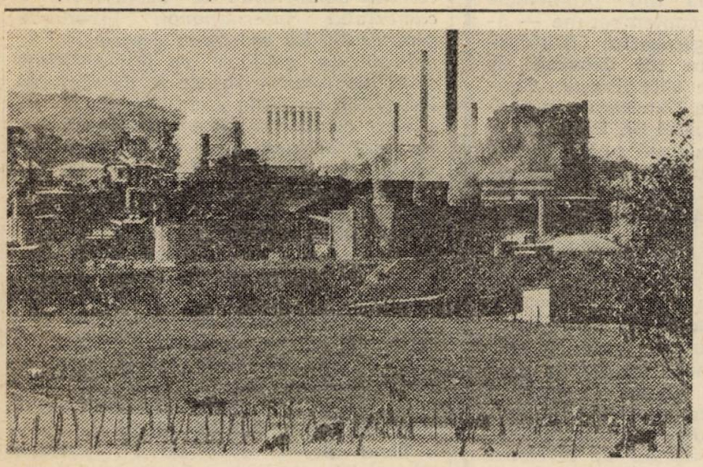

Numeroase organizații internaționale se preocupă de problema habitatului rural. F.A.O. se interesează, de pildă, de valorificarea pămînturilor și punerea la punct, în special în țările africane, a planurilor de transmigrație. Printre proiectele privind așezările umane de care se ocupă Banca Mondială se numără: un vast plan de dezvoltare rurală în nord-vestul Braziliei; proiecte de transmigrare în Indonezia; un proiect de dezvoltare rurală în insula Mauritius și în Tanzania. Aceste planuri vizează, în paralel, reglementarea unora din problemele pe care le ridică urbanizarea rapidă a localităților

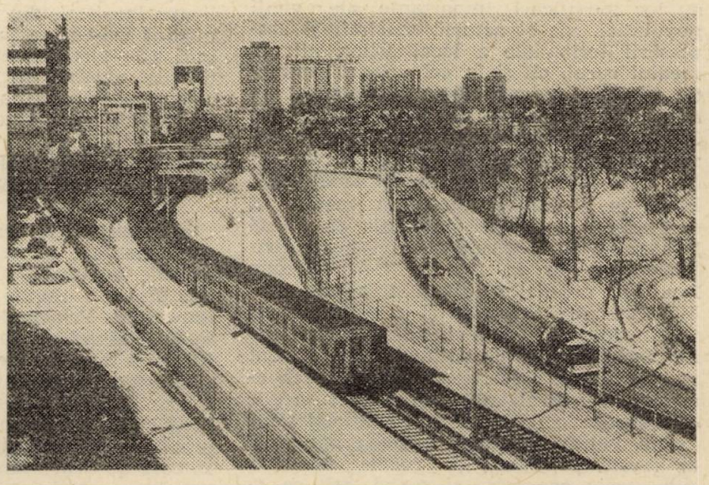

Transportul rapid în comun se dovedește a reprezenta soluția de perspectivă față de invazia mașinilor particulare

(Fotografii trimise de O.N.U., în pregătirea Conferinței „Habitat" de la Vancouver)

integrantă a politicii generale de dezvoltare economică și socială, planificată, a țării. După cum se arată în Directivele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român: „Dezvoltarea economiei se va realiza în continuare printr-o creștere echilibrată a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, urmărindu-se ca prin amplasarea noilor obiective industriale să se asigure progresul economico-social al tuturor județelor și zonelor... Pînă în 1990 se vor crea 300—400 de noi centre orășenești, urmărindu-se ca așezările urbane să formeze centre de gravitație și de polarizare pentru zonele rurale înconjurătoare. În viitorul deceniu, rețeaua de orașe și localități cu caracter urban va cuprinde un număr de locuitori de două ori mai mare decît în 1970, realizîndu-se pași înainte pe calea reducerii deosebirilor esențiale dintre sat și oraș. Transpunerea în viață a politicii așezărilor umane și de protejare a mediului înconjurător se realizează în România pe baza unui cadru juridic și organizatoric corespunzător, precum și pe bază de programe unitare de lungă durată, care, la nivel național și local, concretizează, în planul unic al dezvoltării economice și sociale, măsuri practice de dezvoltare a așezărilor umane și de protecție a calității factorilor de mediu.

Potrivit experienței existente pe plan mondial și în lumina propriei noastre experiențe, la baza procesului de dezvoltare a așezărilor umane, a protecției mediului, a ameliorării continue a calității vieții populației, în totalitatea ei, se află creșterea economică rapidă, caracterizată, în principal, prin procesul multilateral de industrializare, prin dezvoltarea intensivă a agriculturii și valorificarea rațională a resurselor naturale, materiale și umane. De aceea, abordarea științifică, specifică condițiilor țării noastre, constă în desfășurarea planificată a industrializării și în controlul și îndrumarea procesului de urbanizare, pe baza unei activități deliberate de amplasare echilibrată în teritoriu a forțelor de producție, avînd drept scop dezvoltarea armonioasă a tuturor județelor țării, cu prioritate a celor rămase, în trecut, în urmă. Iată de ce, în condițiile economiei noastre planificate, unele aspecte ca, spre exemplu, exodul rural, concentrarea excesivă a populației în zone urbane restrînse etc., se află în situația de a putea fi contracarate și evitate, printr-o politică de planificare și îndrumare a întregului proces de urbanizare. Concentrarea urbană exagerată este contrabalansată prin dezvoltarea deliberată a rețelei generale de localități, odată cu dezvoltarea acestora trecîndu-se și la asanarea cartierelor insalubre din orașe, moștenire a trecutului.

Țara noastră a reușit, tocmai pe baza împletirii efectelor industrializării cu încurajarea creșterii populației, să elimine total șomajul, asigurînd o corelare continuă a numărului de locuri de muncă cu sporul populației active. În același timp, în România a luat o mare amploare construcția de locuințe, element fundamental al asigurării calității vieții, parte integrantă, esențială, a planurilor de dezvoltare a așezărilor umane, atît din mediul urban, cît și din cel rural.

Alături de organizarea armonioasă a teritoriului și a unităților administrativ-teritoriale, de repartizarea rațională și echilibrată a forțelor de producție în teritoriu, de dezvoltarea și amenajarea planificată a așezărilor, în concordanță cu progresul economic și social general al țării, utilizarea rațională a terenului așezărilor umane și optimizarea mărimii suprafețelor construite — potrivit funcțiilor specifice, corespunzătoare asigurării unei bune calități a vieții populației —, reprezintă obiective prioritare ale politicii de sistematizare a teritoriului și localităților urbane și rurale, în actuala etapă de dezvoltare a României.

Căile de transpunere în viață a acestor obiective constau din promovarea unor programe unitare de sistematizare și de protecție a mediului, care includ cercetări științifice, elaborarea de studii, schițe și planuri de sistematizare, transpunerea lor în viață și controlul respectării tuturor acestor prevederi la nivelul unităților teritorial-administrative, formarea și perfecționarea de cadre specializate, desfășurarea unei largi activități educative și asigurarea unei consultări și participări democratice a populației și a reprezentanților aleși ai acesteia pentru toate fazele de elaborare și de punere în operă a prevederilor de sistematizare și de protecție a mediului înconjurător.

Ca urmare a puternicei și rapidei dezvoltări economice și sociale, în România au loc modificări importante ale vieții populației, ale structurii, mărimii și amplasării teritoriale a localităților, atît în mediul rural, cît și în cel urban. Producția globală industrială a reprezentat în anul 1975 o creștere de 30 de ori față de 1938, iar producția anuală medie de cereale a anilor 1971—1975 a fost dublă față de 1934—1938. În perioada 1950—1975, România a realizat un ritm mediu al dezvoltării economiei naționale de 12—14 la sută pe an. Populația a crescut între 1930—1975 de la 14,2 la 21,1 milioane locuitori, populația urbană triplîndu-se.

Ca urmare, România și-a elaborat un sistem propriu, original, adaptat condițiilor specifice ale dezvoltării sale, bazat pe posibilitățile oferite de planificarea economică centralizată, împletită cu largile competențe ale organelor administrative locale, pentru a obține o rețea națională de localități urbane și rurale eficiente sub aspect economic și social, atît ca amenajare și construcție, cît și ca exploatare.

Pe baza amplasării științifice, deliberate, a forțelor de producție, s-a realizat, pas cu pas, o reducere a deosebirilor existente între orașe și sate, prin ridicarea continuă a calității vieții populației, prin creșterea nivelului de confort și civilizație. Se evită astfel depopularea unor zone rurale, creșterea excesivă a orașelor mari și foarte mari, se obține o adaptare treptată a populației, care se urbanizează la noile condiții economice și sociale de viață.

În intervalul 1975—1990, pe baza unor studii de sistematizare aprofundată, circa 400 de localități rurale, centre comunale cu perspective de dezvoltare economică, socială și edilitară se vor transforma în localități urbane; dintre acestea, circa 120 își vor modifica profilul social-economic în perioada 1976—1980, în principal pe baza amplasării deliberate, prioritare, a unor obiective industriale legate de valorificarea resurselor locale, materiale și umane.

Partea integrantă a politicii noastre de dezvoltare a așezărilor umane este concepția potrivit căreia creșterea normală, sănătoasă a populației reprezintă un important factor de progres, asigură o înnoire normală a resurselor umane și o structură corespunzătoare a populației pe vîrste. Transpunerea acestei concepții în viață este asigurată prin adoptarea unui complex de măsuri care favorizează stimularea natalității, a sănătății publice și a longevității vieții populației.

Experiența noastră în coordonarea dezvoltării economice cu creșterea populației și amenajarea teritorială complexă demonstrează că industrializarea bazată pe utilizarea pe scară largă a unor tehnologii și procedee moderne este perfect compatibilă cu protecția mediului și asigurarea unor condiții normale de viață pentru populație. În practica realizării acestei corelări, în România se asigură transpunerea în viață a unor vaste programe naționale, eșalonate pe lungi perioade de timp, privind protecția mediului înconjurător, amenajarea și gospodărirea apelor, inclusiv apărarea împotriva inundațiilor, îmbunătățirile funciare, dezvoltarea silviculturii și protecția pădurilor, amenajările energetice, rețelele de căi de comunicații.

Construcția de locuințe reprezintă un factor esențial al dezvoltării așezărilor umane. Ca urmare, în intervalul 1950—1975, s-au construit în țara noastră 3,6 milioane locuințe noi, realizîndu-se un ritm mediu anual de 8 apartamente convenționale la 1 000 locuitori ; aceste locuințe reprezintă mai mult decît jumătate din fondul construit existent în 1975, alcătuit din 6,5 milioane locuințe. Pentru perioada următoare, pînă în anul 1990, la o populație totală de circa 25 milioane locuitori, din care 75—80 la sută în mediul urban, se prevede construirea a încă 2,5—3 milioane apartamente convenționale, urmînd ca la orizontul final al prognozei, problema locuințelor să poată fi, în linii mari, rezolvată.

PREOCUPĂRI PRIORITARE PE AGENDA CONFERINȚEI

În rezolvarea uneia din problemele fundamentale a lumii contemporane — așezările umane — Organizației Națiunilor Unite îi revine un rol deosebit de important. Principalele obiective ale Conferinței Mondiale de la Vancouver se profilează a fi și vor trebui să fie, între altele, și acestea : organizarea unui cadru juridic și instituțional corespunzător, adaptat cerințelor de rezolvare a celor mai stringente probleme privind așezările umane în țările în curs de dezvoltare ; elaborarea și punerea în practică a unui Program mondial de acțiune privind construirea, protejarea și buna gospodărire a așezărilor umane ; crearea și consolidarea unui Fond mondial pentru așezări umane, care să aibă rol de catalizator pentru realizarea politicilor naționale ale țărilor în curs de dezvoltare, în domeniul așezărilor umane; elaborarea unui plan de acțiuni cu privire la intensificarea activităților de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, în domeniul construcției de așezări umane și protejare a mediului înconjurător ; elaborarea și punerea în practică a unui plan de acțiuni privind formarea, pregătirea și perfecționarea cadrelor de specialiști, în domeniul sistematizării teritoriului și construcțiilor de așezări umane ; intensificarea activităților de cooperare științifică, tehnică și economică în domeniul așezărilor umane și al protecției mediului înconjurător.

Urmărind asemenea obiective, Conferința Națiunilor Unite pentru Așezări Umane își propune să exercite o profundă influență pozitivă asupra vieții internaționale, să constituie un imbold puternic pentru unirea eforturilor națiunilor, în vederea înfăptuirii unei politici noi, de pace și colaborare internațională, a unei lumi mai drepte și mai bune, în care popoarele să conlucreze rodnic, pentru bunăstarea și fericirea fiecăruia, pentru progresul și civilizația întregii omeniri.

Conferința de la Caracas

Liderii unor partide socialiste și social-democrate din peste 20 de țări vest-europene, latino-americane și din zona Caraibilor s-au întîlnit, la 23 mai, la Caracas, pentru un schimb de vederi asupra conținutului actual al social-democrației, ca și asupra unor deziderate ale raporturilor dintre statele industrializate și cele în curs de dezvoltare, pe fundalul eforturilor ce se desfășoară în lume pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Dintre numeroasele prezențe remarcate de agențiile de presă, să amintim pe acelea ale cancelarului Austriei, Bruno Kreisky, premierului danez, Anker Joergenson, președintelui Partidului Social-Democrat din R.F.G., Willy Brandt, președintelui Uniunii Civice Radicale din Argentina, Ricardo Balbin, conducătorului partidului peruan Apra, Victor Haya de la Torre, președintelui Partidului Revoluționar Instituțional din Mexic, Porfirio Munoz Ledo.

Convocată pentru trei zile, din inițiativa partidului de guvernămînt din Venezuela, „Acțiunea Democratică", reuniunea de la Caracas a fost concepută — după cum a declarat președintele acestei formațiuni politice, Gonzalo Barrios — ca un mijloc de favorizare a dialogului Nord-Sud, a așezării pe baze noi, democratice, a relațiilor economice dintre țările industrializate și cele ale așa-numitei „lumi a treia". Ca țară în curs de dezvoltare, a subliniat G. Barrios, Venezuela este interesată ca țările dezvoltate să cunoască aspirațiile națiunilor din „lumea a treia", să sprijine cererile lor juste pentru crearea unor condiții democratice de desfășurare a comerțului internațional, favorabile progresului lor economic și social.

Probleme similare au fost abordate și în alocuțiunile rostite la deschiderea lucrărilor de Willy Brandt și de președintele conferinței, Romulo Betancourt, fost șef al statului venezuelan. Între altele, conducătorul Partidului Social-Democrat vest-german a chemat la instituirea unui „dialog al solidarității" între națiunile sărace și statele industrializate, relevînd acuitatea unor probleme care se pun, astăzi, în fața popoarelor. El a relevat, totodată, importanța reuniunii din capitala Venezuelei pentru strîngerea legăturilor dintre popoarele latino-americane și cele europene, în atingerea unor scopuri comune, pozitive, pe plan internațional. La rîndul său, R. Betancourt a făcut apel la consolidarea respectării libertăților publice, a drepturilor omului și la o distribuire mai echitabilă a bogățiilor de care dispun țările lumii.

Luînd, de asemenea, cuvîntul la inaugurarea reuniunii, președintele țării-gazdă, Carlos Andres Perez, s-a referit pe larg la multiplele aspecte ale relațiilor actuale dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, relevînd imperativul major al luptei pentru eliminarea subdezvoltării, pentru instaurarea unei noi ordini economice în lume. În context, el a atras atenția asupra necesității unei receptivități sporite din partea statelor dezvoltate, subliniind că „viitorul va fi nesigur dacă nu se pune capăt disensiunilor dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare". „Țările industrializate — a menționat președintele — continuă să insiste asupra unor privilegii care, astăzi, sînt nu numai intolerabile, dar și irațională", adăugînd că națiunile „lumii a treia" nu vor renunța „la nici una din pozițiile lor juste".

Portul Sousse. Tunisia este o largă poartă deschisă schimburilor de bunuri materiale cu alte țări ale lumii

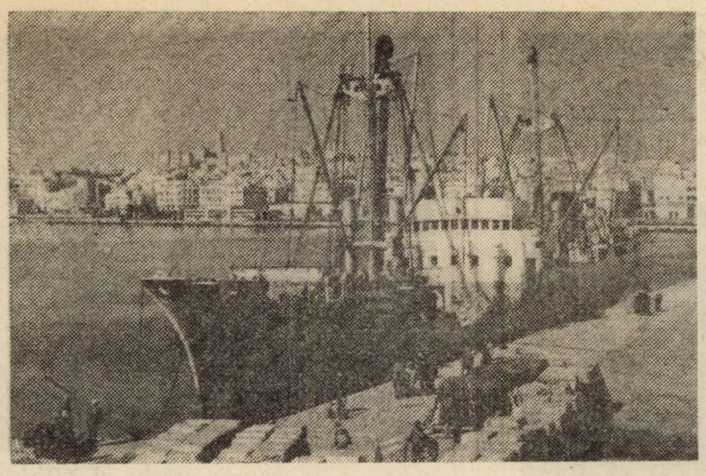

TUNISIA

Anul bilanțurilor

Corespondență de la Mircea S. Ionescu

1976 este pentru Tunisia anul unor importante bilanțuri. Mai întîi, la 1 iunie, Tunisia aniversează două decenii de la proclamarea independenței naționale — eveniment ce a încununat aspirațiile de veacuri ale poporului acestei țări. De asemenea, 1976 este anul ultim al celui de al patrulea plan cvadrienal — început în 1973 — plan apreciat a fi unul din cele mai ample și mai dinamice de pe continentul african. În egală măsură, 1976 este un an de elaborare a unui nou Program, care va schița perspectivele dezvoltării țării pînă la sfîrșitul acestui deceniu.

Anii independenței Tunisiei au adăugat trecutului milenar al acestei țări — despre care stau mărturie vestigiile celebrei Cartagine — fabrici, uzine, școli, căi de comunicații, edificii publice. Se întîlnesc pretutindeni, din nord, de la coastele scăldate în apele veșnic albastre ale Mediteranei și pînă în sud la dunele fierbinți din Sahel.

O imagine sintetică a Tunisiei de astăzi este dată de statisticile care au stabilit că această țară se numără printre primele cinci state africane al căror produs național brut pe locuitor a depășit, încă din 1974, nivelul de 500 dolari.

Țară cu vocație agricolă, Tunisia a conferit noi valențe acestei preocupări. Într-un scurt interval, producția agricolă a ajuns de la 75,4 milioane de dinari în 1956, la 313,3 milioane în 1975. Cunoscută cîndva drept „grînar al Romei", Tunisia a rămas și astăzi același mare grînar, dar nu al statelor de peste mări, ci al propriului popor. O călătorie printre cîmpiile roditoare din nord dezvăluie preocupările oficialităților tunisiene privind modernizarea continuă a acestei ramuri esențiale a economiei naționale. După un an record, cum este apreciat 1975, cînd s-au obținut 13 milioane de chintale de cereale, în 1976 se prevede a se depăși 15 milioane de chintale, îndeosebi ca urmare a extinderii culturilor irigate. Acestea urmează să reprezinte, pînă la sfîrșitul deceniului, 45 la sută din totalul terenurilor agricole. În ce privește investițiile, acestea au crescut de la 28,5 milioane de dinari, în 1956, la 453 milioane în 1975, urmînd să atingă, în 1976, peste 530 milioane. Valorificînd, din ce în ce mai eficient, resursele naturale — chiar dacă unele sînt modeste — îndeosebi fosfații și minereurile nemetalifere, dar și gazul metan și petrolul, Tunisia își creează o industrie națională proprie, condiție esențială a progresului, a consolidării independenței. Centrul siderurgic de la Menzel Bourguiba — care a dat țării primele tone de fontă și oțel —, „orașul erou" Bizerta — unde au fost prelucrate primele tone de țiței extrase din subsolul țării, Gabes și Gafsa — oaze implantate în inima unor regiuni bogate în fosfați —, Sousse, unde s-a semnat actul de naștere al primei întreprinderi constructoare de mașini a țării, sînt pe cale de a se transforma, datorită amplorii și tenacității eforturilor constructive ale întregului popor, în adevărați piloni ai industrializării Tunisiei. Intrînd în „clubul petrolier", Tunisia urmărește să-și dezvolte industria legată de acest zăcămînt. Producția petrolieră a țării, care s-a ridicat, anul trecut, la patru milioane de tone, se va dubla în acest an, aducînd economiei tunisiene venituri cifrate la peste o jumătate de miliard de dolari. Fără a neglija rezervele platoului continental, Tunisia își pune mari speranțe în zăcămintele „off shore", din largul insulei Kerenna și din golful Gabes, apreciate a fi foarte mari. Ca urmare a intenției de prelucrare și valorificare a zăcămintelor petrolifere, Întreprinderea de stat pentru activitățile în domeniul hidrocarburilor (E.T.A.P.) și-a propus construcția unei noi rafinării cu o capacitate anuală de șase milioane tone, actuala rafinărie de la Bizerta, care prelucrează abia 1,5 milioane de tone de țiței pe an, nemaiacoperind necesitățile interne. În ceea ce privește gazele naturale, ultimele cercetări efectuate în Sahel și în golful Gabes au pus în evidență existența în aceste zone a unor zăcăminte evaluate la aproximativ 60 miliarde metri cubi. Într-un studiu asupra punerii în valoare a acestor bogății naturale, autoritățile apreciază că Tunisia va putea să obțină, într-un viitor foarte apropiat, o producție anuală de 3—3,5 miliarde metri cubi de gaze naturale, care va permite țării să realizeze venituri de circa 130—140 milioane de dinari pe an, sumă echivalentă cu cea obținută în 1974 de exporturile petroliere ale Tunisiei și de două ori mai mare decît cea realizată de pe urma turismului sau din exporturile de ulei de măsline — sectoare, acum, prioritare ale țării.

Potrivit prevederilor autorităților, Tunisia urmează să atingă în 1976 cîteva performanțe în direcția dezvoltării sale multilaterale, de sine stătătoare. Astfel, ritmul industrializării va fi cu 13 la sută mai mare, față de media generală a economiei. Produsul intern brut va cunoaște o creștere de 11,8 la sută, față de 9,1 la sută, cît a înregistrat anul trecut. Vor fi create circa 43 000 locuri noi de muncă față de 30 000 prevăzute inițial, deși această cifră anuală nu este încă suficientă, fiind nevoie de cel puțin 50 000 de locuri anual, obiectiv propus a se realiza începînd din 1980.

Considerabile sînt eforturile Tunisiei și în domeniul învățămîntului, al formării de cadre naționale calificate, al ridicării continue a standardului de viață al populației — obiectiv statornic al guvernului și Partidului Socialist Desturian. Investițiile acordate acestui sector au crescut de la 7,6 milioane de dinari, în 1957, la 66 de milioane în 1975. Școala a devenit un bun al întregului popor, învățămîntul fiind gratuit în toate etapele sale. Numărul elevilor în învățămîntul primar este acum de un milion față de 209 000 în 1957, al elevilor din învățămîntul secundar este de 184 000 față de 31 000 în 1957, iar al studenților de 29 000 față de 2 600 în 1957. Înainte de proclamarea independenței, în Tunisia exista un singur institut de învățămînt superior cu trei secții — litere, drept și științe. Astăzi există patru centre universitare — Tunis, Sfax, Sousse și Gabes.

Demne de remarcat pe linia dezvoltării libere, de sine stătătoare a Tunisiei independente, sînt și înnoirile în domeniul structurilor economice și sociale ale țării. În economie s-a creat un sector de stat puternic, care cuprinde cea mai mare parte a industriei naționale. Nu de mult au trecut în posesia statului toate acțiunile firmelor italiene în domeniul rafinării și distribuirii petrolului, precum și acțiunile firmelor americane și suedeze din industria petrochimică, statul tunisian devenind, acum, stăpîn pe toate sectoarele de importanță națională. Totodată, pămînturile care au aparținut colonialiștilor au fost naționalizate și aparțin statului. De remarcat că și participarea investițiilor străine s-a redus considerabil, ceea ce dovedește preocupările consecvente de consolidare a independenței țării. Astfel, dacă în primul deceniu 1956—1966 cota investițiilor străine a fost în medie de 40 la sută, în al doilea deceniu, această participare a scăzut la 12 la sută, iar în anul 1976 este numai de 8 la sută. A apărut un sector cooperatist, în mediul rural, pe baza liberului consimțămînt al populației sătești. În acest sector oamenii își lucrează laolaltă terenurile. Aceste „cooperative de servicii", cum sînt numite, au largi atribuții în dezvoltarea agriculturii, reprezintă o formă specifică a „socialismului desturian".

Punct de intersecție a drumurilor dintre Europa și Africa, Tunisia este și o largă poartă deschisă schimburilor de bunuri materiale cu alte țări ale lumii. În acest context relațiile multilaterale și raporturile de cooperare româno-tunisiene cuprind, practic, toate sectoarele de activitate și cunosc, an de an, un curs ascendent. Ni se pare deosebit de semnificativ faptul că volumul schimburilor de mărfuri dintre cele două țări este, în prezent, de zece ori mai mare decît în 1969, fiind prevăzut ca anul viitor să se dubleze față de anul în curs. O serie de proiecte economice realizate, sau în curs de finalizare, de către specialiști români și tunisieni, potrivit celor convenite de șefii de stat ai României și Tunisiei, cu prilejul întîlnirilor de la București și Tunis, sînt o expresie elocventă a dorinței celor două țări și popoare prietene de a întări continuu relațiile bilaterale în folosul propriei lor dezvoltări, al cauzei colaborării și înțelegerii între popoare.

Sprijin pentru politica dusă de M.P.L.A. în întreaga Angolă. În imagine : miting în orașul Uambo

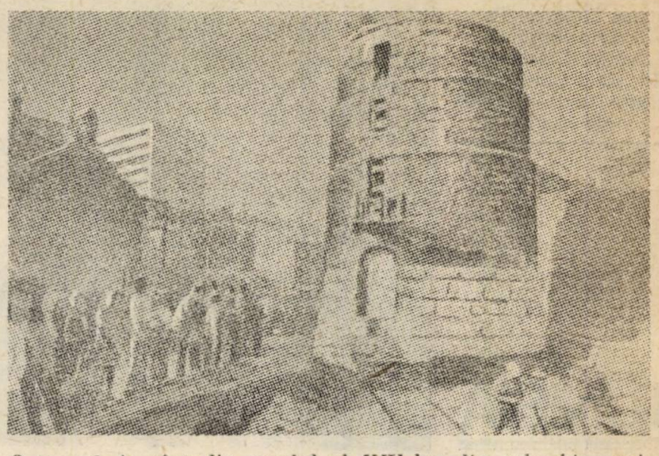

O moară de vînt din secolul al XIV-lea din suburbia pariziană Ivry-sur-Seine, pe al cărei loc se va construi un modern complex, este deplasată, pe șine, la cîteva zeci de metri depărtare de amplasamentul inițial

1000+1

Segregație

Dr. Bobby Merkle, acuzat de a fi înlăturat cupele de pe brațul unui tînăr de culoare pentru că acesta nu avea cei 25 de dolari necesari pentru plata onorariului, va continua să-și exercite profesia. Este hotărîrea Consiliului de supervizare medicală din Alabama, sesizat de afacere. Doctorul Merkle este alb și singurul medic din Uniotown, sat din Alabama. În 1974, Melvin Armstrong, în vîrstă de 14 ani, rănit la braț în timp ce ajuta la tăierea unei capre, s-a prezentat la cabinetul medical. Mărturisind că nu are cu ce plăti, dr. Merkle i-a scos imediat cupele pe care abia i le pusese. În urma procesului intentat de familia Armstrong, un tribunal din Alabama l-a condamnat luna trecută pe dr. Bobby Merkle la 20 dolari amendă... prețul pe care familia a trebuit să-l plătească altui medic din regiune pentru închiderea rănii băiatului.

Replică

Agenția France Presse menționează un răspuns al președintelui Giscard d'Estaing în cadrul conferinței de presă ținută la Washington. Întrebat de ce guvernul a subvenționat avionul „Concorde" și nu francul francez, președintele Franței a replicat : „Francul și «Concorde»-ul nu au exact aceeași viteză".

Violență

În cadrul unei conferințe de presă, scriitorul american Tennessee Williams, președintele juriului Festivalului filmului de la Cannes, s-a declarat îngrijorat de a fi văzut pe ecran atîta violență : „Cred că cinematograful trebuie să rămînă oglinda timpului nostru, fără însă această plăcere voluptuoasă a descrierii brutalității. A arăta atîta violență nu ameliorează caracterul moral".

Precizări

Cele două Vietnamuri vor fi reprezentate la viitoarea Conferință a țărilor nealiniate de la Colombo de o singură delegație, a declarat, la New Delhi, ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provizoriu din Vietnamul de Sud, Nguyen Thi Binh. Ea a precizat, pe de altă parte, că prima sesiune a Adunării Naționale a Vietnamului unificat va avea loc în decurs de o lună, sesiunea urmînd să desemneze un nou guvern și să adopte o nouă Constituție.

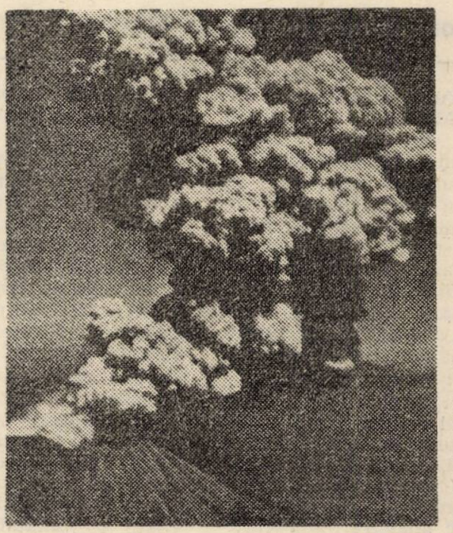

Cea mai mare erupție vulcanică a anului a avut loc în Insula Sakurajima, din Golful Kagoshima, Japonia; nu a provocat nici victime, nici pagube materiale

Decepție

Spre marea decepție a industriei aeronautice britanice, regina Elisabeta nu va utiliza „Concorde"-ul pentru a pleca la 6 iulie în S.U.A., la ceremoniile bicentenarului. La recomandarea Foreign Office-ului, suverana va pleca în Bermude la bordul unui avion VC-10 al „Royal Air Force" și va ajunge la Philadelphia la bordul yachtului regal „Britannia". La Whitehall s-a precizat că voiajul reginei a fost organizat înainte ca supersonicul franco-britanic să obțină drept de aterizare în S.U.A. Totuși, afirmă „Daily Express", Foreign Office-ul ar fi impiedicat-o pe suverană să folosească „Concorde"-ul de teama unor manifestații ostile din partea adversarilor avionului supersonic. „British Airways" ar fi preferat, însă, ca regina Elisabeta să urmeze exemplul președintelui Giscard d'Estaing, contribuind astfel, personal, la creșterea acțiunilor „Concorde"-ului.

Prima linie de tramvai aerian dintr-un oraș american a fost inaugurată la New York, între insula Roosevelt și Manhattan. Ea se află la circa 45 metri deasupra apei

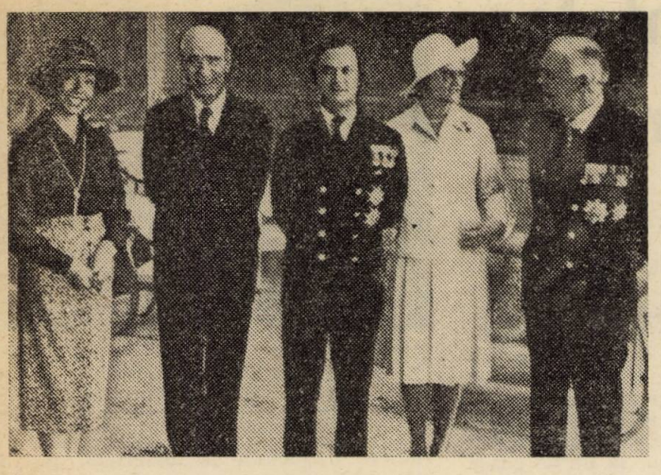

Întîlnire la Palatul regal din Stockholm, cu prilejul vizitei președintelui Austriei. De la stînga la dreapta : *prințesa Christina, președintele Rudolf Kirchschläger, regele Carl-Gustav, soția președintelui Austriei și prințul Bertil*

Vacanță

Dificultățile economice și căderea lirei sterline vor avea repercusiuni serioase asupra vacanței englezilor. Potrivit statisticilor publicate de Biroul oficial al turismului, numai 56 la sută dintre englezi intenționează să plece în vacanță în 1976, cu 4 la sută mai puțini decît în 1975. Niciodată de cînd se efectuează asemenea statistici n-au fost atît de numeroși cei care renunță la vacanță. Totuși, premierul James Callaghan a promis duminică englezilor că rata inflației nu va depăși în Marea Britanie, la sfîrșitul lui 1977, opt la sută. Cu condiția ca sindicatele să mai accepte, timp de încă un an, limitarea creșterii salariilor.

Pavilionul S.U.A. de la Expo '67 din Montréal a fost distrus, în numai zece minute, de un puternic incendiu

Refugiu

Hector Campora, fost președinte al Argentinei, s-a refugiat la Ambasada mexicană de la Buenos Aires — a anunțat ministrul de externe mexican, Robles. Fostul președinte așteaptă, împreună cu alți refugiați politici argentinieni, un pașaport din partea guvernului argentinean pentru a se putea deplasa în Mexic.

Opțiune

„Desigur, mi-ar place să fiu președinte, dar nu este cazul acum" — afirmă senatorul Edward Kennedy, într-un interviu publicat în ultimul număr al săptăminalului „Time". „Știu că nu pot să mă prezint candidat la președinție sau să fiu președinte acum, și am acceptat acest lucru. În prezent, îmi desfășor activitatea politică în Senat" — a declarat Edward Kennedy. Numele senatorului de Massachusetts a fost totuși pronunțat, în ciuda dezmințirilor, în cursul ultimelor zile, printre personalitățile susceptibile să arbitreze, în luna iulie, o Convenție democrată aflată, eventual, în impas.

Cod civil

Primul cod civil iordanian urmează să intre în vigoare la începutul anului 1977. Redactarea sa, care a durat doisprezece ani, a fost terminată și aprobată de Consiliul de Miniștri. Pînă acum, Iordania a aplicat legislația civilă de acum 60 de ani. Noul cod civil iordanian — indică surse oficiale — s-a inspirat din legislația islamică (chariah) și din unele coduri civile din țări arabe și europene.

Înțelegere

Malta și Libia au hotărît să supună Curții Internaționale de Justiție diferendul privind delimitarea platourilor lor continentale — a anunțat premierul maltez Dom Mintoff. Cele două țări au convenit să ceară Curții să le furnizeze principiile susceptibile să ducă la rezolvarea acestei probleme. Hotărîrea a fost luată în comun, în timpul vizitei în Malta a președintelui Consiliului Comandamentului Revoluției din Libia, Moamer El Geddafi.

Succesiune

Kristjan Eldjarn, președintele Republicii Islanda, își va succeda în funcție, pentru încă patru ani, cu începere de la 1 august — s-a anunțat oficial la Reykjavik. Depunerea candidaturilor pentru alegerile prezidențiale s-a închis simbătă și, cum nici un alt candidat nu s-a înscris, scrutinul a fost anulat.

Ceas

Începînd din 1977, cele trei țări ale Beneluxului vor institui „ora de vară" (3 aprilie — 25 septembrie). Hotărîrea a fost luată la Bruxelles de miniștrii de externe din Luxemburg, Belgia și Olanda. Totuși, Beneluxul s-a declarat gata să accepte „soluția vest-europeană" pe care ar trebui s-o decidă la sfîrșitul acestei luni miniștrii de externe ai „celor nouă". În momentul de față, Marea Britanie nu pare încă decisă să accepte datele propuse de Comisia C.E.E. și aprobate de celelalte țări ale Pieței comune. În ce privește R.F. Germania și Danemarca, aplicarea unei „ore de vară" nu este prevăzută decît cu începere din 1978. Morală : cînd „ceasurile" fiecăruia bat altfel, e dificil să le potrivești după o „oră comunitară"...

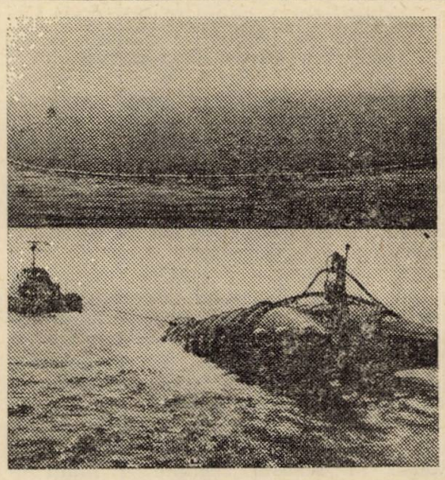

„Centură" pentru stăvilirea „mareelor negre". Experiența a avut loc la Marsilia ; o suprafață fictivă de petrol este înconjurată de un baraj plutitor remorcat de două vase (imaginea de sus). *Odată petrolul înconjurat, o pompă îl transferă într-un rezervor „Caiman", de 150 tone* (imaginea de jos)

Lorca

Familia poetului spaniol Federico Garcia Lorca, împușcat de franchiști în 1936, la începutul războiului civil spaniol, s-a opus celebrării oficiale a celei de a 40-a comemorări a morții poetului, ce urma să aibă loc la 5 iunie în satul său natal, Fuentevaqueros. Într-o notă, văduva poetului, sora și nepoții subliniază că se opun oricărui omagiu oficial, „după 40 de ani de tăcere".

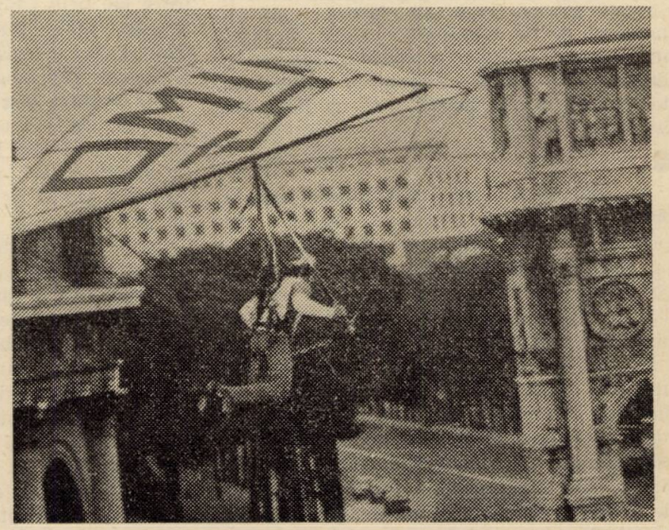

Un nou Icar deasupra Colosseum-ului roman : Guido Gioviali, muncitor din Torino, cu ciudatul său aparat denumit „deltaplan", conceput de un inginer de la N.A.S.A. În Italia — scrie „L'Europeo" — se află 200 de asemenea Icari. Anul trecut erau cu patru mai mulți. Acestora, însă, „deltaplanul" li s-a rupt...

„Triunghiul“ stupefiantelor la ora dezintoxicării

În lupta împotriva traficanților de droguri sînt folosite cele mai diverse mijloace

„În aprilie 1975, am făcut un scurt concediu în Tailanda. Datorită înlesnirilor puse la dispoziția mea de autorități, am putut vizita o parte din «Triunghiul de aur», situat în nordul țării, unde se dezvoltă un plan pluridisciplinar de luptă împotriva opiumului ilicit“ — așa își începe J. NEPOTE, SECRETAR GENERAL AL INTERPOLULUI, articolul său publicat în „Buletin des stupéfiants“, ce apare sub egida Organizației Națiunilor Unite, și din care reproducem largi extrase.

Numai cu elicopterul poți spera să ajungi în această parte a lumii, care se întinde la granițele dintre Tailanda, Birmania și Laos. Este vorba de o regiune muntoasă, acoperită de pădure, în care trăiește o populație tribală evaluată între 300 000 și 500 000 de persoane, dispersată în aproximativ 3 000 de sate. Acești seminomazi cultivă macul de opium de la începutul secolului și această monocultură le procură toate resursele necesare vieții. Opiumul aduce un venit bun pentru o „marfă“ cu greutate redusă, într-o regiune unde transportul este făcut de om, cu spatele.

Numai în elicopter poate spera voiajorul european — totdeauna grăbit — să ajungă în această regiune a lumii — lungă de aproximativ 600 km și lată de 200 pînă la 300 km uneori —, regiune populată de triburi, organizate după propriile lor tradiții.

Zona „Triunghiului de aur“, încorporată în frontierele tailandeze, are o populație tribală repartizată în aproximativ 3 000 de sate, situate la o altitudine variind între 1 000 m și 2 500 m. Din aceste 3 000 de sate, aproximativ 1 000, instalate la o altitudine superioară celei de 1 000 m, trăiesc din cultura macului și din producția de opium.

Piața locală de opium aprovizionează, evident, piața internațională, dar și o toxicomanie regională ; Tailanda numără aproximativ 300 000 de toxicomani, din care 80 la sută sînt, astăzi, consumatori de heroină. În cadrul populațiilor tribale, nimeni nu se teme să fumeze opium începînd de la o anumită vîrstă ; această practică am putea-o considera, însă, ca o terapeutică locală împotriva durerilor, deoarece aici nu există nici medici, nici dentiști.

■

De mai mulți ani, autoritățile tailandeze, perfect conștiente de daunele pe care le poate aduce oamenilor o producție așa de importantă de opium introdusă pe piața ilicită, au decis „să facă ceva“. Trei soluții s-au conturat pentru acțiunea guvernamentală.

Prima ar fi să declari ilegală cultura macului de opium și apoi să distrugi plantațiile. Dar un astfel de raționament, aplicat la „Triunghiul de aur“, este utopic. Cum să controlezi un teritoriu atît de vast, muntos, inaccesibil, lipsit de drumuri și de orice mijloace de comunicație ?

A doua soluție are în vedere o vastă acțiune represivă împotriva traficanților, odată ce aceștia intră în posesia opiumului. Traficanții nu mai au ca scuză absolută rațiunea de a trăi și de a subzista ; ei știu că sînt în ilegalitate.

Eforturi au fost făcute în această direcție. În primul rînd prin întărirea poliției de frontieră.

În Tailanda poliția de frontieră este organizată pe „regiuni“. Regiunea pe care am vizitat-o, numită Chiang-Mai, cuprinde 16 provincii și linia de frontieră de supravegheat se întinde pe o lungime de aproximativ 1 500 km. Colonelul de la poliția de frontieră care comandă sectorul dispune de circa 5 000 oameni (ceea ce ar reprezenta un efectiv de 3 oameni/1 km, cu condiția ca aceștia să fie de gardă 24 de ore din 24).

Cei 5 000 de oameni sînt repartizați în posturi fixe, între acestea circulă patrule mobile compuse din 10—12 oameni. Cei 5 000 de oameni ai poliției de frontieră din regiunea Chiang-Mai dispun, evident, de vehicule și, de asemenea, de o bază aeriană, compusă din 3 elicoptere și un avion.

Linia de frontieră fiind, propriu-zis, necontrolabilă, tactica poliției constă în a lăsa traficanții să intre în interiorul teritoriului tailandez, suficient de mult pentru a putea fi atacați fără riscul de a fugi peste graniță. Folosind serviciile informatorilor, procedînd la supravegherea și controlul mișcărilor de caravane prin junglă, poliția de frontieră este în măsură, din timp în timp, să-i surprindă pe traficanți și să descopere drogul în urma unor veritabile lupte de guerila.

Munca poliției de frontieră este departe de a fi neglijabilă, pentru că, din ianuarie 1974 pînă în martie 1975, ea a putut captura — numai în regiunea Chiang-Mai — 1 671 kg opium, 55 kg heroină, 5 kg morfină și a descoperit două laboratoare clandestine.

Alături de poliția de frontieră, s-au creat, tot în poliție, unități specializate în lupta împotriva traficului ilegal. Rolul acestora este să atace traficul ilicit de anvergură și nu toxicomania sau micul trafic local.

Am vizitat unitatea specializată a provinciei Chiang-Rai. Ea numără 64 detectivi, repartizați în 7 posturi, legate între ele prin radio. Între aprilie 1973 și aprilie 1975, unitatea specializată din Chiang-Rai a capturat 15 tone de opium și a descoperit 5 laboratoare de transformare.

Bineînțeles, sînt și alte unități tradiționale ale poliției tailandeze, care participă, fiecare la nivelul lor, la lupta împotriva drogului. Astfel, unitățile poliției provinciale își asumă pe tot teritoriul, în orașe și la țară, sarcinile clasice ale poliției. În Chiang-Rai, poliția provincială are un efectiv de 1 100 oameni.

Ansamblul măsurilor luate pe întregul teritoriu tailandez a ajuns la anumite rezultate. Acestea, deși revelatoare în raport cu eforturile depuse, rămîn, în același timp, modeste, dacă le comparăm cu cele 75 de tone de opium produse ilicit în Tailanda și cu cele 500 de tone (sau 700), produse pe tot teritoriul regiunii „Triunghiului de aur“, și din care o mare parte se îndreaptă spre piața internațională.

Dacă nu se pot distruge plantațiile și nici înăbuși traficul, ce altă acțiune se poate întreprinde ?

S-a ajuns, astfel, la cea de a treia soluție, care ar consta în înlocuirea culturilor ilicite cu alte culturi. Dar, din lipsă de resurse financiare și materiale, progresele au fost lente.

„Fondul Națiunilor Unite pentru lupta împotriva abuzului de droguri“ este singurul for în stare să conducă la demararea proiectului. (Fondul a fost creat în 1971 și este finanțat prin contribuții voluntare excepționale ; pînă în iunie 1975, el dispunea de 18 milioane dolari). Planul este ambițios și constă în a transforma complet viața socială și economică a triburilor. Din nomade, populațiile trebuie să devină sedentare. De la monocultură, trebuie să treacă la policultură.

În 1972, un număr redus de experți tailandezi și străini au trecut la înfăptuirea primei etape a planului, prevăzută să dureze pînă în 1977. La 1 000 m altitudine, în jungla vecină celui mai mare centru urban al regiunii, Chiang-Mai, s-a creat un centru agronomic, în care sînt experimentate speciile susceptibile a se adapta la regiune. 200 de specii de legume, plante medicinale, plante oleaginoase, cafea, arbori fructiferi sînt astfel studiate.

Paralel, s-au ales cinci „sate pilot“, ai căror șefi au fost de acord să determine comunitatea lor să participe la experiență. Populația locală furnizează mîna de lucru și muncește după sfaturile expertului agronom, care trăiește în mijlocul ei.

În satul Mac-Tho au fost plantați arbori de cafea, pomi fructiferi, fasole. La Ban-Phni — cereale. La Khun-Wang cafea, tutun. La Doi-Sammuen — cafea, legume, creșterea animalelor domestice. Au început, de asemenea, împăduririle. La Ang-Kang, creșterea animalelor domestice, pomi fructiferi, flori.

Dar expertul nu va fi totdeauna acolo pentru a-i conduce și a-i sfătui. S-a deschis deci, alături de centrul agronomic din Chiang-Mai, un centru de formare a cadrelor, unde voluntari din cele 5 „sate pilot“ vin să învețe să planteze, să irige, să recolteze.

Caracteristica principală a planului este simplicitatea punerii sale în practică. Totul sau aproape totul se face cu mijloace locale și este adaptat la capacitățile populației respective.

Prima condiție a reușitei este ca acei cîțiva oameni care au responsabilitatea planului și care sînt acolo sus, sub soarele junglei, în contact cu realitățile, să aibă asigurarea că nu sînt lăsați la jumătatea drumului. În ce mă privește, nu vreau, nu pot să-mi imaginez că acțiunea salutară, inteligentă, care a fost pornită, poate fi pusă în cauză pentru că cineva ar refuza să dea, în fiecare an, Națiunilor Unite o sumă care să reprezinte a zecea parte din costul unui singur avion de luptă.

DIN ISTORIA CONTRASPIONAJULUI FRANCEZ

„Servicii speciale" (1935 – 1945)

(11)

În ciuda întăriturilor venite din metropolă, numărul specialiștilor noștri din Africa de nord este insuficient. Imediat după sosirea mea la Alger, Chretien îmi atrage atenția asupra acestui fapt. Îi voi trimite ofițeri ; îndeosebi un german pe care l-am remarcat în cadrul Biroului pentru manevre antinaționale de la Clermont-Ferrand și care va veghea asupra arhivelor. Li se va găsi un refugiu discret în uzina pe care Jacques Chevallier o deține la Alger (Jacques Chevallier, mobilizat în serviciile mele în 1943, va deveni primar al Algerului, apoi secretar de stat pentru război în cabinetul Mendès-France. În 1944, el reprezenta serviciile mele la Washington).

Scopul esențial al călătoriei este de a pregăti serviciile noastre din Africa de nord pentru a putea corespunde unei eventuale debarcări Aliate și a primi la Alger serviciile centrale ale contraspionajului. Este ceea ce ne și dorim, îmi spune Achiary. Avem contact cu Robert Murphy și viceconsulii săi. Lemaigre-Dubreuil își asumă sarcina negocierii cu americanii. Legătura cu englezii și gaulliștii este asigurată de Henri d'Astier de la Vigerie.

— Cunoști vreo personalitate căreia i s-ar putea încredința conducerea operațiunilor dacă s-ar pune problema reluării ostilităților ?

Răspunsul lui Achiary dovedește o bună cunoaștere a stării de spirit din Africa de nord.

Este nevoie de un mare soldat, care să se bucure de încredere din partea militarilor și de prestigiu din partea europenilor, ca și a autohtonilor.

— Weigand ?

— Ar fi ideal. Dar Murphy ne-a dat de înțeles că nu trebuie contat pe el fiindcă este în vîrstă : 75 de ani. Și nu va face nimic fără acordul mareșalului.

— Juin ?

— Eliberarea lui de către germani și recenta întrevedere cu Göring nu spun nimic bun multora dintre camarazi.

— Noguès ?

— Are mulți dușmani politici și, la fel ca Weygand, nu va face nimic fără acordul mareșalului.

— Atunci, atunci ?

Ne privim uimiți. Soluția va veni din afară ? Poate ! Unul dintre noi lansează numele lui Giraud . . .

La sfîrșitul lunii iulie 1942 am regăsit-o pe Françoise, la Lyon. Ea este cea care a luat inițiativa întîlnirii, la barul hotelului Terminus de lîngă gară. Este prea inteligentă pentru a mai crede în posibilitatea unei victorii germane. Loială, ca de obicei, îmi recomandă o prudență crescîndă : — A fost convocat șeful Abwehr-ului în Franța și se studiază mijloacele de acțiune cele mai eficace împotriva sabotajelor, atentatelor și spionajului. Se pare că cea mai mare parte din rețelele de informații își au capii și legăturile în zona liberă. Sînt decișii să pună autoritățile de la Vichy să oprească această activitate sau vor interveni ei înșiși. Fiți atent.

Convorbirea noastră se prelungește, fără mare interes. Am impresia că Françoise mai are totuși ceva de zis. Mă ia de mînă și mă obligă să mă așez.

— Doar o secundă ! Nu pot să țin pentru mine un lucru oribil, dar vă cer, pe cuvînt, să păstrați secretul : Hitler a dat ordin să fie asasinat generalul Giraud !

— Sînteți sigură ?

— Absolut. Nu mă întrebați cum, dar o știu.

Generalul Giraud (în stînga imaginii), împreună cu alți ofițeri francezi, pe străzile orașului Verdun

Mă îndrept spre Hugon, șeful postului clandestin de contraspionaj — T.R. 114 — din Lyon.

— Cunoști un ofițer de încredere care ar putea fi detașat pe lîngă generalul Giraud ?

Hugon nu e surprins de îngrijorarea mea. După spectaculoasa lui evadare, generalul are reședința în regiunea lyoneză, la Sainte-Foy-Les-Lyon. Nu-și ascunde sentimentele antigermane și dorința de a lua comanda rezistenței Armatei. Biroul de acțiuni antinaționale din Lyon și T.R. 114 ne-au informat despre supravegherea exercitată de poliție asupra lui Giraud și familiei lui.

Cîteva zile mai tîrziu, de Linarès mă cheamă la Vichy. Îi confirm proiectele criminale ale lui Hitler și îi cer să aibă încredere în Vellayd.

— Îl cunosc. Este perfect, îmi răspunde Linarès.

— Țineți-mă la curent cu intențiile generalului și cu ceea ce va face. Păstrați pentru dv. ceea ce vă comunică Vellayd.

— Vă promit.

La 28 august 1942 am satisfacția de a reuni șefii de servicii ai Securității Militare — S.S.M. și T.R. Nu voi face nici un secret în fața colaboratorilor asupra unei viitoare acțiuni a Aliaților.

Am motive să mă gîndesc că ea va interesa Africa. Această impresie se desprinde din contactele cu reprezentanții S.U.A. la Vichy și la Berna. Ea este confirmată de confidențele colonelului Eddy transmise prin Brutel, șeful T.R. 120, la Rabat, și prin demersurile pe lîngă generalul Giraud pentru a-l determina să preia conducerea unei răscoale din Africa Neagră Franceză, concomitent cu o operație Aliată. În sfîrșit, Achiary mă ține la curent, cum mi-a promis, despre contactele grupului celor cinci cu Murphy, consulul general al S.U.A. la Alger. Știu că operația Aliată va declanșa ocuparea zonei libere de către Wehrmacht. Instrucțiunile mele privesc pregătirea acestor evenimente. Le rezum :

– T.R., aflat deja în totală clandestinitate, va continua misiunea sa în Franța. Legăturile radio cu Algerul trebuie menținute permanent. Posturile africane vor intensifica legăturile lor cu Aliații. Trebuie să funcționeze într-un mod autonom, în caz de ruptură între Africa și metropolă. Posturile Securității militare trebuie să fie gata să intre în clandestinitate pentru a reapărea la eliberare cu o bună cunoaștere a regiunilor și cu mijloace înmulțite.

– În ce mă privește, îmi revine să negociez cu comandantul șef aliat colaborarea oficială a serviciilor Aliate cu serviciile de securitate și de contraspionaj franceze.

Încerc să formulez, pe scurt, concluziile acestei conferințe decisive :

– Suveranitatea franceză nu va fi restabilită decît dacă noi sîntem în măsură să asigurăm securitatea în zonele operațiunilor și în teritoriile eliberate ;

– Pentru moment, misiunea noastră rămîne aceea de a ne opune serviciilor speciale inamice, de a le interzice intrarea în Africa franceză și de a le convinge de inoportunitatea unei intervenții militare a Axei în Africa Neagră Franceză.

Acest efort de disuasiune va fi încredințat agenților noștri de infiltrare. Convenim cu Verneuil să acrediteze pe lîngă dușman convingerea că armata franceză se va apăra împotriva oricărei agresiuni. Această idee este sprijinită de mutarea în A.F.N. a unor cadre de elită, prin manevrele armatei Africii și vai ! – prin oarba represiune întreprinsă în Maroc împotriva gaulliștilor și serviciilor de informații Aliate. Ofensiva noastră de

intoxicație va exagera importanța eforturilor englezilor și francezilor liberi în Libia și Tripolitania. De aici decurg și amenințările de ofensivă asupra Siciliei și Italiei de sud. Această manevră va provoca din partea comandamentului italian apeluri disperate. Ele vor fi cu atît mai vehemente cînd englezii vor înăspri presiunea lor militară în Cyrenaica, iar victoria lui Montgomery la El-Alamein, 23 octombrie 1942, va deschide Aliaților porțile Libiei.

Revigorate, serviciile noastre antrenează în acțiune întregul nostru aparat defensiv, inclusiv Serviciul de supraveghere a teritoriului. În cîteva săptămîni, din august pînă în octombrie 1942, o sută de agenți inamici vor fi arestați și nouă executați.

Pentru a obține bunăvoința autorităților germane, Darlan trimite la Paris pe omul său de încredere, amiralul Dupré, răspunzînd în acest fel solicitărilor lui Oberg și ambasadorului Abetz. Se punea problema căutării, împreună cu ofițerii Abwehr-ului, a unei colaborări efective în domeniul informațiilor și contraspionajului.

Vom afla că Dupré, de acord cu Darlan, transmite către hotelul Lutetia (sediul conducerii Abwehr-ului la Paris) informațiile obținute cu ajutorul posturilor de ascultare ale celui de-al doilea Birou al Marinei. Nu știu cît de importante sînt aceste informații... Ceea ce mă mai consolează în urma acestor compromisuri dezonorante este convingerea că, adresîndu-se lui Darlan pentru a căpăta informații asupra Aliaților, germanii își recunosc astfel slăbiciunea...

Inamicul pregătește, de comun acord cu guvernul, pătrunderea Abwehr-ului și Gestapo-ului în zona liberă.

Cer să fiu primit de generalul Delmotte, directorul de cabinet al ministrului de război. Îi dezvălui ceea ce am aflat... lucru pe care el îl știe fără îndoială mai bine decît mine !

– Generale, a permite pătrunderea Abwehr-ului și Gestapo-ului în zona liberă este contrar clauzei armistițiului. Este o crimă la adresa securității statului și cei care se asociază la ea vor trebui să dea socoteală.

– Fii sigur, Paillole, că nu avem de ales. Poate că n-ar fi trebuit să intrăm în acest angrenaj. Nu este mîna ministrului, aici, ci a amiralului !

Complice, generalul îmi spune:

– Dacă aveți posturi T.R. amenințate, spuneți-le să înceteze ! Iată-vă avertizat ! (Pare ușurat).

Părăsesc tulburat hotelul Thermal (sediul Ministerului de război). Cum este posibil ca niște soldați să fie într-atît de inconștienți sau intoxicați pentru a se asocia acestui joc criminal la cîteva săptămîni, poate cîteva zile, de operațiuni decisive ?

La 14 octombrie 1942, mi se înlesnește o întrevedere cu Darlan. Rivet mă însoțește.

Amiralul, îmbrăcat în civil, este un individ mic și îndesat, care se vrea cordial și simplu. Se adresează lui Rivet :

– Ei bine, colonele, serviciile dumneavoastră sînt salvate ?

– Nu pentru mult timp, amirale ! Ceea ce Paillole vă va expune de îndată este o amenințare teribilă pentru noi și o încălcare inadmisibilă a suveranității noastre, care este și așa redusă.

Îi povestesc amiralului despre activitatea echipelor inamice în zona liberă, întrevederile mele cu Delmotte, precum și temerile noastre. Spusele mele par să nu-l surprindă. Revers l-a pregătit în acest sens. Răspunsul său nu e lipsit de abilitate și de cinism !

– N-am vrut să las cîmp liber unui guvern care dă germanilor tot ceea ce aceștia cer. Eram la curent cu negocierile lor, drept pentru care am acționat direct și am limitat în acest fel pagubele...

Ne privim stupefiați ! Ce tupeu ! După un moment de tăcere, Rivet îl întreabă pe Darlan dacă a citit o notă ce-i parvenise prin intermediul lui Revers.

– Această notă, domnule amiral, arată cît de criminală este în acest moment pătrunderea inamicilor în zona liberă. Riscăm să-i lipsim pe Aliați de orice posibilitate de informare în Franța, în momentul în care se pare că începe pregătirea unor operațiuni decisive !

– Ah, nota vine de la voi ? Voi scrieți că vapoarele americane își alimentează rezervoarele ? Într-adevăr, este un lucru unic ! Voi chiar credeți în cele 300 de vapoare din Atlantic ? Eu nu ! Aliații nu pot face nimic în Europa în acest moment. N-au tonaj suficient pentru o operațiune de anvergură.

Afară, ploaia deasă și rece ne face să tremurăm. A venit noaptea. La Vichy atmosfera e sinistră.

– Nu-i nimic de făcut cu oamenii ăștia, mormăie Rivet. Sînt cu toții niște mincinoși !

Această întîlnire ne-a consternat. Îl părăsesc pe Rivet pentru a mă îndrepta spre Statul major al armatei unde-i voi întîlni pe Verneau și pe Olleris, subșef de stat major. Le aduc la cunoștință ceea ce am aflat, precum și starea de spirit în care mă găsesc. Calm, Verneau vrea să mă liniștească :

– Poate că nu vom fi de mare folos în momentul în care Aliații vor debarca. Totuși, sînt hotărît ca armata să-și salveze cel puțin onoarea. Noi pregătim ceva. Reveniți în primele zile ale lunii noiembrie pentru că vom avea nevoie de dumneavoastră.

În primele zile ale lui octombrie am făcut o ultimă tentativă pentru a obține din partea Marinei dreptul de a transfera arhivele noastre în Africa de nord. Dacă Darlan, ca șef al guvernului, nu voia să admită, pentru ce n-ar admite ca șef al armatei, în opoziție cu puterea civilă....

– De ce nu ? remarcă Rivet mergînd să pună întrebarea amiralului însuși, de data aceasta.

Revine descurajat :

– E de necrezut ! Încă un refuz ! „Nu există nici un motiv pentru a fugi", mi-a spus Darlan. M-a condus spre ușă declarîndu-mi că nu înțelege cum ne putem asuma riscul de a livra englezilor ceea ce am sustras de la germani !

De la 1 noiembrie 1942 postul de „Lucrări rurale" din Maroc s-a angajat împreună cu Serviciul american de informații și statul major al generalului Bethouart (comandantul diviziei militare din Casablanca) în pregătirea operațiunii Torch (nume dat de anglo-americani debarcării în Africa de nord) : deturnarea inamicului prin intermediul agenților W (agent de pătrundere al contraspionajului francez, infiltrat la inamic) pentru a-i distrage atenția asupra Marocului și a-l îndrepta spre Malta și Tripolitania ; întărirea supravegherii germanilor și aparatului lor, constituirea unor comandouri pentru a pune mina, în timp oportun, pe o cantitate cît mai mare de arhive inamice și neutralizarea opoziției în fața Aliaților.

De la Alger, Chretien îmi semnalează o agitație pro-aliată destul de dezlănțuită și într-atît de indiscretă, încît a provocat trimiterea unui anchetator la Vichy. Raportul polițistului (inspectorul Bègue) ar fi dezvăluit tot „complotul" dacă Serviciul de Securitate Militară (S.S.M.) n-ar fi avut norocul să-l intercepteze și să-i modifice concluziile în așa măsură încît acesta să devină ridicol.

În jurul generalului Giraud, aflat în reședința sa în apropiere de Marsilia, agitația este la fel de mare. Și aici S.S.M. trebuie să intervină pentru a minimaliza acțiunile și a-l liniști pe Darlan, alertat de Laval, el însuși intrigat și neliniștit de venirile și plecările lui Lemaigre-Dubreuil între metropolă și Africa (Lemaigre-Dubreuil asigură legătura între Giraud, Murphy și Comitetul celor cinci).

Am din nou ocazia să mă apropii de amiral și să mă plîng de manevrele echipelor Abwehr-ului și Gestapo-ului în zona liberă.

Amiralul îmi mărturisește neputința sa de a interveni.

– Vin de la Alger. I-am avertizat pe americani că va avea loc o operație în Africa, înainte de termenul fixat. Orice ar spune sau ar gîndi unii, ei nu dispun de mijloace care să le permită să acționeze. O clipă, rămîn nemișcat. Apoi îl părăsesc pe Darlan... pe care nu-l voi mai vedea niciodată !

Londra ne-a avertizat prin radio de iminența operațiunii Torch. Intelligence Service propune replierea imediată în Anglia sau în Africa de nord a personalului pentru descifrarea codului și a mașinii Enigma. Aceasta se va face în primele săptămîni ale lui 1943.

Eu pregătesc evacuarea hotelului Saint-Mart. Posturile sînt alertate. Eu însumi mă instalez la Vichy pentru a primi cît mai repede știrile serviciului de informații și mai ales interceptiile prin radio și telefon ale rețelelor de comunicații germane. La 6 noiembrie, putem afirma că O.K.W. (Înaltul Comandament al armatei germane) crede că toate convoaiele care au părăsit Gibraltarul sînt destinate întăririi Maltei și forțelor britanice din Tripolitania. Un mesaj al Abwehr-ului captat foarte ușor (nebunie sau inconștiență ?) la 7 noiembrie, ora 6 dimineața, vorbește despre Malta și Tripolitania. El face o aluzie la Tunisia..

La 7 noiembrie, seara, spre orele 22, Verneuil mă informează din Marsilia despre arestarea de către Abwehr și Serviciul de supraveghere a teritoriului, a Mariei Madeleine Meric, a lui Faye și a altor camarazi ai lor. Această echipă din rețeaua „Alianța" a pregătit magistral plecarea, cu ajutorul unui submarin, a lui Giraud, a fiului său, a lui Beaufre și Viret. Cu toate că a fost sfătuită să fie prudentă, ea n-a încetat să emită.

Faye dezvăluie polițiștilor francezi declanșarea operațiunii Torch (Leonard, Piani, comisarul Théus, succesor al lui Blémant, toată echipa de spionaj din Marsilia va facilita ulterior evadarea Mariei Madeleine și a camarazilor săi).

Faye cere să fie transferat de urgență la Vichy pentru a-l informa pe mareșal și a obține ca armata de armistițiu să se opună intrării în zona liberă a Wehrmacht-ului. Îl informez pe Rivet. Însoțit de generalul Brécart, mare cancelar al Legiunii de onoare, el obține imediat audiență la mareșal, în fața căruia pledează cauza lui Faye. În zadar însă sugerează el plecarea lui Pétain la Alger !

Faye va fi internat. Armata, dezorientată, înecată în rușine, va sta nemișcată în fața dușmanului. Împotriva destinului și a voinței, ea va lupta contra prietenilor ei. O generație de soldați, plini de speranțe și de visuri, este lăsată la voia întîmplării; pentru puțin timp, însă, căci, din dezastru, va răsări speranța.

Se luminează de ziuă. Sînt epuizat, dar fericit. Am petrecut noaptea de 7 spre 8 noiembrie 1942 așteptînd ultimele noutăți din partea posturilor cu care am fost în permanentă legătură. Laval, alertat de Bousquet (secretar general în poliție), refuza să creadă în acțiunea Aliaților în Africa de nord. Cît despre mine, n-am putut rezista dorinței de a-l trezi pe Delmotte și de a-i anunța știrea debarcării:

– Nu-i posibil ! Repetă, Paillole.

– Americanii debarcă în Maroc și Algeria.

După-amiază, încep să soseaască știrile. Sînt lupte în Maroc și Algeria între Aliați și armata Vichy-ului. Lamentabil. Merita să ne agităm pentru a ajunge la această luptă fratricidă pe care mareșalul pare s-o aprobe.

La 11 noiembrie 1942, ora 5,00, primesc din nou un telefon de la Delmas.

– Nemții sînt la Vichy !

– Și Verneau, și Olleris și EMA (Statul major al armatei) ?

– Toată lumea este acolo !

– La Vichy ? Ești sigur ?

– La Vichy !

Brusc, o sentinelă mă trezește din toropeala care mă cuprinsese :

– Sînteți chemat la telefon !

Alerg : Paillole ? Alo, Paillole ?

Este Schlesser ! A reușit, din nou, să-mi dea de urmă ! Această voce prietenoasă mă reconfortează, deși ceea ce-mi cere mă întristează :

– Spune-mi ce trebuie făcut, bătrîne ! Nemții sosesc ! Doar nu ne vom lăsa prinși ca niște șoareci în cursă ?

Ce poți răspunde ?

– N-ați primit nici o directivă din partea EMA ?

– Nici una ! Nimeni nu se ocupă de noi. Dar voi ? Dacă i-aș fi spus ce gîndeam n-aș fi făcut decît să-i măresc îngrijorarea :

– Colonele, noi continuăm să luptăm ca și pînă acum. Nemții debarcă forțe în Tunisia. Au loc lupte în Africa de nord. Va trebui să plec într-acolo pentru că acolo este locul meu !

– La ordinele lui Darlan ?

– Acolo e Giraud !

Din fericire la 9 noiembrie i-am putut trimite lui Chretien o scrisoare personală (prin căpitanul Luttwig plecat cu avionul spre Alger, care transporta cele mai prețioase documente despre serviciile speciale inamice – sinteze, liste de suspecți etc). Îi confirm din nou dispozițiile noastre privind colaborarea cu Aliații și îi recomand ca, în așteptarea sosirii mele la Alger, să asigure interimar conducerea serviciilor de contraspionaj și de securitate militară.

A sosit Blattes, șeful securității militare din Montpellier, care ne informează despre plecarea generalului De Lattre în fruntea cîtorva regimente :

– Speră să formeze un cap de pod în Soussillon. În orice caz, el nu va depune armele, fără luptă, în fața nemților.

Deci există încă șefi militari care mai au simțul demnității și al onoarei. Inițiativa lui De Lattre va eșua, paralizată de ordinele contradictorii primite de la Vichy. Generalul va fi arestat și condamnat la 9 ianuarie 1943 de către Tribunalul de Stat din Lyon, unde Darnand a fost condamnat la zece ani închisoare, „pentru părăsirea postului și tentativă de trădare".

S-a lăsat întunericul peste Vichy. Este ora 19,00. Ajung în grabă la hotelul Bains, unde mă așteaptă Olleris, care îmi spune cu o voce obosită :

– Bietul meu prieten ! Am fost trădați !

Bridoux a difuzat ordine contrare celor date de noi și aproape toată lumea l-a urmat. Nu ne-a mai rămas decît să ne supunem. E de plîns !

Îmi stă pe buze o întrebare :

– Dumneata, generale, și generalul Verneau, ce veți face ?

– Vom demobiliza armata cît mai eficace posibil. Vom salva maximum de armament și vom rămîne în legătură cu cei care vor fi disponibili pentru a se alătura grupurilor de autoapărare și a pregăti acțiunile de gherilă. Apoi, vom acționa în funcție de directivele pe care generalul Frere le va primi din partea generalului Giraud.

– Nu vă gîndiți să ajungeți la Londra sau Alger ?

– Nu ne putem abandona camarazii. Care sînt intențiile dumitale, Paillole ?

– Locul meu este în Africa de nord. Îndată ce totul va fi reglementat aici, îmi propun să merg mai întîi la Londra pentru a discuta cu englezii și gaulliștii. Va trebui să mă înțeleg cu ei asupra problemelor ce privesc securitatea în teritoriile eliberate, precum și continuarea luptei noastre în Franța ocupată.

Generalul de Gaulle vorbind ziariștilor, la Carlton Gardens, unde fusese instalat cartierul general al Franței libere

Olleris surîde și-mi spune :

– Te invidiez !

Mă roagă să aștept puțin și se îndreaptă spre birou, de unde revine însoțit de Verneau. Generalul este calm, pleoapele îi cad grele din cauza nesomnului. Mă felicită pentru hotărîrea luată :

– Nu pierde ocazia să te întîlnești cu Revers pentru a stabili cum să iei legătura cu Giraud. Îți dau mînă liberă. Acționează cum poți mai bine, în interesul serviciului vostru și al Franței. Îți doresc mult noroc.

Deși sînt obosit, gîndurile îmi rătăcesc... Evenimentul crucial care zdruncină lumea, sfîrșitul mizerabil al armatei franceze în metropolă, resurecția sa în Africa, noile dimensiuni ale sarcinii ce-mi revine, totul mă obligă să reflectez.

Operațiunea Torch – debarcarea Aliată în Africa – era în studiu din iulie 1942. La insistențele lui Giraud, în august a fost preconizată extinderea operațiunilor în Franța metropolitană, cu participarea armatei de armistițiu. Intelligence Service ceruse, prin intermediul lui Poniatowski, părerea Statului major al armatei. Răspunsul său decepționant, dar cinstit, pusese capăt definitiv acestui proiect.

Din acel moment, hotărîrea de a limita afacerea numai la Africa de nord a fost luată. Nimic nu trebuia s-o modifice și eforturile comandamentului Aliat nu puteau decît să conveargă spre realizarea celor mai bune condiții în vederea reușitei acțiunii. Prioritate avea pregătirea în secret a operațiunii și surprinderea adversarului. Deci – secret față de inamic. Am motive să fiu mîndru de serviciul meu care a închis Abwehr-ului accesul spre Africa de nord și spre sursele de informații ; – secret față de EMA și șefii militari francezi, de vreme ce concursul armatei de armistițiu a fost îndepărtat și inamicul stă la pîndă ; – secret mai ales față de Darlan a cărui stare de spirit, precum și contactele colaboratorilor săi cu Abwehr-ul erau cunoscute. Acest secret apărat cu strictețe, iritant pentru unii care puteau vedea în aceasta neîncredere, acest secret, deci, trebuia să-și impună surpriza. Deplasarea gigantice armate nu putea trece, însă, neobservată. Trebuia înșelat inamicul asupra destinației sale și în această fază critică a operațiunii Torch aportul agenților noștri de infiltrare se dovedise rodnic.

Secret, surpriză, acestea nu reprezintă, desigur, singurele motive ale unei reușite operaționale. Se mai pune și problema cunoașterii adversarului care permite dozarea și direcția spre care sînt îndreptate eforturile.

Pătruns adînc în inima Înaltului Comandament al Armatei germane, dispunînd de surse de informare chiar din sînul Reichului și al sateliților săi, captînd și descifrînd mesajele acestora, serviciul francez de informații a dispus, în ciuda tuturor dificultăților întîmpinate, de o sumă de informații precise (ordinele de luptă ale Wehrmachtului adresate marinei și aviației germane, precum și producția industrială a Axei au fost în permanență cunoscute). Englezii, americanii și sovieticii au beneficiat, în mod regulat, de aceste informații.

Informațiile, secretul planului Aliaților, ingeniozitatea intoxicării, puterea mijloacelor militare folosite nu ar fi fost însă, în întregime, eficace fără coincidența fericită cu unele evoluții de pe front, care ne-au fost favorabile.

Primul care, după mine, este cel mai important privește angajarea totală și prioritară a lui Hitler pe frontul de est : hotărîrea sa de a ajunge cu orice preț în Caucaz în primăvara anului 1943. Al doilea se referă la absența Italiei de pe scena operațiunilor din Mediterana. Axa îi încredințase această sarcină. Germania considera această zonă ca secundară și Wehrmacht-ul nu și-a dat concursul decît pentru a acoperi înfringerile partenerului.

La 10 octombrie 1942, o informație, culeasă de mine personal, a căpătat o valoare semnificativă. În acea zi, Barranco ținuse să mă întîlnească. Revenea de la Roma unde informase guvernul despre misiunea sa de trei luni în Spania. Concluziile lui se puteau rezuma în patru puncte : Spania este pierdută pentru Axă ; Africa de nord va fi următorul obiectiv al anglo-saxonilor ; Axa nu mai poate cîștiga războiul din punct de vedere militar ; nici o speranță de pace prin compromis.

Guvernul și comandamentul italian (Badoglio ?) îi dăduseră lui Barranco următoarele instrucțiuni : – să strîngă legăturile sale cu serviciile speciale franceze pentru a stabili, prin intermediul lor, un contact cu anglo-saxonii. Este, de altfel, ceea ce el încerca să facă : să trimită de urgență, în Anglia, unul dintre cei mai importanți H.C. (Honorable correspondent) ai săi pentru a sonda reacțiile personalităților politice și guvernamentale (o înaltă personalitate antifascistă a cărei identitate n-au dezvăluit-o nici Barranco și nici englezii, dar care ar putea fi unul dintre liderii politici de stînga a cărui extrădare, italienii o ceruseră guvernului de la Vichy), îndeosebi ale lui Winston Churchill – în ipoteza unui viitor reviriment italian care putea merge pînă la deschiderea ostilităților împotriva Germaniei.

Istoria va nota că, în octombrie 1942, Italia părăsea Axa...

Un ultim element care explică atitudinea Reich-ului, din octombrie pînă în noiembrie 1942, este slăbirea serviciului lor de informații. Unii au mers pînă acolo încît să atribuie acest fapt trădării (sic !) Abwehrului și îndeosebi a lui Canaris. Este absurd. În ciuda laturii sale enigmatice – și aceasta ținea atît de caracterul său, cît și de funcția pe care o deținea – în ciuda temerilor pe care politica aventuroasă a lui Hitler i-o inspira după 1939, Canaris n-a trădat niciodată. Abwehr-ul și Canaris, personal, au servit cu scrupulozitate, uneori cu prețul celor mai mari brutalități. Fără îndoială, Abwehr-ul a presimțit și a anunțat operațiunea Torch. Am drept dovezi două fapte de care sînt sigur : posturile noastre de ascultare au dezvăluit, începînd din iulie 1942, neliniștea germanilor instalați în Maroc și cererile lor presante de a se trimite trupe în protectorat.

– Sultanul Mohammed al V-lea a alertat în septembrie și octombrie 1942 agentul Abwehrului, care era marele muftiu de Ierusalim, despre iminența unei ofensive americane asupra Marocului.

Aceste informații culese astfel și transmise de Abwehr au fost confruntate cu altele și, mai ales, cu cele lansate prin intoxicație. În ciuda valorii lor, le lipsea argumentul de necontestat care, singurul putea garanta credibilitatea absolută a unei informații. Lui Canaris îi lipsea informația primită direct din partea unui „complotist" însărcinat cu pregătirea în Maroc a primirii Aliaților, sau colaborarea unui agent bine plasat pentru a culege o confidență. I-a lipsit Loewchine la Rabat, Ouadani în Algeria și atîtea sute de spioni care ne căzuseră în plasă.

(Va urma)

POSTA REDACȚIEI

Acordurile indo-pakistaneze

Ioan Gheorghe, București. În urma unui schimb de scrisori din luna aprilie, între premierii Indiei și Pakistanului, Indira Gandhi și Zulfikar Ali Bhutto, între 11—14 mai, la Islamabad, au avut loc convorbiri între secretarii de stat pentru afacerile externe ai celor două state privind normalizarea relațiilor dintre aceste țări. Rezultatele acestor convorbiri s-au concretizat într-o serie de acorduri, al căror conținut a fost cuprins în comunicatul comun, publicat la sfîrșitul întrevederii. Mai întîi, s-a convenit asupra restabilirii relațiilor diplomatice la nivel de ambasadă, începînd din a doua jumătate a lunii iulie. De asemenea, s-a decis reluarea comunicațiilor rutiere între cele două state vecine, transbordarea urmînd să fie efectuată la frontieră. Sînt cuprinse referiri și la transporturile maritime, aeriene și feroviare. Comunicatul comun mai precizează punerea în aplicare a acordurilor semnate de premierii Zulfikar Ali Bhutto și Indira Gandhi, în iulie 1972, cu privire la schimburile științifice și culturale. După cum scria agenția de presă internațională „France Presse", acordurile la care s-a ajuns, recent, la Islamabad, „sînt considerate de observatori ca o etapă importantă în normalizarea relațiilor în ansamblul subcontinentului". Relațiile diplomatice dintre India și Pakistan au fost întrerupte în decembrie 1971, după recunoașterea acordată de India noului stat Bangladesh, constituit pe teritoriul fostei provincii orientale a Pakistanului. Începutul procesului de reconciliere a avut loc la 2 iulie 1972 cînd, la Simla, cei doi șefi de guverne au convenit ca problemele litigioase să fie rezolvate prin tratative. Prin acordurile de la Simla s-a prevăzut retragerea reciprocă a trupelor de pe teritoriile ocupate în timpul conflictelor armate. Era exceptată situația Cașmirului, care a făcut obiectul unui tratat special, încheiat la 11 decembrie 1972. La 28 august 1973, la Delhi, a fost semnat un acord în problemele umanitare, care a permis repatrierea zecilor de mii de prizonieri de război. În februarie 1974, Pakistanul a recunoscut Bangladeshul, iar în luna aprilie, același an, a avut loc reuniunea tripartită a miniștrilor de externe din India, Pakistan, Bangladesh, care a reglementat situația ultimilor prizonieri de război pakistanezi și a marcat — după aprecierea agenției „Press Trust of India" — „încheierea unei ere a conflictelor și confruntărilor". Reluarea relațiilor comerciale între India și Pakistan a avut loc la 7 decembrie 1975. In sfîrșit, ultimele acorduri, încheiate la 14 mai a.c. la Islamabad, au fost apreciate ca o rezolvare a tuturor problemelor litigioase (cu excepția Cașmirului) care existau între cele două țări. La sfîrșitul convorbirilor, șefii celor două delegații — Agha Shahi, secretar de stat la Ministerul afacerilor externe pakistanez, și omologul său indian, Jagat Mehta — au declarat că se intenționează ca acordurile încheiate să fie puse în aplicare „în foarte scurt timp".

Vasile Florea, Botoșani. 1. Luis Cabral, președintele Republicii Guineea-Bissau, este fratele lui Amîlcar Cabral, liderul mișcării de eliberare din acest fost teritoriu portughez, asasinat înainte de eliberarea țării.

2. Între Moscova și Washington există o linie telefonică directă, așa-numitul „telefon roșu". Amănunte despre proiectul de perfecționare a legăturii directe între Casa Albă și Kremlin, prin intermediul sateliților artificiali, găsiți în cadrul rubricii „1 000 + 1" din nr. 20 a.c.

Ionel Cucu, com. Zimbreasca, jud. Teleorman. Datele biografice ale lui Simon Wiesenthal, pe care ni le-ați solicitat, le veți găsi în prefața la volumul acestuia, intitulat „Asasinii printre noi", și publicat de Editura politică în 1969.

Vasile Bretean, Arad. „New Deal" (noua orientare) a fost, inițial, lozinca distinctivă a programului președintelui american Franklin Delano Roosevelt, apoi politica dusă de el (în general, un ansamblu de reforme și măsuri menite „a reînvia capitalismul"). Ample amănunte despre această politică și despre diferitele moduri în care a fost interpretată veți găsi consultînd capitolul consacrat acestui om de stat din volumul „Președinte la Casa Albă", publicat de Editura politică în anul 1974.

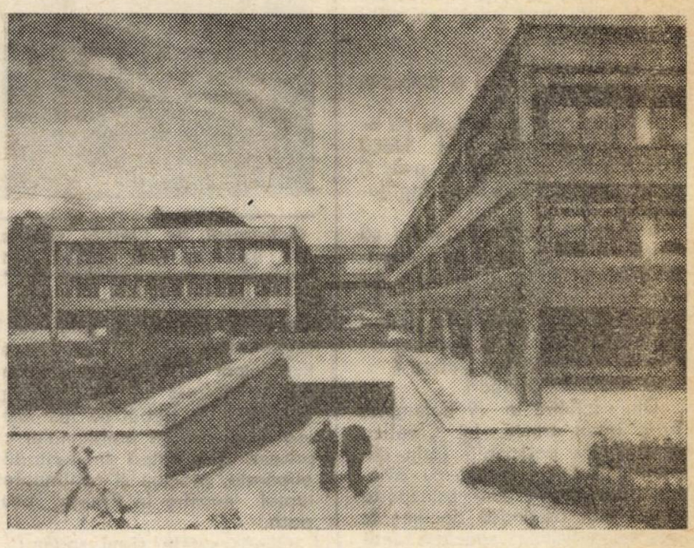

S. Marinescu, Suceava. Am scris despre noua Cancelarie vest-germană din Bonn în nr. 18 a.c. În **imagine :** viitoarea reședință a guvernului vest-german.

Dan Iancu, București. Casa Albă, reședința președintelui american, a fost desenată de James Hoban, un arhitect de origine irlandeză (de aceea, poate, fațada principală seamănă cu casa ducelui de Leinster din Dublin). Amplasamentul a fost ales de președintele Washington și l-a inclus în planul capitalei federale, alcătuit de inginerul francez Pierre L'Enfant. A început să fie ridicată în 1792, dar Washington n-a locuit niciodată acolo. John Adams a locuit-o din 1800. Cu timpul, clădirea inițială a fost mărită, refăcută (după incendiul din 1814), i s-au adăugat saloane, portice etc. Salonul verde este folosit pentru recepții de mai mică importanță, în stil american. Salonul albastru, oval, este principala cameră de recepții. Salonul roșu este folosit, de obicei, drept principala încăpere de discuții. Mai există un salon pentru dineuri oficiale, un altul pentru dineurile președintelui, o încăpere pentru recepții diplomatice, un salon galben oval (încăpere privată a familiei prezidențiale), un oficiu prezidențial (și el oval — camera de lucru a președintelui) etc. În afara sărbătorilor, Casa Albă se poate vizita (evident, numai încăperile publice) în fiecare zi.

Vasile Gheorghiță, Iași. În legătură cu viitorul statut al Saigonului — orașul Ho Și Min, vă furnizăm răspunsul pe care l-a dat unei întrebări asemănătoare, adresate de ziarul francez „Le Monde", Nguyen Huu Tho, președintele Prezidiului C.C. al Frontului Național de Eliberare, președintele Consiliului Consultativ al Republicii Vietnamului de Sud : „În afară de rolul său de mare centru politic, economic și cultural al părții de sud a Vietnamului, Saigonul — care a luat numele de orașul Ho Și Min — cu portul și aeroporturile sale moderne va avea, de asemenea, un rol de centru de comunicație în sud-estul asiatic. Marea noastră preocupare este de a descongestiona orașul ; pentru aceasta va fi nevoie de mai mulți ani, întrucît din cele trei milioane și jumătate de locuitori, cel puțin două milioane sînt neproductivi. Noi facem mari eforturi pentru ca noile zone economice, destinate să primească populația urbană, să întrunească condițiile necesare".

Ioan Bulbuc, Mintiu, jud. Bistrița-Năsăud. Volumele publicate de editurile științifică și politică despre culturile precolumbiene, incașă, maya, aztecă, volume pe care le puteți găsi în orice bibliotecă, vor răspunde mai detaliat întrebărilor dv.

Constantin Vlaicu, com. Mehadia, jud. Caraș-Severin. Spațiul nu ne permite un răspuns în detaliu. Vom aminti, însă, că, la încheierea Conferinței de la Manila a „Grupului celor 77" (februarie 1976), numărul statelor membre se ridica la 110. După cum am mai informat în paginile revistei, în cadrul lucrărilor amintitei conferințe au fost admise ca membri România, Malta, Surinam, precum și Organizația pentru Eliberarea Palestinei.

POSTA REDACTIEI

Joseph Grimond

Anca Aurelian, Braşov. După demisia lui Jeremy Thorpe („Lumea" nr. 21), partidul liberal britanic se află în căutarea unui conducător care să restabilească încrederea aderenţilor în liderul lor. Deocamdată, atenţia s-a oprit asupra lui Joseph Grimond. Joseph Grimond **(în fotografie)** a fost, într-adevăr, lider al partidului liberal, înaintea lui Jeremy Thorpe, între 1957–1967. S-a născut în iulie 1913, a studiat la Oxford şi are doi fii şi o fiică. La presiunile grupului său parlamentar,

Grimond a consimţit să reîndeplinească funcţia de lider al partidului, după demisia lui Thorpe, dar numai provizoriu, timp de cîteva săptămîni, pînă se va alege un nou conducător. Joseph Grimond declară că este prea în vîrstă pentru a prelua, în mod permanent, direcţiunea partidului. Luna viitoare va avea, de altfel, loc un congres extraordinar al partidului liberal la care va fi ales un nou lider, dar după o nouă formulă. Adică nu grupul parlamentar va fi cel care va alege în mod exclusiv, ci noul conducător va trebui să întrunească şi asentimentul cadrelor partidului. Adunarea specială a partidului, pentru a hotărî sistemul prin care va fi votat noul lider, va avea loc la Birmingham, la 12 iunie. Noul lider va fi cunoscut în prima săptămînă a lunii iulie. Principalii candidaţi sînt David Steel, fost organizator al partidului, şi John Pardol, principalul purtător de cuvînt liberal. Există, însă, şi alţi candidaţi : Emlyn Hooson şi Russel Johnston, consideraţi ca aparţinînd aripii de dreapta a partidului.

Adrian Ungureanu, Braşov. 1. Statele care posedă bomba atomică sînt : U.R.S.S., S.U.A., Marea Britanie, Franţa, R. P. Chineză, India.

2. Ceea ce este cunoscut sub denumirea de „războiul meteorologic" cuprinde nu numai utilizarea masivă a defoliantelor (fapt dovedit, de exemplu, în războiul din Vietnam), cît, mai ales, toate acele operaţiuni de provocare a unor schimbări în climat — de exemplu, ploi torenţiale. Aceste fapte, însă, prin natura lor, sînt foarte greu de dovedit. Despre discuţiile care au avut loc în S.U.A. în legătură cu utilizarea acestei arme de către forţele americane în unele regiuni din Indochina, revista noastră a mai scris, chiar în cadrul acestei rubrici. Reamintim cîteva date. Cunoscutul ziar „The New York Times" scria, anul trecut, că mai multe operaţiuni de anvergură s-au desfăşurat în Indochina, operaţiuni avînd drept scop provocarea unor ploi torenţiale care să oprească aprovizionarea forţelor armate de eliberare. O comisie senatorială însărcinată cu studierea faptelor l-a audiat, între alţii, şi pe Melvin Laird, fost secretar al Apărării, care nu a recunoscut folosirea tehnicilor de natură meteorologică. Cu toate acestea, în mai 1974, comisia respectivă îşi încheia ancheta printr-un document care confirma supoziţiile ziarelor şi ale oamenilor de ştiinţă. Astfel : între martie 1967 şi iulie 1972 s-ar fi desfăşurat 2 602 asemenea „misiuni speciale" asupra Laosului, Vietnamului de nord şi de sud, Cambodgiei — teritorii întregi devenind un imens „laborator" pentru experimentele Pentagonului. Operaţiunile erau înconjurate de cel mai strict secret şi ar fi purtat numele codificate „Popeye", „Intermediary", „Compatriot" ş.a. Între filele documentului comisiei se afla şi un dosar remis Congresului american de J. F. MacDonald (fost director adjunct al Institutului de Studii al Ministerului Apărării) care preciza diferite ipoteze de cercetare menite să imprime „războiului meteorologic" un caracter operaţional : crearea sau intensificarea de ceaţă, distrugerea stratului de ozon atmosferic, provocarea de maree, crearea sau modificarea de cicloane.

Eliza Diamantopol, Bucureşti. Banca interamericană de dezvoltare (Banco Interamericano de Desarollo — BID) a fost creată în baza unui acord semnat cu prilejul Conferinţei Organizaţiei Statelor Americane (O.S.A.), din 8 aprilie 1959, şi şi-a început activitatea la 1 octombrie 1960. Sediul său se află la Washington. Potrivit acordului de înfiinţare, scopul declarat al acestei instituţii este de a promova dezvoltarea economică, individuală şi colectivă, a statelor sale membre. Acestea sînt : Argentina, Bahamas, Barbados, Bolivia, Brazilia, Canada, Chile, Columbia, Costa Rica, Republica Dominicană, Ecuador, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Jamaica, Mexic, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, S.U.A., Trinidad-Tobago, Uruguay, Venezuela. La 31 decembrie 1974, capitalul băncii se ridica la 5 954 milioane dolari.

Mircea Done, Craiova. 1. Cei doi membri ai S.W.A.P.O. condamnaţi la moarte, la 12 mai, de autorităţile sud-africane sînt Hendrik Shikongo şi Aaron Mushimba.

2. Într-adevăr, la recenta reuniune de la Strasbourg, Parlamentul vest-european a adoptat o rezoluţie prin care susţine că restabilirea tuturor libertăţilor individuale, politice, amnistia cea mai largă pentru toţi deţinuţii politici, libera reîntoarcere a tuturor exilaţilor şi legalizarea tuturor partidelor din Spania constituie condiţii indispensabile pentru tratativele şi eventuala admitere a Spaniei în C.E.E.

3. Lista candidaţilor la preşedinţia Portugaliei nu este încheiată. (În acest număr publicăm, de altfel, un articol detaliat în legătură cu această problemă).

Gavril Găină, Rădăuţi. 1. Noul preşedinte al Libanului, Elias Sarkis, este creştin. Despre multiplele cauze ale conflictului am scris de multe ori în cadrul revistei noastre. Am explicat, în cadrul acestei rubrici, din nr. 32/1975, şi problemele religioase din Liban, precum şi aranjamentele politice din ultimele trei decenii în legătură cu aceste probleme.

2. În zona limitrofă Mării Roşii, retrocedată de Israel Egiptului, în baza acordului încheiat anul trecut, se află zăcăminte de petrol, în exploatare, despre care am scris în cadrul acestei rubrici din nr. 38 din 1975 şi în nr. 7 a.c.

3. Fostului preşedinte al Argentinei, Maria Estela Martinez de Peron, i s-a impus domiciliu forţat la reşedinţa oficială „El Messidor", la 1 200 km sud de Buenos Aires. Răspunsul acesta se adresează şi cititorilor **Vasile Florea, Botoşani ; Mihali Toader Titieni, Borşa, jud. Maramureş.**

Eugen Mercean, Cluj-Napoca. Există extrem de numeroase manifestaţii (concursuri, concerte, expoziţii etc.) consacrate sărbătoririi bicentenarului S.U.A., atît la nivel naţional, cît şi al fiecărui stat. Revista noastră a amintit, în numerele trecute, unele dintre ele şi vom mai reveni.

Geo Ciolcan, Bucureşti. Am scris despre noua Constituţie a Portugaliei, adoptată şi promulgată la 2 aprilie, în nr. 15/1976 al revistei noastre. În ea sînt înscrise importantele cuceriri democratice obţinute de poporul portughez după revoluţia din aprilie 1974, menţionîndu-se că actualele transformări social-politice vizează „asigurarea trecerii spre socialism prin crearea condiţiilor pentru exercitarea democratică a puterii de către clasele muncitoare".

Victor Boruz, Bucureşti. În rubrica „Profil" la care vă referiţi dv. s-a strecurat, într-adevăr, o greşeală tipografică : 1921, în loc de 1928.

S.U.A. : industria de oţel

Vlase Ionescu, Vaslui. În urma recesiunii din perioada 1973—1975, industria americană a oţelului a înregistrat, în trimestrul al treilea din 1975, o producţie de numai 70 la sută din capacitate. Producţia de oţel a scăzut, conform A.I.S.I. („American Iron and Steel Institute"), în 1975, cu 20 la sută faţă de 1974 (de la 145,7 milioane tone oţel la 117 milioane tone). Dacă în 1974 industria a desfăcut în produse circa 110 milioane tone oţel, în 1975 s-a înregistrat cel mai scăzut volum de desfaceri din 1963 — 80 milioane tone oţel. În trimestrul IV/1975 principalele trusturi siderurgice americane au înregistrat scăderi substanţiale la profituri, după cum urmează : „United States Steel" — 34 la sută, „Bethlehem Steel" — 35 la sută, „Armco Steel" — 55 la sută, „National Steel" — 65 la sută, „Republic Steel" — 83 la sută. Numărul persoanelor ocupate în 17 din principalele întreprinderi siderurgice americane s-a redus de la 510 300 la 429 500, în noiembrie 1975. Pentru redresare, producătorii de oţel ai S.U.A. au procedat la o creştere a preţurilor produselor cu 4 la sută în medie, care însă nu a dat rezultatele scontate.

Dumitriu Florică, Bucureşti; Silviu Bril, Buhuşi; Florian Rizea, Bucureşti; N. Pavelescu, Braşov; Gh. Eremie, Suceava; Iulian Doroşin, Cristinel Brînză, Feteşti; Cristian Gheorghe, com. Colţi, jud. Buzău; Ion Vidraşcu, Bucureşti. Nu răspundem întrebărilor existente în chestionarele unor concursuri.

„Eurodolarul", „euromarca", „eurolira"...

Vasile Bolboceanu, Bîrlad. În urma deficitului prelungit al balanței de plăți americane — care, conform însăși regulii de bază a sistemului valutar occidental, a constituit principala sursă de mijloace de plată internaționale în perioada postbelică —, s-au acumulat în afara Statelor Unite și, în primul rînd, în țările vest-europene, mase imense de dolari aparținînd unor nerezidenți americani. Plasate în bănci vest-europene, care ofereau fructificări superioare celor oferite de băncile americane, aceste fonduri în dolari au început a fi folosite de către instituțiile bancare vest-europene drept depozite în vederea lansării de împrumuturi în dolari pentru diversii lor clienți, inclusiv companii americane. Prin negocierea în acest mod a capitalurilor respective, s-a creat o piață de împrumuturi pe termen scurt, paralelă celor ale diverselor țări vest-europene și nesupusă controlului acestora (apreciată, în prezent, la peste 100 miliarde dolari). Expansiunea formidabilă a acestei piețe se datorează, pe de o parte, „bazei de pornire" considerabile (sumele imense lăsate în Europa occidentală de deficitul balanței de plăți americane), iar, pe de altă parte, procesului de multiplicare potrivit sistemului „emisiunii de împrumuturi pe baza luării de împrumuturi", în centrul căruia se află bănci din City-ul londonez, din Zürich, Luxemburg, transformate într-un fel de „gări de tranzit" către care se îndreaptă, de pe diferite piețe, fonduri ce sînt, apoi, canalizate, prin credite, pe alte piețe. Profesorul american Machlup este de părere că jumătate din emisiunile de pe această piață își află obîrșia în mecanismul respectiv de multiplicare, iar profesorii Swoboda și Friedman apreciază chiar că „sursa principală a expansiunii ei din ultimul timp o constituie stilourile bancherilor din City". Întrucît, inițial, teritoriul operațiunilor era Europa occidentală, iar fondurile negociate erau exprimate în dolari, piața a fost denumită „piața eurodolarilor". Treptat, fondurile respective au început să fie utilizate drept bază pentru lansarea unor împrumuturi pe termen lung, creîndu-se piața „euro-obligațiunilor". Tot cu timpul, s-a trecut la folosirea, în operațiuni „gen eurodolar", și a altor monede pe lîngă dolarul S.U.A. : marca vest-germană, francul elvețian, francul francez, lira sterlină britanică etc. Astfel că, în prezent, termenul „eurodolar" nu mai acoperă fidel noțiunea ce definește „operațiuni gen eurodolar". Pentru că : 1) ele nu se efectuează numai în dolari, fiind vorba, deopotrivă, de euromărci vest-germane, eurolire, eurofranci (un termen mai potrivit, în acest sens, fiind „piața eurovalutelor") ; 2) ele nu se mai efectuează numai în Europa occidentală, ci și pe alte piețe — în Canada, Japonia, Singapore (aici, de pildă, vorbindu-se de constituirea unei piețe a „asiadolarului").

Reînnoiți-vă abonamentele la revista „LUMEA"

Abonîndu-vă din timp și pe termene cît mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Prețul unui abonament este de :

— anual	104 lei
— pe șase luni	52 "
— pe trei luni	26 "

Abonamentele se fac, în continuare, în număr nelimitat, prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Rugăm cititorii revistei să sesizeze redacției orice nereguli sau dificultăți în contractarea abonamentelor.

D. Dragoș, Suceava. 1. Procesul grupului terorist vest-german Baader-Meinhof, din care făcea parte și Ulrike Meinhof (s-a sinucis la începutul lunii mai — cf. rubrica „1 000+1", nr. 20), care se desfășoară la Stuttgart, a fost din nou amînat pentru o dată nedeterminată. Procesul a fost deschis la 25 mai anul trecut și a fost amînat în mai multe rînduri, după un mare număr de plîngeri ale avocaților apărării.

2. După evenimentele din Corsica, de la sfîrșitul verii trecute, și schimbările administrative care le-au urmat, atmosfera a fost, o vreme, relativ calmă. Incidentele care s-au mai produs au fost total neînsemnate și rare. Recent, alte incidente — bombe cu plastic și încercarea de distrugere a unor centrale electrice — s-au înmulțit, deși pagubele produse au fost neînsemnate. Autorii lor — grupul de acțiune clandestină pentru apărarea agricultorilor corsicani. Gruparea, trecută în clandestinitate, care a declanșat evenimentele din august trecut, A.R.C., nu pare să aibă vreun amestec.

Tudor Cune, Alexandria. 1. Insula Paștelui, descoperită în 1722 de Roggeveen, aparține, din anul 1888, statului Chile. Are 179 kmp și o populație de circa o mie de locuitori.

2. Principatul Monaco (1,8 kmp) avea, în 1973, 30 000 de locuitori. Potrivit constituției din 1962 este o monarhie constituțională, principat ereditar. Activitatea executivă este exercitată de șeful statului, prințul Rainier III. Acesta numește cabinetul. Activitatea legislativă o exercită prințul împreună cu Consiliul Național, format din 18 membri aleși pe o perioadă de cinci ani. Nu există, în Monaco, partide politice. Țara noastră nu are relații diplomatice cu Monaco.

Alexandru Revnic, Sibiu. În nr. 6 a.c. am publicat un amplu documentar despre „Grupul celor 77".

Floarea Criț, com. Holod, jud. Bihor, dorește **să cumpere** nr. 13—21 din 1974 ale revistei „Lumea".

1. Desigur, a fost vorba de o eroare. Fostul premier britanic, acum Sir Harold Wilson, are doi fii.

2. Vom avea în vedere propunerea dv. de a publica mai multe reportaje sau documentare despre țările africane, viața oamenilor, realizări economice, culturale etc.

Alexandru Viișor, Iași. Prima vedetă rapidă de tip 143 **(în fotografie)** din dotarea marinei vest-germane a fost lansată la apă la 26 aprilie, la baza militară Olpenitz, de la Marea Baltică. Cele patru motoare Diesel, cu o capacitate totală de 18 000 CP, de care dispune, permit navei (57 metri lungime) atingerea unei viteze maxime de 38 noduri (circa 70 kilometri pe oră).

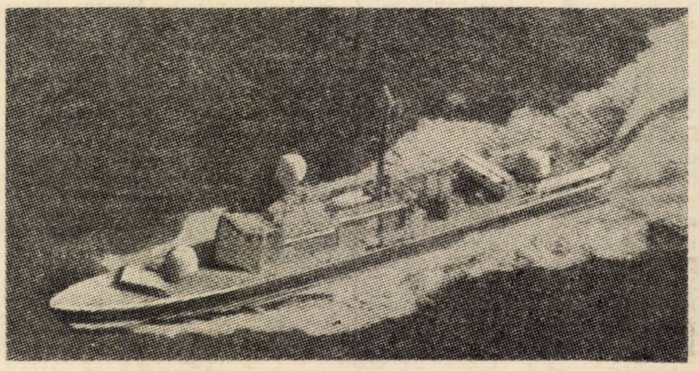

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

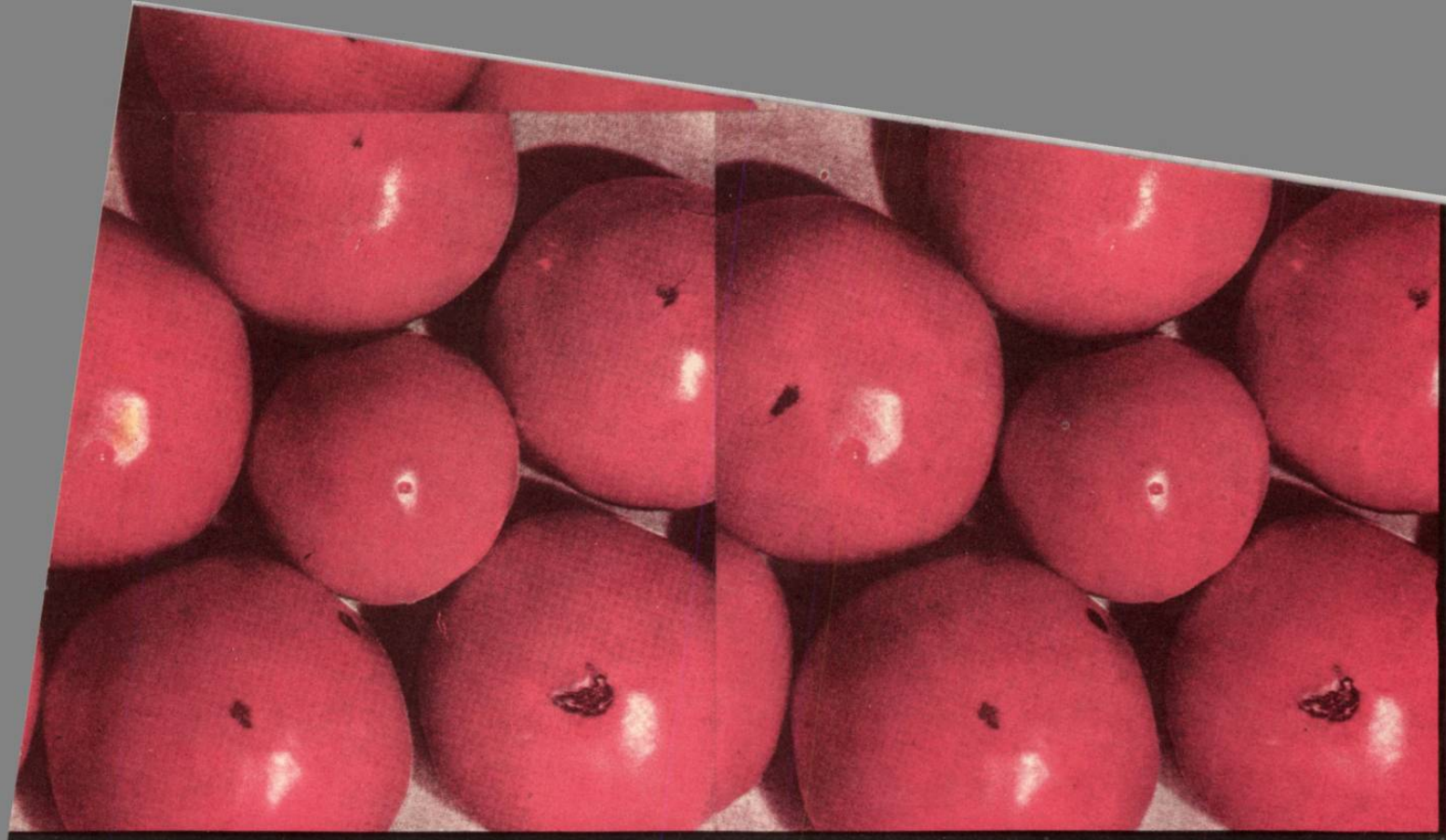

Gospodine! Puteți economisi timpul dv. prețios, folosind în meniurile zilnice

CONSERVE DE LEGUME

Orice articol de îmbrăcăminte și încălțăminte este cadoul ideal pentru copiii dv. Iată numai cîteva dintre acestea oferite de magazinele și raioanele specializate ale COMERȚULUI DE STAT :

● Rochițe din țesături de mătase naturală, cu broderii și garnituri de dantelă ; bluze și cămăși din țesături de mătase naturală cu garnituri de dantelă pentru fetițe și băieți ; rochițe din țesături de mătase, in și bumbac în amestec cu poliester ; pantaloni lungi și scurți, din țesături tip bumbac, pentru fete și băieți ; fuste și bluze din țesături imprimate, în culori vii, pentru fetițe.

● Pantofi și sandale cu fețe lăcuite, cu tălpi ușoare din cauciuc și microporos ; pantofi și sandale din diferite materiale textile ; pantofi cu fețe lăcuite ; pantofi cu fețe din piele naturală și sintetică, în combinații armonioase de culori.

ZIUA COPIILOR ◆ 1 IUNIE 1976 ◆ BUCURIA COPIILOR

Orice dar pentru copii, un prilej de bucurii!

Nr. 23 3 iunie 1976

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE

Marele forum al conștiinței noastre revoluționare

reportaj pe glob

ITALIA

•

CAIRO. Ofensiva împotriva deșertului

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

Orientul Apropiat • Lisabona

Vancouver

Roma • Washington

CONVORBIRI • INTERVIURI • 1000 + 1 • SERIAL

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

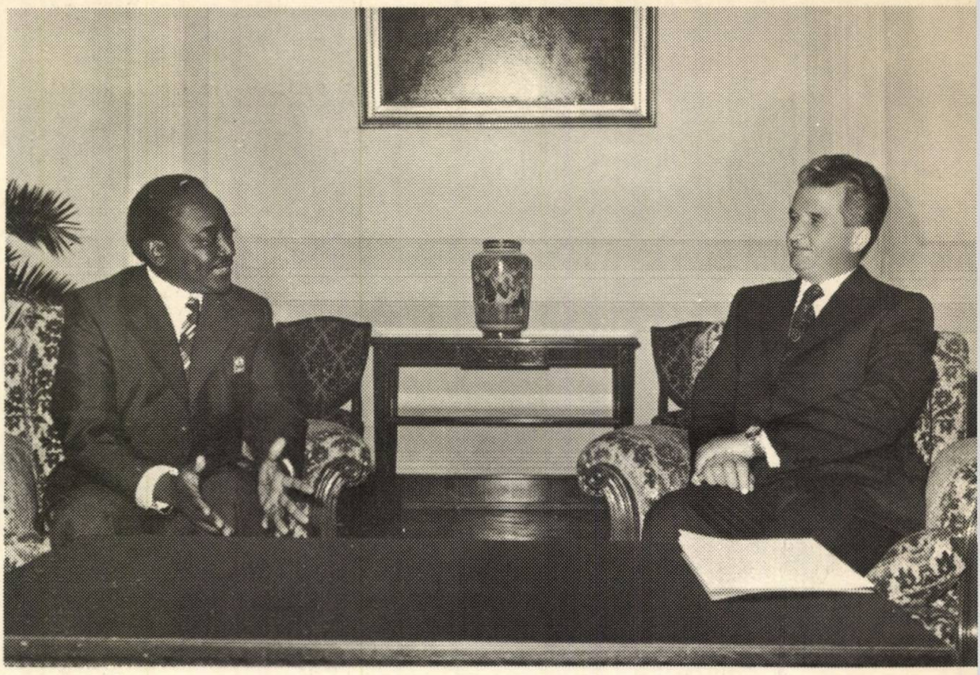

Bernard Bizindavyi, secretarul național executiv al Partidului Uniunea pentru Progres Național (U.P.R.O.N.A.) din Burundi, care, la invitația C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită de prietenie în țara noastră

Rashidi Mafaume Kawawa, vicepreședintele Republicii Unite Tanzania, vicepreședinte al Partidului TANU, prim-ministru al guvernului, care a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră

Delegația militară sovietică, condusă de general de armată Alexei Alexeevici Epișev, șeful Direcției superioare politice a armatei și flotei maritime militare sovietice, care a făcut o vizită în țara noastră pentru schimb de experiență

LUMEA

Săptămînal de politică externă

23 (658)

3 iunie 1976

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Congresul educației politice și culturii socialiste. Forumul conștiinței noastre revoluționare. Eugeniu Obrea 1

Vancouver. „Habitatul" în dezbatere internațională. Ilie Olteanu 6

Nairobi. U.N.C.T.A.D. IV și exigențele noii ordini economice internaționale 7

Orientul Apropiat. Evoluții și incertitudini. Crăciun Ionescu 8

Lisabona. Cinci candidați la președinție. Ion Madoșa 9

Roma. Partidele în dialog cu alegătorii. Rodica Dumitrescu 10

Tokio. Sesiunea Dietei și perspectiva alegerilor. Paul Diaconu 12

Londra. Laburiștii — între conjunctură și perspectivă. Stelian Țurlea 13

Madrid. „Calendarul reformelor" și replica opoziției. 14

Washington. Preliminariile — înaintea ultimei runde. Marcel Negreanu 15

Cairo. Ofensiva împotriva deșertului. Nicolae N. Lupu 17

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Rashidi Mafaume Kawawa, Michel Toussaint, Bernard Bizindavyi, Jonathan Bingham 3—5

REPORTAJ PE GLOB

Italia. File de jurnal. Alexandru Balaci 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

U.R.S.S. Succese ale energeticii la început de cincinal. Mihai Coruț 18

R.P. Bulgaria. Alegerile de la 30 mai — moment de deosebită semnificație în viața poporului bulgar. Constantin Amariței 19

ÎN LUMEA IDEILOR

Evadarea și coșmarul. Pavel Apostol 20

1 000 + 1 22—23

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

Este previzibilă evoluția climei pe glob ? 24

Variola nu mai ucide... 25

SERIAL

Din istoria contraspionajului francez „Servicii speciale" (1935—1945) Paul Paillole (12) 26

POȘTA REDACȚIEI 29—31

Congresul educației politice și culturii socialiste

Forumul conștiinței noastre revoluționare

Cronica vieții noastre dinamice, bogată în evenimente semnificative, înregistrează un moment de o importanță deosebită, ale cărui dimensiuni pot fi evaluate numai printr-o raportare la prezentul și viitorul patriei socialiste : **CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE.** Această amplă manifestare, deschisă ieri în Capitală, inițiativă fără precedent în întreaga perioadă de pînă acum a construcției socialiste din țara noastră, reprezintă un veritabil forum al conștiinței revoluționare, încununînd o dezbatere la scară națională, în care largi mase și-au rostit cuvîntul. Procesul construcției socialiste presupune nu numai parcurgerea etapelor dezvoltării materiale, soluționarea problemelor complexe ale asigurării unui avînt continuu al forțelor de producție, ci și realizarea unor transformări radicale în conștiința oamenilor. Revoluția noastră implică atît schimbarea fundamentală a condițiilor vieții materiale, cît și a celei spirituale, intercondiționate dialectic. Opera pe care, sub conducerea partidului, o realizăm, pentru generația noastră și pentru generațiile ce ne vor urma, operă ale cărei rezultate le regăsim în chipul mereu împrospătat al țării, este inseparabilă de actul conștient al unui popor stăpîn pe destinul său și pentru care prezentul și viitorul se contopesc sub auspiciile certitudinii. Congresul educației politice și culturii socialiste dă expresie unității organice de gîndire și acțiune a națiunii noastre, a cărei inepuizabilă forță creatoare își găsește izvorul în politica lucidă, de o exemplară consecvență, a Partidului Comunist Român.

Țara întreagă a fost prezentă, miercuri, la Congres. Cîteva mii de oameni ai muncii, mandatari ai voinței unanime, au luat loc pe băncile din modernul Palat al Culturii și Sporturilor. Au venit de lîngă furnale sau de la masa de lucru a poetului, de pe ogoarele ce se pregătesc pentru seceriș și din amfiteatrele ce trăiesc febra sesiunii de examene universitare. Împreună cu ei, s-au găsit milioanele de fii ai acestui pămînt a cărui fertilitate poartă sigiliul hărniciei umane. Prin intermediul posturilor de radio și televiziune ne-am aflat, cu toții, în sala în care a răsunat glasul secretarului general al partidului și aplauzele care au subliniat, în repetate rînduri, cuvîntarea sa au dat expresie simțămintelor noastre — ale unui popor întreg, recunoscător partidului, pentru tot ceea ce a înfăptuit, pe treptele timpului pe care le-am urcat pentru propășirea României socialiste.

Expunerea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat-o la Congresul educației politice și culturii socialiste face parte dintre acele documente fundamentale, care — îmbinînd retrospectiva perioadelor străbătute cu prospectarea viitorului — realizează o deschidere amplă, de o profunzime impresionantă, spre înțelegerea cerințelor majore ale mersului înainte al societății noastre. Prin multilateralitatea aspectelor tratate, prin capacitatea de a pune în relief fenomenele caracteristice, ce exprimă tendințele novatoare, prin spiritul creator cu care sînt abordate problemele complexe ale acestui moment, prin fermitatea revoluționară pe care o vădește, expunerea secretarului general al partidului dobîndește valoarea inestimabilă a unei autentice Carte a formării omului nou.

Poporul nostru l-a ascultat de multe ori vorbind pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-a studiat, cu atenție, expunerile sale. Ceea ce se dovedește ca o trăsătură distinctă, ca o notă proprie, este, de fiecare dată, imensa putere de analiză a realității, a tuturor compartimentelor vieții sociale, inepuizabila căutare a unor soluții originale a problemelor în consens cu particularitatea condițiilor noastre. Cuvîntarea rostită la Congresul educației politice și culturii socialiste întregește aria tematică vastă, abordată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în legătură cu problemele concrete ale construcției socialiste, îmbogățind patrimoniul de gîndire și practică al mișcării revoluționare cu o experiență născută din specificul românesc. Pentru partidul nostru — și acest fapt este demonstrat prin strălucitul exemplu al secretarului său general — teoria nu presupune limitarea creativității, refugiul în dogme, ci se constituie într-o însuflețitoare chemare la acțiunea transformatoare, într-o energică activitate bazată pe realitatea concretă. Încercăm un sentiment de puternică mîndrie pentru partidul ai cărui membri sîntem, pentru patria socialistă ai cărei cetățeni avem fericirea de a fi, trecînd în revistă ceea ce am realizat. Dar, în același timp, avem conștiința responsabilității uriașe ce apasă pe umerii noștri, a îndatoririlor ce ne revin pentru ca România să înainteze către ziua de mîine, aureolată de comunism.

Magistrala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu pune în relief dimensiunea excepțională a muncii politico-educative în etapa făuririi socialismului multilateral dezvoltat. Societatea noastră a repurtat succese uriașe. Nu sînt necesare cifre pentru a le demonstra : viața, în toate sectoarele ei, certifică împlinirile. Marile prefaceri din societatea românească — rezultat al politicii științifice, marxist-leniniste a partidului — sînt indisolubil legate de dezvoltarea conștiinței socialiste, de plămădirea unui om nou, cu trăsături înaintate, de afirmarea rolului conducător al clasei muncitoare. Înfăptuiri uriașe vorbesc despre noile caracteristici ale personalității umane în condițiile României so-

Congresul educației politice și culturii socialiste

cialiste, despre virtuțile omului angajat față de istorie într-o operă monumentală.

Mutațiile din conștiința oamenilor se realizează într-un proces de durată, cu aspecte complexe, un proces cu caracter permanent. Cu înalta sa principialitate comunistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat unitatea dialectică dintre progresul societății pe plan economico-social, perfecționarea relațiilor de producție și aprofundarea muncii educative, al cărei rol propulsor se reliefează pregnant. Măsurile inițiate cu consecvență, vastul program ideologic al partidului au stimulat creșterea la un nivel superior a muncii politico-educative, au întărit spiritul revoluționar și au generat un climat de efervescență constructivă. În centrul acestor eforturi, se află omul și problemele lui, pentru că întreaga politică a partidului este consacrată fericirii tuturor celor ce muncesc, români, maghiari, germani, de alte naționalități, pentru înflorirea României socialiste.

Definitorii pentru această politică sînt umanismul revoluționar, înfăptuirea în viață a principiilor eticii și echității socialiste, concepția privind omul care își făurește, conștient, propriul viitor și care dobîndește deplina realizare a personalității sale prin eliberare de exploatare, prin progresul de ansamblu al societății. Școala, arta, cultura, mijloacele de comunicare în masă sînt menite să contribuie la procesul educativ. Eficiența lor se măsoară în creșterea gradului de conștiință al oamenilor, în modul în care ei răspund comenzii sociale, marilor exigențe ale epocii. Cuvîntul scris sau rostit, versul poetului sau replica actorului, munca migăloasă a profesorului sau efortul neîntrerupt al cercetătorului istoriei — toate converg spre țelul profund umanist al îmbogățirii spirituale a cetățeanului României socialiste.

O lume mai bună și mai dreaptă nu poate fi realizată cu ajutorul unor formule abstracte, rupte de viață, ci numai aducînd ideile la examenul continuu al realității. Omul nou nu se poate plasa în postura unui spectator pasiv al proceselor contemporane. El este capabil să deslușească, grație viziunii pe care i-a conferit-o însușirea materialismului dialectic și istoric, fenomenele și schimbările intervenite, să acționeze în conformitate cu legile dezvoltării sociale, cu cerințele progresului, cu interesele socialismului. Omului unei societăți în care dreptatea este lege de bază trebuie să-i fie proprii atitudinea combativă față de fenomenele negative, intransigența față de orice tendințe retrograde. Angajarea socială concretă definește o atitudine militantă, spiritul revoluționar.

Sîntem un popor care n-a fost scutit de vicisitudinile timpului, dar care a dovedit bărbăție în fața încercărilor grele, care a știut să-și păstreze ființa națională. Marii oameni ai acestui pămînt au semănat în conștiința poporului idealurile libertății și independenței, ale neatîrnării, ale permanenței pe aceste meleaguri udate cu sînge și de lacrimi, dar de pe care n-a putut fi niciodată dezrădăcinat. Patriotismul s-a dovedit, de-a lungul secolelor, o sursă de tărie invincibilă. În zilele noastre, el a dobîndit un conținut calitativ superior, sinteză a două milenii de zbuciumată existență și a trei decenii de fertilă construcție socialistă. Patriotismul socialist reprezintă o uriașă forță motrică, care generează avîntul maselor populare în înfăptuirea politicii partidului, politică în acord desăvîrșit cu interesele vitale ale națiunii. Patriotismul socialist și internaționalismul proletar se armonizează pe deplin în fiecare act al politicii noastre, în fiecare acțiune practică, în sentimentele ce ne animă. Pentru că, în nici o împrejurare, nu trebuie omis că apărarea libertății și independenței este o condiție esențială a înfăptuirii idealurilor socialismului și comunismului în lume.

Fluxul evenimentelor atestă, în mod incontestabil, justețea aprecierilor partidului nostru privind viața internațională, aprecieri exprimate cu claritate și profunzime la Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român. Lumea în care trăim cunoaște ample transformări revoluționare, naționale și sociale, schimbări esențiale în raportul de forțe. Forța de atracție a ideilor socialismului se afirmă puternic în condițiile avîntului luptei pentru libertate și independență a popoarelor. Destrămarea sistemului colonial, apariția a zeci de state noi, independente, creșterea mișcării revoluționare, progresiste și democratice din țările capitaliste, lărgirea frontului forțelor ce acționează pentru înnoiri sociale limitează, într-o măsură mereu mai accentuată, sfera de acțiune și influență a imperialismului. Schimbările produse pe plan mondial afectează toate domeniile relațiilor internaționale, aducînd la ordinea zilei cerința eliminării definitive a oricăror forme de manifestare a politicii perimate de dominație și dictat. Problemele cardinale pot fi soluționate eficient doar în concordanță cu interesele tuturor popoarelor. Lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale, bazată pe raporturi de egalitate și echitate, constituie o necesitate primordială pentru propășirea umanității, pentru triumful păcii.

Politica externă a României se caracterizează prin constanța orientărilor, prin angajarea activă în sprijinul marilor cauze ale independenței și eliberării naționale, progresului social, înțelegerii între națiuni. Partidul și statul nostru au acordat o atenție de prim ordin dezvoltării relațiilor de prietenie, colaborare multilaterală și solidaritate cu toate țările socialiste, în spiritul egalității, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești, corespunzător intereselor poporului român și ale celorlalte popoare care construiesc noua orînduire, cît și cauzei generale a socialismului.

Țară socialistă, în curs de dezvoltare, România amplifică legăturile de prietenie și conlucrare cu statele care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, cu țările în curs de dezvoltare și nealiniate. România este legată de aceste state prin aspirațiile comune spre progres și prosperitate, pentru abolirea practicilor imperialiste, pentru instaurarea unor relații noi de veritabilă egalitate și de colaborare reciproc avantajoasă. Identitatea de vederi cu aceste state și-a găsit expresie în admiterea țării noastre în „Grupul celor 77", ca și în interesul României de a participa, în calitate de observator, la activitatea țărilor nealiniate. În acest context, se plasează și decizia României, anunțată în cadrul conferinței U.N.C.T.A.D., de a contribui la fondul comun de finanțare a stocurilor de materii prime și de a lua parte la toate activitățile legate de funcționarea și administrarea acestora. România apreciază adoptarea programului integrat pentru materii prime ca o pîrghie importantă în procesul instaurării unei noi ordini economice internaționale.

Noile realități internaționale fac necesar să se pornească, în reglementarea complicatelor dosare ale actualității, de la principiile coexistenței pașnice între țări cu orînduiri sociale diferite, de la imperativul soluționării problemelor respectîndu-se drepturile suverane ale popoarelor. Nimic, absolut nimic nu poate justifica ingerințele în treburile interne ale popoarelor, știrbirea prerogativelor acestora de a-și decide singure destinul.

Stat european, România este profund preocupată de soarta continentului. Pentru noi, procesul edificării securității europene presupune o acțiune continuă, neîntreruptă, pentru ca actualul curs al destinderii — deocamdată, destul de fragil — să poată fi consolidat. România se pronunță pentru transpunerea în practică a Actului final de la Helsinki, pentru o circulație neîngrădită a valorilor materiale și spirituale, manifestă prețuire pentru tot ceea ce a produs valoros cultura universală, dar respinge net producțiile nocive, refuză poluarea conștiințelor.

Reglementarea problemelor care confruntă omenirea, de o vastitate extremă, este condiționată de înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare. Trebuie neîntîrziat oprită cursa înarmărilor care continuă să aibă proporții de neîngăduit, în condițiile în care pe Terra sute de milioane de oameni duc o existență precară, asaltați de suferințe nenumărate.

România militează ferm pentru căutarea unor soluții pașnice în vederea stingerii tuturor focarelor de tensiune. Problemele litigioase din Cipru și Orientul Mijlociu, ca și din orice alt colț al lumii, oricît ar fi de dificile, își pot găsi rezolvarea pe cale politică.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, realizînd un amplu tur de orizont al aspectelor esențiale ale vieții internaționale, relevă convingerea României că, mai mult ca oricînd, problemele complexe ale prezentului impun participarea activă a tuturor statelor, indiferent de mărime, cu deosebire a celor mici și mijlocii, la investigarea modalităților de reglementare a lor pozitivă, în consens cu interesele reale ale popoarelor, la căutarea statornică a tuturor posibilităților pentru amplificarea unei colaborări internaționale cu adevărat democratice și echitabile, la triumful unei politici noi, de egalitate și respect între națiuni suverane și independente.

Document de o excepțională valoare teoretică și practică, pătrunzînd în profunzime problemele cele mai actuale de o importanță vitală, cuvîntarea secretarului general al partidului a găsit un puternic răsunet. O certifică modul în care întregul popor a salutat această nouă și prestigioasă contribuție a tovarășului Nicolae Ceaușescu la tezaurul marxism-leninismului creator, adeziunea deplină la ideile exprimate, înalta apreciere dată strălucitei sale expuneri.

Congresul educației politice și culturii socialiste își desfășoară activitatea în ambianța de analiză exigentă a sarcinilor, într-un spirit partinic. Firește, împlinirile dau satisfacție, dar în atenție stau, în primul rînd, sarcinile de viitor, exprimate cu claritate de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Luminînd puternic perspectivele, ideile acestui document constituie o călăuză însuflețitoare care ne îndrumă, cu cutezanță și încredere, spre înfăptuirea marilor obiective ale politicii partidului.

Eugeniu Obrea

„Vedem în România un prieten adevărat"

Rashidi Mafaume Kawawa

vicepreședintele Republicii Unite Tanzania, vicepreședinte al partidului T.A.N.U., prim-ministru al guvernului tanzanian

Nouă contribuție la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Tanzania, vizita la București a delegației conduse de Rashidi Mafaume Kawawa, vicepreședinte al Republicii Unite Tanzania, vicepreședinte al partidului T.A.N.U., prim-ministru al guvernului, s-a desfășurat sub semnul prieteniei și stimei reciproc împărtășite de popoarele român și tanzanian.

În timpul vizitei sale, înaltul oaspete tanzanian a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

În cadrul convorbirilor oficiale — care au analizat stadiul actual și perspectiva relațiilor bilaterale și au favorizat un schimb de opinii asupra problemelor internaționale de interes comun — s-a constatat, cu satisfacție, evoluția pozitivă a raporturilor româno-tanzaniene, în spiritul înțelegerilor și acordurilor semnate, în timpul vizitelor la nivel înalt, de la Dar Es Salaam, în 1972, și București, în 1975. În acest sens, a fost subliniată importanța măsurilor luate de cei doi șefi de stat, președinții Nicolae Ceaușescu și Julius K. Nyerere, pentru dezvoltarea continuă a prieteniei și colaborării dintre cele două țări și popoare. În direcția intensificării efortului de realizare a acordurilor convenite, au fost hotărîte noi măsuri, cu ocazia recentei vizite.

Ca o coordonată importantă a legăturilor dintre România și Tanzania, au fost reliefate relațiile de prietenie și colaborare existente între Partidul Comunist Român și partidele de guvernământ din Tanzania — T.A.N.U. și Afro-Shirazi.

Din sfera problematicii internaționale, au fost, cu deosebire, abordate profundele transformări din lumea contemporană, afirmarea tot mai puternică a voinței tuturor popoarelor de a se dezvolta în mod liber și independent, creșterea influenței forțelor progresului, democrației și păcii. În acest context, a fost reafirmat rolul important pe care îl joacă statele socialiste, țările în curs de dezvoltare, țările nealiniate, pentru asigurarea unui climat de pace și securitate în lume, pentru edificarea unei lumi a echității și dreptății.

■

La încheierea vizitei sale oficiale de prietenie, Rashidi Mafaume Kawawa a acordat un interviu revistei „Lumea".

— Relațiile statornicite între România și Tanzania — **a afirmat, de la început, oaspetele** — sînt așezate pe baze solide, la aceasta contribuind hotărîtor președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Unite Tanzania, Julius Nyerere. Datoria noastră este să găsim noi căi și modalități pentru întărirea continuă a acestor legături. Acesta a fost unul dintre scopurile vizitei mele în România. În același timp, am venit să luăm cunoștință, să învățăm din noile realizări ale țării dv. România a realizat un foarte mare progres în dezvoltarea, pe multiple planuri, a economiei sale — de pildă, în industrie, în agricultură.

Este și rațiunea pentru care am trimis în România, la studii, mai bine de 170 de studenți tanzanieni. Am venit, așadar, în România pentru a explora noi căi practice și concrete de promovare a colaborării noastre și sînt bucuros să vă spun că am ajuns la rezultate foarte bune.

Președintele țării dv., tovarășul Nicolae Ceaușescu, m-a primit cu multă amabilitate. Președintele mi-a vorbit despre politica externă a României. Am rămas impresionat de profunzimea cu care domnia-sa analizează problemele majore care confruntă omenirea în epoca contemporană. Eu am vorbit despre evoluția luptei pentru eliberare națională din Africa și despre poziția țării mele asupra diferitelor probleme internaționale. Pot să vă spun că sînt extrem de fericit că discuțiile noastre s-au dovedit a fi foarte utile și rodnice ; am remarcat că România demonstrează, prin fapte, că dorește sincer să colaboreze cu noi. Vă asigurăm că și Tanzania are aceeași năzuință : de a dezvolta colaborarea cu România în multiple domenii.

În ce privește problemele internaționale, noi sîntem foarte recunoscători României pentru sprijinul pe care îl acordă luptei noastre pentru eliberarea Africii. În această direcție, România este un factor foarte activ. Trebuie să subliniez, de asemenea, contribuția României la dezvoltarea, în general, a continentului nostru. Toate acestea ne fac să vedem în România un prieten adevărat.

— Menținîndu-ne în sfera politicii externe, v-am ruga să vă referiți la conceptul unei noi ordini politice și economice, idee care se bucură azi de o tot mai largă recunoaștere internațională.

— Eu cred că, din punct de vedere politic, fiecare țară trebuie să-și apere libertatea și trebuie să fie independentă, că suveranitatea ei trebuie să fie respectată. Fiecare țară trebuie să aibă dreptul să-și hotărască propriul destin. Desigur, trebuie să cooperezi ; în această lume nu se poate trăi în izolare. Fiecare țară are dreptul să decidă, independent, asupra cooperării sale cu orice altă țară. Aceasta din punct de vedere politic. Noi credem că toate țările, mici sau mari, au dreptul la independență, la suveranitate. Considerăm că instaurarea unei noi ordini economice este cu atît mai necesară, cu cît aceasta are în vedere rezolvări echitabile în sfera raporturilor economice dintre state și, în general, în problema dezvoltării. Țările producătoare de materii prime doresc să li se asigure prețuri echitabile pentru materiile prime pe care le exportă în țările dezvoltate ; aceste prețuri trebuie să urmeze creșterea prețurilor materialelor finite ; iar, în consecință, prețurile pe care le obținem pentru materiile prime vor trebui să fie adecvate. Noi sîntem pe deplin în favoarea propunerii privind înființarea unui fond de „stabilizare a prețurilor", o idee nouă care a fost prezentată la conferința UNCTAD de la Nairobi, idee sprijinită și de România. Exprimăm mulțumiri României pentru poziția adoptată la acest for internațional. În rezumat : dorim o relație echitabilă între prețurile materiilor prime pe care le exportăm și ale bunurilor industriale pe care le importăm, fiindcă situația de facto arată că, în realitate, țările în curs de dezvoltare —, în general, țări sărace — sînt cele care contribuie la bogăția țărilor dezvoltate. Aceasta este o situație cu totul neechitabilă.

— Am dori să ne vorbiți despre marile probleme ale continentului african.

— În Africa, problema numărul unu este libertatea. Încă nu sîntem liberi. Desigur, cea mai mare parte a Africii a lichidat colonialismul, dar, după cum știți, mai există Zimbabwe, Namibia, Africa de Sud. Aceasta este problema problemelor. Ne încurajează foarte mult faptul că, în lupta noastră pentru eliberarea totală a pămîntului Africii, avem de partea noastră solidaritatea tuturor țărilor socialiste — între care România ocupă un loc de frunte —, solidaritatea tuturor forțelor progresiste din lume. O a doua problemă de foarte mare importanță, în Africa, este, cum am mai spus, aceea a dezvoltării.

— Vă rugăm să vă referiți, în continuare, la programul vizitei dv. în România.

— Printre altele, am vizitat o mare întreprindere petrochimică, precum și o cooperativă agricolă de producție, specializată în producția de legume și îngrășarea animalelor. Vizita a fost de foarte mare interes pentru noi, fiindcă am remarcat noi idei și sisteme de organizare a cooperativelor agricole. Și în țara noastră am ajuns la faza în care încercăm să organizăm pentru săteni cooperative bazate pe sisteme moderne. Dacă am reuși ceva asemănător cu ceea ce am văzut în România, ar fi foarte bine.

Am mai vizitat și unele întreprinderi în domeniul prelucrării lemnului, care ne-au interesat mult, deoarece, în țara noastră, avem imense rezerve de material lemnos și va trebui să găsim metode moderne pentru o mai bună valorificare a acestei bogății. Am discutat mult cu forurile competente din țara dv., despre unele proiecte comune în acest domeniu. Trebuie să subliniez că o colaborare activă cu România, în acest domeniu, ne-ar interesa foarte mult.

În încheiere, Rashidi Mafaume Kawawa ne-a împărtășit impresiile cu care părăsește România.

— În primul rînd, așa cum am arătat, am fost primiți într-o atmosferă de caldă prietenie, ne-am simțit ca acasă și apreciem eforturile serioase pe care poporul român le depune pentru dezvoltarea țării sale. Am mai fost în România în 1971. Sîntem foarte impresionați de marile realizări înfăptuite de țara dv. în perioada acestor ultimi cinci ani.

Interviu consemnat de Mihai Cutuș

„Sîntem partizanii activi ai unui comerț neîngrădit"

Michel Toussaint

ministrul comerțului exterior al Belgiei

Între 24 și 28 mai 1976, Michel Toussaint, ministrul comerțului exterior al Belgiei, a efectuat o vizită oficială în țara noastră.

Cu acest prilej, ministrul belgian a fost primit de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Vă rugăm, domnule ministru, să comentați pentru cititorii revistei „Lumea" întîlnirile pe care le-ați avut în România.

— Aș dori, în primul rînd, să insist asupra întrevederii pe care mi-a acordat-o cu amabilitate președintele României, domnul Nicolae Ceaușescu. În cadrul ei, am abordat, pe larg, rezultatele vizitei în țara dv., ale convorbirilor pe care le-am avut cu mai mulți miniștri români asupra problemelor colaborării multilaterale și, în particular, ale cooperării dintre România și Belgia. Am discutat, de asemenea, despre unele aspecte ale vieții internaționale actuale.

Aș dori să subliniez că primirea la președintele României constituie pentru mine un moment deosebit. Am întîlnit în președintele României un om foarte bine informat, un profund cunoscător al problemelor vieții internaționale și, totodată, un om extrem de amabil.

În afara convorbirilor pe care le-am purtat cu vicepremierul român și ministru al comerțului exterior și cooperării economice internaționale, în timpul ședерii în țara dv., m-am întîlnit cu ministrul afacerilor externe și cu ministrul industriei construcțiilor de mașini. Vreau să evidențiez că toate aceste contacte au fost deosebit de fructuoase.

— În continuare, am dori să vă referiți la stadiul actual al relațiilor economice dintre România și Belgia, la perspectivele dezvoltării acestora.

— Raporturile economice dintre țările noastre au cunoscut o evoluție favorabilă. Cifra schimburilor comerciale bilaterale a sporit net în ultimii ani. Vreau să subliniez, însă, faptul că relațiile economice între două țări ca ale noastre pot fi marcate de un ritm mult mai accentuat. Este o necesitate impusă de evoluția comerțului internațional și de relațiile economice internaționale.

Între România și Belgia există deja acțiuni de cooperare, dar de fiecare dată descoperim noi posibilități. Am constatat acest lucru în cursul actualelor convorbiri și, firesc, ele au fost formulate într-o manieră foarte precisă în documentul pe care l-am semnat la București. Vreau să-mi exprim satisfacția pentru ceea ce s-a realizat. Mă refer la semnarea Acordului de cooperare economică și comercială pe termen lung între România și Belgia. Acesta este de natură să marcheze o etapă importantă în ansamblul relațiilor noastre, pentru ca acestea să capete o amploare mai mare. Aceasta este dorința celor două guverne, a celor două popoare ale noastre.

Mi se pare evident că, în viitor, dacă vrem să asigurăm creșterea și dezvoltarea schimburilor noastre, va trebui să găsim și să lărgim mijloacele capabile să promoveze cooperarea ; cooperarea tehnică bilaterală, cooperarea între cele două țări pe terțe piețe, eventual și cu alte țări. În egală măsură, consider că există posibilități pentru cooperare între întreprinderi, industrii și comercianți, care manifestă interes de a fonda societăți mixte, fie în Belgia, fie în România, fie în ambele țări. Există, desigur, un larg evantai de posibilități de colaborare. Apreciez că perspectivele relațiilor dintre România și Belgia sînt foarte mari.

Noi, belgienii, sîntem partizani activi ai unui comerț internațional larg, neîngrădit. Credem că aceasta ar fi, în primul rînd, o garanție a păcii, și credem, de asemenea, că înlăturarea barierelor ce stau în calea sa constituie o necesitate a creșterii schimburilor internaționale. Multe idei asemănătoare am întîlnit și la dumneavoastră. Punctele noastre de vedere se întîlnesc. În acest context, aș dori să relev că între România și Belgia există multe premise favorabile inițierii în comun, în diferite domenii, a unor acțiuni de cooperare utile ambelor noastre țări, ca și relațiilor economice internaționale. Fără îndoială că aceasta este o viziune de perspectivă. Dezvoltarea cooperării româno-belgiene — aș vrea să adaug — este în beneficiul nu numai al țărilor noastre, ci și al tuturor statelor lumii, al cauzei păcii.

Interviu realizat de Ioan Ivanici

„Am fost puternic impresionat de caracterul deschis, sincer, al întrevederii cu președintele Nicolae Ceaușescu"

Bernard Bizindavyi

secretar național executiv al partidului UPRONA din Burundi

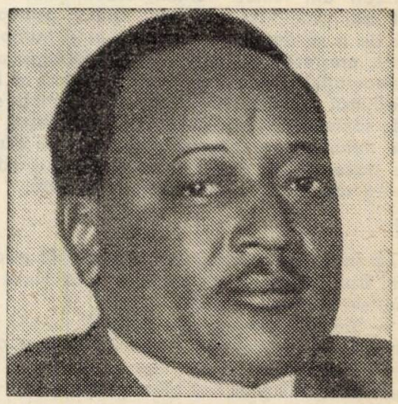

La invitația C.C. al P.C.R., ne-a vizitat țara o delegație a Uniunii pentru Progresul Național din Burundi — UPRONA —, condusă de Bernard Bizindavyi, secretar național executiv al Uniunii. Înainte de a părăsi țara, oaspetele a acordat un interviu colaboratorului nostru, Mihai Cutuș.

Pentru început, Bernard Bizindavyi s-a referit la primirea delegației de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, la momentele principale ale vizitei.

„Am venit în frumoasa dumneavoastră țară la invitația Partidului Comunist Român — invitație căreia partidul nostru, UPRONA, i-a răspuns cu plăcere. Delegația noastră s-a simțit, încă de la sosire, într-o țară prietenă, frățească. În aceste condiții, era firesc ca, imediat, contactele oficiale pe care le-am stabilit să sublinieze dorința reciprocă de a întări și extinde relațiile dintre partidele și țările noastre. Desigur, momentul culminant al vizitei delegației noastre l-a constituit primirea ei de

către secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu. Trebuie să vă spun că am fost puternic impresionat de caracterul deschis, sincer al convorbirii avute. De asemenea, ne-au impresionat cuvintele calde adresate de către șeful statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintelui țării noastre, Michel Micombero, partidului și poporului burundez. Toate acestea evidențiază cooperarea dintre țările noastre, relațiile prietenești dintre P.C.R. și UPRONA, ca și dintre cele două popoare.

În ce privește perspectivele colaborării româno-burundeze, acestea sînt foarte promițătoare. În acest sens, mai multe delegații din Burundi au vizitat România, așa cum, la noi, s-au deplasat oficialități române, punînd noi jaloane acestei cooperări. De aceea, pornind de la stadiul atins de contactele dintre țările noastre credem că această cooperare va consemna curînd noi acorduri".

În continuare, interlocutorul nostru a abordat unele probleme internaționale, între care necesitatea instaurării unei noi ordini economice mondiale.

„În timpul fertilelor schimburi de opinii de la București, am ajuns la părerea comună că una dintre problemele internaționale actuale, de o deosebită importanță, este necesitatea instaurării unei noi ordini economice. Dacă am abordat deschis această temă, am făcut-o pentru a sublinia că țara și partidul nostru sînt de părere că trebuie, în mod necesar, instaurată o nouă ordine economică. Sîntem fericiți că România și Burundi se situează pe aceeași poziție, limpede și fermă, în această problemă. Noi considerăm că nu este normal ca țările dezvoltate să continue să profite la nesfîrșit de insuficienta ponderе economică a statelor în curs de dezvoltare, cumpărînd materii prime în condiții ce nu permit acestor țări accesul egal la cuceririle științei și tehnicii mondiale, în interesul dezvoltării social-economice a popoarelor lor. Pornind de la această realitate, apreciem că este absolut necesar ca această problemă să fie rezolvată, pentru că altfel ar continua exploatarea celor săraci de către cei bogați".

În încheiere, oaspetele burundez ne-a comunicat impresiile produse de vizita sa în România.

„Trebuie să vă spun că am găsit în poporul român un popor foarte dinamic, foarte bine organizat și condus, un popor hotărît să progreseze în dezvoltarea sa economică, socială și culturală. Întîlnirile avute s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, sinceră. De aceea, plecăm extrem de mulțumiți de contactele pe care le-am avut cu personalități românești — și, în primul rînd, cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Sîntem convinși că vizita delegației UPRONA va ilustra și mai bine relațiile și prietenia ce există între popoarele român și burundez".

„Ultimii ani au marcat o substanțială dezvoltare a relațiilor dintre S.U.A. și România"

Jonathan Bingham

membru al Camerei Reprezentanților din S.U.A.

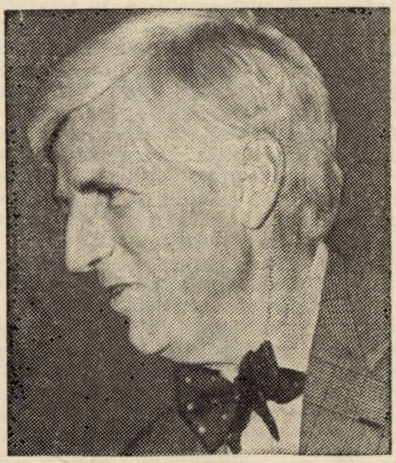

Deputatul democrat american Jonathan Bingham ne-a vizitat țara, la invitația Comisiei pentru politică externă și cooperare economică internațională a Marii Adunări Naționale. Jonathan Bingham este președintele Subcomitetului pentru comerț al Camerei Reprezentanților a Congresului S.U.A. La încheierea vizitei sale, oaspetele american a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

— În cursul vizitei dv. în România, ați fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu și ați avut numeroase alte întrevederi.

— Am avut prilejul fericit al unei convorbiri, mai bine de o oră, cu președintele Nicolae Ceaușescu, despre relațiile generale dintre Statele Unite și România și despre speranțele noastre într-o îmbunătățire continuă a acestor relații.

Am avut, de asemenea, convorbiri cu ministrul comerțului exterior și cu ministrul de externe.

Părăsesc România cu sentimentul unei vizite fructuoase și cu admirație pentru politica de independență pe care o duce țara dv., pentru activitatea ei în scopul dezvoltării de bune relații pe plan internațional.

Am fost impresionat de o serie de instituții culturale — Teatrul Național, de exemplu, care este minunat — și consider că avem mult de cîștigat din continuarea schimburilor culturale, în atmosfera de prietenie care există între țările noastre. M-a impresionat, de asemenea, cît de mult și de frumos se construiește în domeniul locuințelor.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre dezvoltarea relațiilor dintre România și S.U.A.

— Cred, într-adevăr, că ultimii ani au marcat o substanțială dezvoltare a relațiilor dintre cele două țări. Există în Statele Unite o mare admirație pentru politica României. Vreau să vă spun că, dacă noi, în Statele Unite, avem poziții diferite față de cele ale țărilor socialiste în problemele sociale și economice, aceasta nu înseamnă că nu putem fi buni prieteni și că nu putem colabora. Colaborarea și cooperarea este un lucru care ne interesează foarte mult.

Unul dintre domeniile care intră în preocuparea mea concretă este comerțul. Ca președinte al Subcomitetului Camerei Reprezentanților care se ocupă de comerț, mi-a părut foarte bine că, anul trecut, a fost posibil să se ajungă la Acordul Comercial dintre S.U.A. și România, care, prin faptul că prevede acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate, a deschis o nouă eră de relații reciproc avantajoase în acest domeniu. Există acum premise sigure pentru amplificarea relațiilor comerciale dintre cele două state. Și vreau să subliniez că aceasta nu are numai importanță economică, ci și o semnificație simbolică pentru strîngerea legăturilor noastre.

— V-am ruga să ne spuneți cîteva cuvinte în legătură cu dezvoltarea relațiilor internaționale în domeniul economic.

— Cu plăcere, cu atît mai mult, cu cît am venit în România, după ce am petrecut cîteva zile la Conferința U.N.C.T.A.D., de la Nairobi. Este foarte clar că există o discrepanță mare între veniturile pe cap de locuitor în țările dezvoltate din punct de vedere industrial și în țările mai sărace, iar această discrepanță a crescut, în ultimii ani, chiar dacă s-au depus eforturi pentru a o diminua. Mă refer la programe de asistență tehnică pentru țările în curs de dezvoltare, la ajutorul dat acestor țări. La ora actuală, se evidențiază o tendință către îmbunătățirea termenilor pe baza cărora se face comerț, și cred că e mai bine așa, decît să se încerce o soluție bazată exclusiv pe ajutor. În plus, trebuie să încercăm să stabilizăm prețurile materiilor prime. Aceasta a constituit o mare problemă la Nairobi. Există, de exemplu, țări care sînt aproape complet dependente de o anumită recoltă pentru cîștigurile lor din export. Aceste țări suferă din cauza fluctuațiilor pieței mondiale.

— În ultima vreme, numeroși congresmeni americani au vizitat România.

— Consider că este un lucru foarte bun ca parlamentarii să aibă asemenea contacte. Ele duc la o mai bună înțelegere a țărilor respective. Cred, de asemenea, că este foarte bine și util ca întîlnirile să aibă o temă precisă de discuție. Sînt convins că reuniunile în care se întîlnesc reprezentanți ai parlamentelor sînt utile, după cum cred că foarte utile și constructive sînt cele dintre reprezentanții guvernelor.

Interviu realizat de Catinca Ralea

VANCOUVER

„Habitatul“ în dezbatere internațională

De cîteva zile, în orașul canadian Vancouver, se află în plină desfășurare Conferința Națiunilor Unite pentru Așezările Umane. Este cea mai mare reuniune interguvernamentală, sub egida O.N.U., care abordează ansamblul unor probleme ce țin, în mod obișnuit, de resortul organizațiilor sale specializate. Inițiată de Consiliul de Administrație al Programului Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător (P.N.U.E.), organism din care face parte și România, Conferința de la Vancouver s-a întrunit în urma eforturilor depuse de Comitetul Pregătitor, în cadrul căruia țara noastră a avut o contribuție deosebit de activă. Importanța și complexitatea problematicii explică larga participare de la Vancouver — circa 5 000 de delegați din aproximativ 140 de țări, reprezentanți ai organismelor specializate ale O.N.U. și Agenției Internaționale pentru Energia Atomică, observatori din partea mișcărilor de eliberare națională, recunoscute de Organizația Unității Africane și de Liga Arabă, ca și din partea organizațiilor interguvernamentale regionale interesate.

Lucrările Conferinței de la Vancouver — care se vor încheia la 11 iunie — au loc într-o sesiune plenară și în trei comitete cu participarea tuturor statelor. În plen vor fi exprimate declarațiile șefilor de delegații ale țărilor participante și, de asemenea, vor fi adoptate hotărîrile Conferinței, după consultarea celor trei comitete. Acestea din urmă discută **Declarația de principii** și **Programul pentru cooperarea internațională** (comitetul nr. 1), **Recomandările pentru acțiuni naționale** (comitetele nr. 2 și nr. 3). Elementul de noutate al Conferinței este apreciat a fi faptul că statele și organizațiile participante vor fi invitate să prezinte 2—3 programe audio-vizuale privind problema așezărilor umane. Rezumatele filmelor și diapozitivelor servesc, în același timp, și ca ilustrări în timpul dezbaterilor generale.

Lucrările Conferinței asupra habitatului au debutat (luni, 31 mai, ora 11 a.m.) cu o ceremonie în cadrul căreia premierul canadian, Pierre Elliott Trudeau, a adresat participanților un cuvînt de bun sosit, după care Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., a deschis oficial reuniunea, rostind o alocuțiune. Subliniind caracterul prioritar al acțiunilor la nivel național în soluționarea complexei problematici a îmbunătățirii calității vieții, Kurt Waldheim a spus : „Guvernele țărilor lumii trebuie să accepte sfidarea reprezentată de condițiile de viață existente astăzi și de sarcinile uriașe ale viitorului. Ele trebuie să-și evalueze necesitățile și să mobilizeze toate resursele umane și fizice de care dispun pentru satisfacerea acestora“.

Este de menționat faptul că, în paralel, își desfășoară activitatea (27 mai—11 iunie), tot la Vancouver, „Forumul pentru habitat“, manifestare similară celor care au existat în legătură cu conferințele mondiale de la Stockholm (mediul ambiant), București (problemele populației), Roma (alimentație) și Ciudad de Mexico (condiția femeii în lume), și la care participă reprezentanți ai organizațiilor internaționale neguvernamentale interesate.

Cu un viu interes a fost primit Mesajul adresat participanților de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul **Nicolae Ceaușescu.** Reuniunea de la Vancouver — a subliniat șeful statului român — **„poate aduce o contribuție deosebit de pozitivă la dezbaterea și la găsirea căilor de soluționare a unor probleme cu profunde implicații asupra existenței popoarelor, asupra progresului și civilizației întregii umanități. Ea aduce astfel în dezbaterea internațională — alături de problemele alimentației, energiei, resurselor naturale, populației, științei și tehnologiei — o nouă și importantă temă izvorîtă din preocupările popoarelor îndreptate spre edificarea unei lumi mai bune și mai drepte“.**

„România — se subliniază în Mesaj — **consideră că evoluția așezărilor umane, ridicarea gradului lor de civilizație depind, în primul rînd, de eforturile proprii ale fiecărei țări, de felul în care se realizează dezvoltarea economică și socială a fiecărui popor, de modul cum se asigură utilizarea resurselor materiale și umane proprii, răspîndirea și valorificarea cuceririlor științei și culturii în întreaga viață socială. Totodată, noi considerăm că, în soluționarea acestei probleme și în ridicarea generală a gradului de civilizație și bunăstare a popoarelor un rol însemnat revine dezvoltării și diversificării colaborării pe plan internațional, statornicirii unor relații echitabile, de deplină egalitate între state, bazate pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne și avantaj reciproc, pe dreptul fiecărui popor de a fi deplin stăpîn pe destinele sale“.**

Mesajul relevă, cu deosebire, conexiunea intimă dintre exigența soluționării marilor probleme ale contemporaneității și tematica habitatului în lumea de azi : **„Rezolvarea problemelor legate de dezvoltarea așezărilor umane este indisolubil legată de soluționarea corespunzătoare, în conformitate cu interesele și năzuințele legitime ale tuturor popoarelor, a marilor probleme care confruntă omenirea contemporană : eliminarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de inegalitate și dominație, înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, lichidarea subdezvoltării și a împărțirii lumii în țări sărace și țări bogate, instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, a unor relații noi care să asigure progresul mai rapid al fiecărei țări, și îndeosebi al celor rămase în urmă, să favorizeze accesul larg și neîngrădit al tuturor popoarelor la cuceririle științei și tehnicii moderne, ale civilizației contemporane“.**

Mesajul exprimă convingerea că lucrările Conferinței Națiunilor Unite pentru Așezările Umane **„vor pune bazele unui program de acțiune pentru unirea și armonizarea eforturilor tuturor statelor în vederea abordării constructive și eficiente a acestor probleme de mare însemnătate pentru viitorul și bunăstarea popoarelor, pentru însăși civilizația omenirii“.**

Conferința Națiunilor Unite pentru Așezările Umane își propune, ca obiective principale, să proclame și să ceară tuturor națiunilor să subscrie la angajamentul de a transforma viitoarele așezări umane în locuri ale demnității și bunăstării omului ; să realizeze în rîndul popoarelor lumii o mai bună înțelegere a problemelor așezărilor umane, în viitorul imediat și în perspectivă ; să demonstreze că problema așezărilor umane poate fi rezolvată cu procedeele tehnologice actuale, dacă voința politică și socială poate fi orientată spre folosirea acestora ; să elaboreze un program de activități internaționale în sprijinul îmbunătățirii așezărilor umane, în primul rînd în țările în curs de dezvoltare.

Ampla manifestare internațională de la Vancouver intervine în condițiile în care, în lumea de astăzi — așa cum se arată în proiectul Declarației de principii — „o mare parte a populației trăiește în condiții inacceptabile în ceea ce privește așezările umane“, situație care, „fără acțiunea pozitivă și concretă întreprinsă la nivel național și internațional, în vederea găsirii și aplicării de soluții va fi probabil agravată“.

Apreciate ca „reprezentînd o serioasă punere la încercare a înțelegerii, imaginației, ingeniozității și hotărîrii oamenilor“, aceste probleme — se subliniază în proiectul Declarației de principii — pot fi rezolvate printr-un complex de măsuri luate, în primul rînd, pe plan național, dar și prin întărirea legăturilor de cooperare internațională.

Proclamînd, ca prim obiectiv al politicii în domeniul așezărilor umane, „îmbunătățirea rapidă și permanentă a calității vieții tuturor oamenilor, începînd cu nevoile lor fundamentale, între principiile propuse de Declarație, sînt puternic evidențiate dreptul fiecărei țări de a-și alege sistemul economic, politic și social, în conformitate cu dorințele sale, liber exprimate de propriul popor ; dreptul fiecărei țări de a-și exercita suveranitatea asupra resurselor sale naturale și asupra activităților economice vizînd protecția, conservarea și ameliorarea mediului ambiant ; asigurarea unui mai mare echilibru și a unei mai mari echități în relațiile economice dintre țări, ținîndu-se seamă de principiile enunțate în Declarația și Programul de acțiuni adoptate de Adunarea Generală a O.N.U. în cadrul celei de-a 6-a sesiuni extraordinare, de Carta drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor și de rezoluția cu privire la dezvoltarea și cooperarea economică internațională, adoptate de către Adunarea Generală la cea de-a 7-a sesiune extraordinară.

În ce privește cadrul de acțiune — prezentat în capitolul al III-lea al proiectului Declarației de principii — se subliniază : „Guvernele sînt acelea cărora le revine sarcina de a stabili o politică a așezărilor umane. Această politică trebuie să fie o componentă esențială a unei strategii globale a dezvoltării, în cadrul căreia ea să fie legată și armonizată cu politicile privitoare la industrializare, la agricultură, la ocrotirea socială și la apărarea mediului și a culturii, astfel încît să conlucreze la îmbunătățirea progresivă a bunăstării omului“.

La ora închiderii ediției, lucrările conferinței asupra habitatului sînt în plină desfășurare.

Ilie Olteanu

NAIROBI

U.N.C.T.A.D. IV și exigențele noii ordini economice internaționale

Cea de-a IV-a Conferință a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (U.N.C.T.A.D.) — 5-30 iunie — și-a încheiat lucrările, în capitala Kenyei, duminică noaptea, cu peste 48 de ore mai tîrziu decît fusese programat. În ultimele zile, discuțiile au căpătat un ritm alert, un caracter constructiv, rezultatele finale ale Conferinței oglindind fermitatea poziției țărilor în curs de dezvoltare, a căror solidaritate în sprijinirea și transpunerea în practică a măsurilor stabilite, la Manila, de „Grupul celor 77" — Declarația și Programul de acțiune — în direcția instaurării unei noi ordini economice internaționale s-a constituit în trăsătura caracteristică a întregii sesiuni.

În centrul dezbaterilor U.N.C.T.A.D. s-a aflat problema materiilor prime în rezolvarea căreia documentele de la Manila ale „Grupului celor 77" prevedeau, ca element important, **adoptarea unui program integrat** care să reglementeze comerțul cu aceste produse, inclusiv **crearea unui fond comun de finanțare a stocurilor de rezervă de materii prime**, pentru a asigura stabilitatea prețurilor și a piețelor. Țările în curs de dezvoltare au apreciat programul integrat și fondul comun, ca măsură indispensabilă a procesului de restructurare a vechilor relații economice inechitabile, ca o manifestare a voinței lor politice de instaurare a unei noi ordini economice internaționale. Statele capitaliste dezvoltate s-au arătat reticente față de asemenea măsuri. Spre sfîrșitul Conferinței — pentru a determina formarea fondului comun —, guverne din peste 30 de țări în curs de dezvoltare au anunțat hotărîrea de a contribui la constituirea acestuia.

Anunțînd decizia guvernului român de a contribui la fondul comun și de a participa la toate activitățile legate de funcționarea și administrarea acestuia, reprezentantul țării noastre a subliniat că adoptarea programului integrat pentru materii prime și formarea fondului comun reprezintă, în concepția României, o pîrghie importantă în procesul edificării unei noi ordini economice internaționale.

În ultima ședință plenară a reuniunii U.N.C.T.A.D., de la Nairobi, delegații celor 154 de state membre au aprobat, în unanimitate, o rezoluție în această problemă. În termenii acestei rezoluții, i se cere secretarului general al U.N.C.T.A.D. să convoace — după discuții preparatorii — o conferință de negocieri, înainte de martie 1977, în cadrul căreia să fie examinate modalitățile de stabilire a fondului comun. Reprezentantul Statelor Unite a exprimat, apoi, rezervele formulate de guvernul său față de ideea creării fondului comun, în sensul că această țară își va anunța hotărîrea de a participa la conferința de negocieri numai după încheierea discuțiilor pregătitoare. Pe poziții asemănătoare s-au situat reprezentanții Angliei, R.F.G. și Japoniei. Pe de altă parte, un grup de 16 țări occidentale — Austria, Belgia, Canada, Danemarca, Finlanda, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Portugalia, Spania, Elveția, Suedia și Turcia — au prezentat o declarație în care arată că „rezoluția Conferinței întărește baza unui proces care poate să conducă la o structură mai echitabilă în relațiile economice dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare".

Să rezumăm în cele ce urmează rezultatele reuniunii U.N.C.T.A.D. IV, în celelalte probleme aflate pe agenda sa. În ce privește **datoriile țărilor celor mai defavorizate** se recomandă ca această chestiune să fie examinată, pînă la sfîrșitul anului, într-un for adecvat, probabil la Conferința internațională privind cooperarea economică, de la Paris. **Produsele de bază** : adoptarea unui program prevăzînd studierea și apoi negocierea, înainte de sfîrșitul anului 1978, a unor acorduri individuale cu privire la materiile prime, paralel cu studierea, urmată de negocieri începînd din martie 1977, a unui fond comun destinat să coordoneze finanțarea stocurilor stabilizatoare. **Transferul de tehnologie** : Conferința însărcinează un grup de experți să elaboreze un cod de conduită pentru transferurile de tehnologie. Centre și o rețea de instituții de cercetare și dezvoltare urmează să fie înființate în țările în curs de dezvoltare. **Negocierile comerciale multilaterale** : Conferința cere aplicarea concretă și rapidă a unor măsuri care să acorde țărilor în curs de dezvoltare un tratament mai favorabil. Ea preconizează un regim special pentru țările mai puțin avansate. **Articole manufacturate** : Conferința recomandă îmbunătățirea sistemului generalizat de preferințe în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, fără reciprocitate și fără discriminare. Țările industrializate urmează să adopte măsuri pentru eliminarea practicilor comerciale restrictive. **Măsuri în favoarea țărilor mai puțin avansate** : se recomandă țărilor dezvoltate cu economie de piață să sporească ajutorul public, pentru a atinge sau a depăși procentul de 0,7 la sută din produsul lor național brut. Aceste țări sînt invitate să încurajeze un fond special pentru țările mai puțin avansate. **Probleme instituționale** : au fost solicitate măsuri pentru întărirea rolului U.N.C.T.A.D., a cărei sesiune viitoare se va ține peste trei ani, în loc de patru. Consiliul U.N.C.T.A.D. se va întruni la nivel ministerial, la fiecare doi ani, prima sesiune la acest nivel urmînd să se convoace pînă în 1979.

Desigur, caracterul de recomandare al rezoluțiilor adoptate impune ca eforturile să fie continuate. Privite în ansamblu, rezultatele sesiunii U.N.C.T.A.D. de la Nairobi legitimează aprecierea că țările în curs de dezvoltare și-au manifestat puternic solidaritatea în acest dialog considerat a fi — așa cum aprecia agenția algeriană „A.P.S." — „un preludiu al instaurării noii ordini economice internaționale".

Calea spre împlinirea acestui deziderat nu este, firește, ferită de obstacole și dificultăți. Impunîndu-se, însă, ca o necesitate obiectivă a dezvoltării armonioase a lumii contemporane, noua ordine economică și politică internațională este pe deplin realizabilă prin lupta unită a forțelor înaintate, a statelor iubitoare de pace din întreaga lume.

Militînd pentru înfăptuirea noii ordini economice internaționale — concepută ca un proces profund revoluționar, progresist —, România, țară socialistă, în curs de dezvoltare, a participat la actuala Conferință U.N.C.T.A.D., pronunțîndu-se pentru măsuri concrete, venind cu propuneri constructive în diverse domenii de interes general, care să contribuie eficient la lichidarea subdezvoltării, a decalajelor care despart diferitele țări, la realizarea unei egalizări a nivelurilor de dezvoltare ale tuturor statelor, în esență, exigențe de prim ordin ale democratizării relațiilor economice internaționale, ale instaurării unor principii noi în raporturile dintre state.

I. O.

La Moscova și Washington, a avut loc, săptămîna trecută, semnarea Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite privind exploziile nucleare subterane în scopuri pașnice, precum și a protocolului aferent tratatului. În numele U.R.S.S., documentele au fost semnate de Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., iar în numele S.U.A. — de președintele Gerald Ford

ORIENTUL APROPIAT

Evoluții și incertitudini

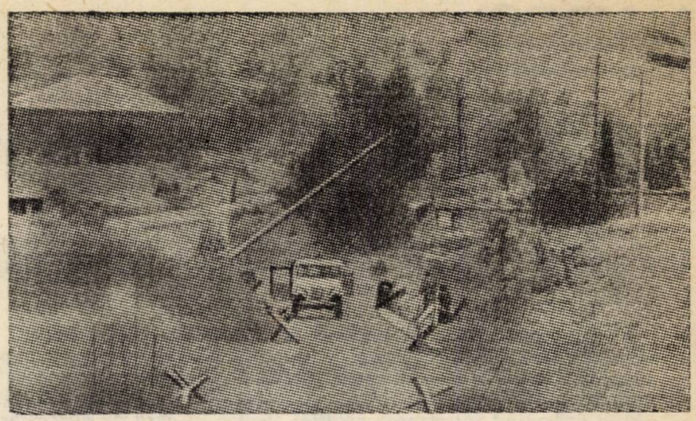

O imagine de la un punct de trecere sirian spre zona-tampon din Golan

Absența unor progrese palpabile pe calea căutărilor spre o pace dreaptă și durabilă în Orientul Apropiat continuă să genereze încordare. Situația instabilă este complicată și mai mult de dificultățile și pericolele izvorîte din prelungirea crizei libaneze, degenerată într-un sîngeros război civil, căreia nu i s-a conturat încă o ieșire apropiată, viabilă. În contextul dat, este normal ca orice pas, cît de mic, în vederea unei soluționări a stării conflictuale ce dăinuie de mult timp în Orientul Apropiat, să nască speranțe și optimism. Pe această linie am putea situa foarte bine recenta hotărîre de a se prelungi mandatul forțelor O.N.U. din zona Înălțimilor Golan, măsură constructivă menită să mențină un climat adecvat continuării eforturilor pentru depistarea modalităților eficiente în scopul dezamorsării încordării, al instaurării păcii în Orientul Apropiat. Tot în ultima săptămînă s-au remarcat și o serie de contacte politice în capitalele unor țări arabe, marcînd o perioadă de activitate diplomatică mai intensă în zonă. Din păcate, punctul nevralgic al situației actuale din Orientul Apropiat — criza libaneză — n-a cunoscut la rîndul său o evoluție favorabilă, ultimele patru zile ale săptămînii trecute înregistrînd un nou val de violență și contribuind prin incertitudinile create la complicarea atmosferei generale din zonă.

„Beretele albastre" rămîn în continuare pe Înălțimile Golan

„Beretele albastre" — contingentul forțelor O.N.U. însărcinate cu observarea dezangajării militare —, care se află în zona Înălțimilor Golan, vor rămîne și în continuare acolo, mandatul lor fiind reînnoit pe încă șase luni, prin hotărîrea Consiliului de Securitate din 31 mai a.c.

Exact cu doi ani în urmă, reprezentanții militari sirieni și israelieni semnau, la Geneva, documentele privitoare la acordul de dezangajare pe frontul sirian. Conform prevederilor acestui acord, trupele israeliene aveau să evacueze, în iunie 1974, o suprafață de 663 kmp de pe teritoriul sirian, din care 112 kmp fuseseră ocupați în cursul conflictului armat din iunie 1967, iar restul în urma războiului din octombrie 1973.

Între cele două părți combatante se instituia o zonă-tampon, fără trupe israeliene sau siriene, unde a fost amplasat contingentul F.N.U.O.D. (Forțele Națiunilor Unite de Observare a Dezangajării militare). Reînnoirea mandatului F.N.U.O.D. a avut loc din șase în șase luni, prin adoptarea unei rezoluții de către Consiliul de Securitate, după obținerea acordului prealabil al celor două părți. Spre deosebire de acordurile anterioare, survenite după discuții și negocieri dificile, acceptarea noului mandat F.N.U.O.D. de către părțile interesate s-a produs fără obstacole. Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, s-a întors la New York, după scurta sa vizită, de săptămîna trecută, de la Damasc, cu acordul Siriei, urmat, la scurt interval de timp, de anunțarea oficială a acceptării și de către Israel.

După cum se știe, proiectul de rezoluție privind reînnoirea mandatului forțelor O.N.U. însărcinate cu observarea dezangajării militare în zona Înălțimilor Golan, a fost prezentat la ședința Consiliului de Securitate din 28 mai de către cinci țări : Benin, Guyana, Panama, România și Tanzania. În cadrul dezbaterilor din Consiliul de Securitate, reprezentantul țării noastre a subliniat că România a sprijinit întotdeauna măsurile constructive de natură să creeze și să mențină o atmosferă propice continuării eforturilor de găsire a căilor pentru instaurarea păcii în Orientul Mijlociu. România s-a constituit coautor al rezoluției privind mandatul F.N.U.O.D., considerînd că, în condițiile date, continuarea activității forțelor O.N.U. de observare a dezangajării militare se înscrie în cadrul eforturilor amintite. Acordul, privind prelungirea prezenței acestor forțe cu încă șase luni, poate fi considerat ca o manifestare a voinței părților interesate de a contribui la eforturile urmărind rezolvarea politică a conflictului, și el va trebui folosit de țările în cauză pentru abordarea cu hotărîre și curaj a problemelor de fond care împiedică realizarea păcii îndelung așteptate.

După cum relata secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, președintele Hafez El Assad i-a declarat, în cursul convorbirii de săptămîna trecută de la Damasc, că „nu se poate admite ca F.N.U.O.D. să devină o instituție permanentă", înțelegîndu-se prin aceasta că trebuie să se treacă, în perioada următoare, la acțiuni concrete privind soluționarea conflictului și instaurarea unei păci juste și trainice.

Desigur — și acest lucru a fost exprimat, în repetate rînduri, de către reprezentanții României — atingerea acestui obiectiv presupune, în primul rînd, retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în 1967, asigurarea drepturilor legitime ale poporului palestinean, inclusiv crearea unui stat palestinean de sine stătător, asigurarea dreptului la existență liberă, independentă, a tuturor statelor din zonă.

Contacte diplomatice

Agenda vieții politice din Orientul Apropiat a consemnat, în ultima săptămînă, o activitate diplomatică vie, subliniată de o serie de contacte interarabe și dialoguri cu factori de răspundere din afara zonei. Președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, Yasser Arafat, a vizitat Cairo și Tripoli, avînd convorbiri cu conducerile egipteană și libiană, în legătură cu problema palestineană și criza libaneză, care grevează întreaga situație din regiune. În continuare, liderul palestinean a poposit la Tunis și Alger, unde s-a întîlnit cu președinții Habib Bourguiba și Houari Boumediene. Este de reținut, în contextul acestor contacte, propunerea oficială egipteană de a se acorda O.E.P. drepturi egale cu celelalte state arabe, în cadrul Ligii Arabe, unde, pînă în prezent, Organizația pentru Eliberarea Palestinei avea statut de observator.

În cadrul celorlalte contacte diplomatice, este de menționat vizita primului ministru sovietic, Alexei Kosîghin, în Irak și Siria, precum și aceea a cancelarului vest-german Helmut Schmidt, în Arabia Saudită. Șeful guvernului sovietic s-a întîlnit, la Bagdad, cu președintele irakian Al Bakr și a purtat convorbiri cu vicepreședintele Consiliului Comandamentului Revoluției, Saddam Hussein, examinînd probleme ale cooperării economice sovieto-irakiene și alte probleme de interes comun. Premierul sovietic a mai vizitat Bagdadul cu patru ani în urmă, în aprilie 1972, semnînd, cu acel prilej, Tratatul de prietenie dintre U.R.S.S. și Irak. La Damasc — a doua etapă a călătoriei sale —, Alexei Kosîghin a conferit cu președintele Hafez El Assad și alte persoane din conducerea siriană.

Vizita începută la 29 mai, în Arabia Saudită, de Helmut Schmidt este prima vizită a unui cancelar federal vest-german într-o țară arabă din Orientul Apropiat. În cursul acesteia, s-au discutat probleme ale colaborării economice dintre cele două țări, R.F.G. fiind unul din principalii cumpărători ai petrolului saudit, și au fost abordate, de asemenea, probleme ale situației politice din regiune. Ministrul de externe al Arabiei Saudite, emirul Saud Al Faysal, a declarat că, în timpul convorbirilor, cancelarul Helmut Schmidt și-a exprimat dorința de a vedea Europa occidentală contribuind la căutarea unei baze pentru soluționarea crizei din Orientul Apropiat. Expunînd poziția guvernului său, cancelarul a subliniat, în cursul unei conferințe de presă ținută la Ryad, că „problema esențială în conflictul din Orientul Apropiat o constituie necesitatea ca poporul palestinian să-și redobîndească drepturile legitime, inclusiv dreptul la autodeterminare și dreptul stabilirii unui stat independent pe teritoriile evacuate de Israel, în cadrul unei reglementări pașnice".

Drama libaneză se prelungește

Beirutul a trăit la 30 mai o nouă „duminică neagră", grupările rivale trăgînd reciproc asupra cartierelor capitalei și taberelor palestiniene din suburbii, circa 1 500 de proiectile, inclusiv obuze de calibru greu și rachete sol-sol cu mare putere de distrugere. De pe urma acestor bombardamente a avut de suferit, în primul rînd, populația civilă, numărul victimelor înregistrate în ziua respectivă ridicîndu-se la aproximativ 300 de morți și

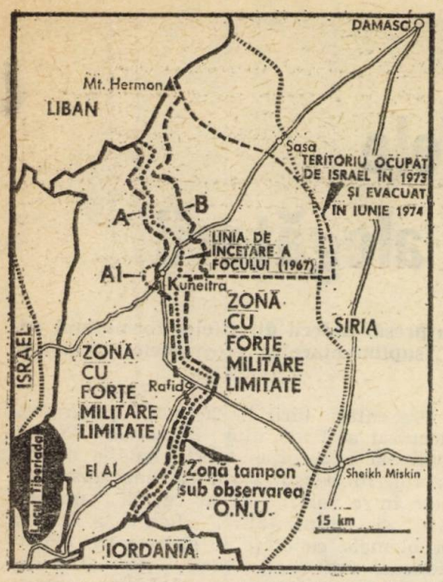

Harta dezangajării forțelor în zona Înălțimilor Golan. Între linia A (limita forțelor israeliene) și linia B (linia forțelor siriene) există o zonă tampon, în care s-au instalat, în iunie 1974, forțele de observare ale O.N.U., al căror mandat a fost prelungit acum cu încă 6 luni

700 de răniți, cifre care se adaugă la tragicul bilanț al celor 13 luni de război civil din Liban, care au provocat moartea a 25 000 de persoane și rănirea a altor 50 000. (La o populație totală, inclusiv refugiații palestineni, de 3 500 000 de locuitori).

Comitetul Internațional de Cruce Roșie a anunțat, săptămîna trecută, că aproape 150 000 de oameni din această țară au nevoie urgentă de îngrijire medicală și hrană, în timp ce o jumătate de milion de libanezi au devenit refugiați de război.

Noul val de violență din ultimele zile s-a extins și în provincie, orașul Zahle, cel de-al treilea oraș al Libanului, fiind supus, la rîndul său, unui intens tir de artilerie, la fel și unele sate din extremitatea de nord-est a țării. Luptele au continuat și pe celelalte fronturi : în zona stațiunii sporturilor de iarnă de la Faraya, la 2000 de metri altitudine, pe crestele lanțului munților Liban ; la Zghorta, fieful familiei președintelui Frangieh, orășel situat la 15 km de portul mediteranean Tripoli ; în imediata apropiere a axului șoselei internaționale Beirut-Damasc. Marele aeroport internațional al Beirutului a fost bombardat zilnic în ultima săptămînă, exploziile avariind atît clădirile, cît și pistele de aterizare. Cu toate acestea, societatea libaneză „MEA" a decis, în pofida riscurilor, să-și continue activitatea, cvadrireactoarele sale „Boeing 707" făcînd mai departe legătură între Beirut și restul lumii.

Situația cu adevărat dramatică în care a ajuns acum Libanul a determinat noi eforturi din partea diverșilor factori pentru a limita cel puțin violența, în vederea creării unor condiții minime reînnodării unui dialog politic. Președintele ales Elias Sarkis (încă n-a reușit să-și ia în primire funcția de șef de stat) a făcut demersuri insistente pe lîngă taberele în conflict pentru încetarea bombardamentelor și înghețarea ostilităților. Propunerea sa de convocare a unei mese rotunde cu participarea tuturor grupărilor aflate în conflict a recoltat înțelegere și oarecare sprijin, dar, în condițiile escaladării violenței, din ultimele zile, incertitudinea rămîne mai departe caracteristica determinantă a scenei politice libaneze, începutul sfîrșitului dramei libaneze fiind, deocamdată, greu de pronosticat.

Crăciun Ionescu

LISABONA

Cinci candidați la președinție

O coincidență deosebit de semnificativă a făcut ca lista candidaților la președinție să se încheie vineri, 28 mai, adică în ziua în care s-a împlinit o jumătate de secol de la lovitura de stat militară care a deschis calea instaurării dictaturii și fascismului în Portugalia. Prin ea însăși, coincidența este menită să releve, o dată în plus, dimensiunea transformărilor înnoitoare survenite pe scena politică portugheză în ultimii doi ani, ca urmare a „revoluției garoafelor roșii" de la 25 aprilie 1974, ca și contextul istoric în care se plasează eforturile actuale pentru consolidarea tinerelor instituții democratice ale țării.

Programate la aproximativ două luni de la scrutinul legislativ din 25 aprilie, alegerile prezidențiale de la 27 iunie sînt privite, în general, prin prisma contribuției lor la întărirea proceselor înnoitoare din societatea portugheză contemporană, ca o etapă importantă pe drumul înfăptuirii prevederilor democratice ale noii Constituții a țării. De aceea, acum, cînd lista participanților la „cursa pentru Belem" este cunoscută (termenul-limită pentru prezentarea candidaturilor a expirat vineri noaptea, la ora 24,00, ora locală), observatorii acordă o atenție deosebită atmosferei generale în care se desfășoară preparativele preelectorale, ca și programelor politice ale celor cinci protagoniști.

Definitivată prin oficializarea tuturor candidaturilor la Tribunalul Suprem din Lisabona, lista participanților la cursa prezidențială cuprinde următoarele nume : generalul Ramalho Eanes, șeful Statului Major al forțelor armate terestre ; Octavio Pato, membru al Secretariatului C.C. al Partidului Comunist Portughez ; amiralul José Pinheiro de Azevedo, șeful celui de-al șaselea guvern provizoriu ; maiorul Otelo Saraiva de Carvalho, fostul șef al Comandamentului Operațional Continental (COPCON) ; inginerul Wenscheslau Pompilio da Cruz, candidatul de ultim moment al celor 600 000 de repatriați din fostele colonii portugheze.

Așadar, pe listă figurează trei militari și doi civili. Cîteva alte nume (unele foarte cunoscute) au mai fost evocate cu insistență în timpul celor aproximativ patru săptămîni de „pre-campanie electorală". Dar, în pofida unor speculații, ele nu sînt înscrise pe lista oficială. În primul rînd, atrage atenția, desigur, absența generalului Costa Gomes, actualul președinte al țării, care și-a păstrat, pînă în ultima clipă, hotărîrea de a nu solicita un al doilea mandat. Un alt candidat potențial, generalul Kaulza de Arriga, considerat drept exponent al forțelor de dreapta, a anunțat, și el, la 25 mai, că nu va intra în cursa prezidențială. În sfîrșit, institutoarea Arlete Vieira da Silva a renunțat la propria candidatură, după ce sprijinul acordat anterior de două formațiuni politice de mai mică importanță i-a fost retras, iar directorul ziarului „La Commune", Fernando Macedo de Souza, a renunțat în favoarea generalului Ramalho Eanes.

Deținînd primul loc pe lista oficială a protagoniștilor cursei prezidențiale (ordinea a fost stabilită de Tribunalul Suprem, prin tragere la sorți), generalul *Ramalho Eanes* se bucură de sprijinul a trei dintre principalele partide politice portugheze (Partidul Socialist, Partidul Popular Democratic, Centrul Democratic și Social), ca și al unor formațiuni politice care nu dețin nici un mandat în Adunarea Republicii. Pe parcursul „pre-campaniei electorale", el a insistat, însă, în mai multe rînduri, în pofida sprijinului primit din partea unor importante forțe politice, asupra „caracterului suprapartizan" al candidaturii sale. „Dacă nu sînt candidatul forțelor armate, a spus el, nu voi fi nici candidatul partidelor politice respective".

Generalul Eanes și-a prezentat programul electoral într-un mesaj adresat națiunii portugheze, în urmă cu două săptămîni. Cu această ocazie, el și-a afirmat „angajamentul ferm de a apăra idealurile democratice și profund patriotice care au inspirat și înfăptuit revoluția de la 25 aprilie", precum și „instituționalizarea democrației, garantarea independenței naționale și coeziunea forțelor armate în îndeplinirea sarcinilor lor, toate acestea prin respectarea riguroasă a Constituției". Abordînd tema independenței naționale, el a subliniat că, în cazul în care va fi ales, va încuraja „bunele raporturi cu toate popoarele lumii", ca și intensificarea relațiilor cu țările care alcătuiesc așa-numita lume a treia. Generalul a precizat, totodată, că, în caz de victorie, îl va însărcina pe Mario Soares, secretarul general al Partidului Socialist, cu formarea noului guvern.

Anunțînd candidatura lui *Octavio Pato* la funcția supremă, secretarul general al P. C. Portughez, Alvaro Cunhal, a declarat că această hotărîre nu modifică, de fapt, poziția anterioară a partidului privind sprijinirea unui președinte ce va fi ales din rîndul militarilor. Atît Alvaro Cunhal, cît și Octavio Pato au insistat, în ultimele săptămîni, asupra poziției „autonome" a P.C.P. față de viitoarele alegeri prezidențiale, poziție care va permite partidului „să-și apere propria politică în fața poporului portughez, să indice modalitățile ce i se par adecvate pentru soluționarea problemelor naționale și pentru a contribui la consolidarea, continuarea și edificarea regimului democratic". În programul electoral al candidatului P.C.P., se arată că apărarea democrației portugheze „trece prin apărarea și consolidarea naționalizărilor și a controlului muncitoresc, prin dezvoltarea și consolidarea reformei agrare, prin amplificarea transformărilor și structurilor economice și sociale înfăptuite în ultimii doi ani". Menționînd că, în „importante sectoare ale economiei", o largă marjă de manevră trebuie asigurată, în actuala etapă, inițiativei particulare, Octavio Pato a adăugat : „Odată lichidat capitalismul monopolist, evoluția generală a economiei, ca și evoluția politică, trebuie să fie orientată spre socialism, conform cu ceea ce este înscris în Constituție". Pe planul politicii externe, candidatul P.C.P. s-a pronunțat în favoarea apărării independenței naționale, a păcii și prieteniei cu toate popoarele.

Săptămîna trecută, într-un interviu acordat ziarului „Jornal Novo", Octavio Pato a declarat că P.C.P. nu-l sprijină pe generalul Eanes la viitoarele alegeri, dar „nici nu adoptă o atitudine ostilă față de

el". Pe de altă parte, în interviul publicat de săptămînalul „Expresso", candidatul comunist a arătat că cel de-al 8-lea Congres al P.C.P., care va avea loc în luna octombrie, va fi consacrat „unei analize aprofundate a întregii evoluții politice și istorice a Portugaliei în ultimul deceniu" ; concluziile acestui forum — a adăugat el — „vor trebui să fie adaptate evoluției situației și evenimentelor care se vor produce pînă atunci".

La rîndul său, secretarul general al P.C.P., Alvaro Cunhal, a reclamat, din nou, formarea unei majorități parlamentare de stînga și constituirea unui guvern cu participarea comuniștilor, după alegerile de la 27 iunie.

Intrarea amiralului *Pinheiro de Azevedo* în cursa prezidențială, deși afirmată și anterior, a căpătat un caracter oficial abia la 28 mai, prin prezentarea dosarului cu cele 7 500 de semnături necesare la Tribunalul Suprem. Cu acest prilej, șeful guvernului a declarat că „nu s-a angajat în competiția electorală pentru a pierde" ; „doresc să fiu președinte, a spus el, și voi lupta pentru realizarea acestui obiectiv". Apreciind că lupta principală se va da între el și generalul Eanes, amiralul Azevedo și-a exprimat opinia că, în cadrul viitoarelor alegeri, electoratul va fi mai sensibil la personalitatea candidaților, decît la opțiunile diferitelor partide. Referitor la programul său, Azevedo a subliniat : „Programul președintelui Republicii nu are mare interes pentru candidatura sa. Cel care trebuie să elaboreze un program este guvernul. Constituției îi revine rolul de a stabili misiunile". Pentru un candidat la președinția țării, a adăugat șeful guvernului, ceea ce contează este trecutul său, personalitatea sa, capacitatea de acțiune și popularitatea. El a menționat că, în caz de victorie, va respecta dispozițiile Constituției privind formarea viitorului guvern, încredințînd această sarcină partidului cu cele mai multe locuri în Adunarea Republicii.

În ce privește candidatura maiorului *Otelo Saraiva de Carvalho*, aceasta este sprijinită, potrivit agenției A.N.O.P., de organizații populare de bază, comisii de muncitori și de cartiere. Ca puncte principale ale programului său, Carvalho a menționat apărarea reformei agrare, a naționalizărilor și controlului muncitoresc, ameliorarea condițiilor de viață ale populației, independența și unitatea națională, consolidarea organizațiilor populare de bază și lupta pentru unitatea forțelor armate. Totodată, el a declarat că, în cazul în care va fi ales, va respecta prevederile Constituției, privind modalitățile de constituire a viitorului guvern.

Cel de-al cincilea candidat, inginerul *Pompilio da Cruz*, a formulat, în declarațiile sale, revendicări specifice alegătorilor pe care-i reprezintă.

Campania electorală propriu-zisă va începe peste nouă zile, la 12 iunie ; dar, încă de pe acum, paralel cu luările de poziție ale celor cinci candidați, semnele ei au și apărut. Sînt editate cantități însemnate de manifeste electorale, se desfășoară mitinguri, cu participări importante, la sediile partidelor se primesc telegrame și mesaje de sprijin pentru diferiți protagoniști.

Dincolo, însă, de atmosfera specifică zilelor premergătoare startului campaniei electorale, se consideră că alegerile prezidențiale de la 27 iunie — organizate în conformitate cu prevederile democratice ale noii Constituții a țării — vor avea un rol important în consolidarea transformărilor politice, economice și sociale din ultimii ani, în depășirea unor probleme mai dificile ale actualei etape.

În cazul în care nici unul dintre candidați nu va obține majoritatea necesară la 27 iunie, atunci va avea loc un al doilea tur de scrutin, la 18 iulie.

Ion Madoșa

ROMA

Partidele în dialog cu alegătorii

Este ora mitingurilor și conferințelor de presă. Liderii diferitelor formațiuni politice expun și aduc precizări și clarificări suplimentare la programele electorale aprobate de direcțiunile partidelor lor.

Precizări și clarificări politice pe fundalul crizei economice și sociale. Noi elemente ale acestei crize s-au manifestat, săptămîna trecută, prin izbucnirea primelor mișcări greviste de amploare națională ale anului. Cele mai mari au fost cele ale lucrătorilor din transporturi (aeriene și terestre). Urmate de grevele din sectoarele hotelier, bancar, comercial.

Dimensiunile actualei crize au fost, pe de altă parte, subliniate de Banca Italiei, într-o „prognoză pesimistă", făcută la 28 mai de un expert al acestei bănci, Vittorio Barattieri : deficitul statului italian evaluat, pentru 1976, la 13 400 miliarde lire ar putea ajunge, la sfîrșitul anului 1977, la circa 25 000 miliarde lire, „dacă nimic nu va modifica situația actuală". Aprecierile expertului bancar, calificate de o parte a presei italiene drept „astronomice", se fondează pe o recentă analiză făcută de funcționari ai F.M.I. veniți în Italia pentru a stabili condițiile unui împrumut în dolari. Aceștia au constatat, printre altele (potrivit agenției „ANSA"), „haosul financiar al administrației", care subestimase cifrele datoriei publice. Încă un element care — așa cum sublinia Guido Carli, fostul guvernator al Băncii Italiei — „demonstrează faptul că criza italiană este structurală și nu poate fi asanată prin terapii conjuncturale". Evocînd, în cadrul conferinței de presă de la sediul Asociației ziariștilor străini din Roma, gravitatea situației economice a țării, Enrico Berlinguer, secretarul general al Partidului Comunist Italian, sublinia că, „în ajunul alegerilor, guvernul s-a mulțumit să adopte simple măsuri de urgență pentru a stăvili căderea lirei" și că, dacă Italia continuă să fie guvernată ca în trecut, „recesiunea va deveni și mai apăsătoare în cursul celui de-al doilea trimestru".

Prezentat țării la 26 mai, programul electoral al Partidului Democrat Creștin reafirmă concepția tradițională a acestui partid, în sensul stabilirii unei distincții nete între rolurile ce ar reveni „majorității" și „minorității". „Pentru a rezolva problemele concrete și grave care condiționează dezvoltarea țării — consideră democrația creștină — este de dorit și aportul forțelor ce aparțin opoziției, dar fără ca acestea să aducă atingerea cadrului politic tradițional". Este, în fapt, o reafirmare a refuzului, anterior exprimat, de a participa la un „guvern de solidaritate națională", propunere avansată de comuniști și susținută de socialiști. Comentînd textul programatic al democrației creștine, cotidianul roman „Il Messaggero" constata că ea urmărește, și acum, „obiectivul său dintotdeauna : recuperarea voturilor de dreapta și ale acelor sectoare ale opiniei publice moderate și conservatoare, nu prea încîntate de gestiunea celor 30 de ani de conducere democrat-creștină, dar încă ezitante în fața unei reale cotituri politice". Aceleași principii enunțate în programul electoral au fost reafirmate de secretarul național al democrației creștine, Benigno Zaccagnini, cu precizarea că — în eventualitatea victoriei forțelor de stînga în alegerile de la 20 iunie și a formării unei majorități de stînga — „democrat-creștinii vor intra în opoziție". În speranța că „un stagiu în opoziție i-ar prinde bine partidului".

Poziția democrat-creștină a fost criticată de Partidul Socialist ; președintele grupului parlamentar socialist din Camera deputaților, Luigi Mariotti, denunța tendința democrației creștine „de a transforma competiția electorală într-un referendum pentru sau contra participării comuniștilor la putere". În cadrul conferinței sale de presă, Francesco De Martino, secretarul

C.E.N.T.O. și „adaptarea la realități"

Întîlnindu-se la Londra, la 26—27 mai a.c., reprezentanții statelor din C.E.N.T.O. (miniștrii de externe ai Turciei, Iranului, Marii Britanii și ministrul producției din Pakistan, precum și secretarul de stat al S.U.A. — stat asociat, participant la toate activitățile organizației) au examinat o serie de aspecte ale relațiilor lor politice, economice și militare, ca și unele probleme ale vieții internaționale. Dezbaterile au permis să se observe unele accente noi în modalitatea de abordare a problematicii internaționale și, mai cu seamă, în evaluarea rolului organizației în viitor.

A devenit, astfel, vizibilă preocuparea statelor C.E.N.T.O. de a investi cu un conținut nou înțelegerile dintre ele, de a readapta organizația realităților contemporane. „Este de dorit o transformare radicală" a C.E.N.T.O. — remarca, nu demult, premierul pakistanez Zulfikar Ali Bhutto, subliniind, în acest fel, o părere larg răspîndită în rîndurile membrilor pactului, conștienți că evoluțiile din lumea contemporană, evoluții îndreptate spre destindere și cooperare, contrazic tot mai flagrant caracterul de bloc al organizației, scopurile sale militare. De altfel, C.E.N.T.O. a avut de suferit de pe urma statutului său anacronic, suportînd, în cursul celor 20 de ani care au trecut de la constituirea sa, un constant și permanent proces de eroziune. Confruntat cu problemele momentului actual, pentru C.E.N.T.O. a devenit semnificativă soarta altui pact asiatic — S.E.A.T.O. (Tratatul Organizației Asiei de sud-est) care, persistînd în orientarea exclusiv militară, a fost obligat, în cele din urmă, să dispară. În context, s-a remarcat, între altele, o tendință de reorientare spre scopuri noi, de cooperare în sfera economică, socială, culturală.

Este, de aceea, de înțeles, de ce, în cursul recentelor dezbateri din Consiliul ministerial al C.E.N.T.O., s-a pus un ac-

Enrico Berlinguer : „Un guvern de solidaritate națională"

Francesco De Martino: „Un guvern fără prejudecăți"

Benigno Zaccagnini : „Nu — guvernului de solidaritate națională"

Ugo La Malfa : „Opțiuni politice după alegeri" ←

Giuseppe Saragat : „Un nou centru-stînga ?" →

general al P.S.I., a reafirmat intenția partidului său de a nu participa, după alegerile de la 20 iunie, „la nici un guvern care nu va lăsa de o parte prejudecățile față de P.C.I.". După alegeri — a precizat el — socialiștii doresc un guvern de uniune națională, „dată fiind situația de urgență pe care o traversează țara".

Republicanii — prin vocea președintelui P.R.I., Ugo La Malfa — reafirmă, drept principală condiție a participării lor într-un eventual guvern, exigența „formulării unui program susceptibil să stăvilească criza economică". În general — a declarat Ugo La Malfa — partidul republican își va hotărî propria-i linie după alegeri, „pe baza faptelor". În context, republicanii — așa cum reiese din ultimele lor declarații — se arată mai deschiși dialogului și colaborării cu comuniștii, în plan economic, și mai reținuți în ce privește o eventuală colaborare pe tărîm politic în gestiunea puterii. De remarcat că, în timp ce liderul socialist Francesco De Martino consideră centrul-stînga „mort și înmormîntat", Ugo La Malfa vede încă posibilă relansarea formulei, „cu condiția ca ea să se prezinte cu un program serios și o justă politică economică". Soluție pe care n-o înlătură nici secretarul general al Partidului Socialist Democratic Italian, Giuseppe Saragat, care a afirmat că partidul său acționează pentru ca, după alegeri, să se ajungă la un guvern de coaliție format din fostele partide de centru-stînga, guvern în cadrul căruia „diferitele raporturi de forță să permită aplicarea unui mare program de reforme sociale".

La sediul Asociației presei străine din Roma, secretarul general al P.C.I., Enrico Berlinguer — arătînd că experiența formulei de centru-stînga s-a încheiat și încercările de revitalizare a ei nu înseamnă decît expunerea țării la pericolele unor guverne instabile — a subliniat : „Noi cerem un vot care să reprezinte ceva nou, deosebit de cel de centru-stînga în toate formele sale posibile, care să reprezinte colaborarea între toate forțele democratice, înlăturarea prejudecăților față de P.C.I.". În ce privește atitudinea Partidului Democrat Creștin față de Partidul comunist, „nu se putea aștepta altceva în cadrul campaniei electorale. Democrat-creștinii au spus «nu» înaintea victoriei noastre în alegerile administrative din iunie 1975, fapt ce nu i-a împiedicat să încheie apoi cu noi colaborări directe sau indirecte la nivel regional". Dacă acest refuz se va menține ? „Atunci vom vedea. Obiectivul nostru pe termen lung — a răspuns Enrico Berlinguer — este nu numai reducerea importanței numerice a democrației creștine, ci și favorizarea forțelor care, în cadrul acestui partid, sînt pentru evoluție și schimbare".

Răspunzînd unei întrebări referitoare la diferența dintre strategia „compromisului istoric" și propunerea pentru un „guvern de solidaritate națională", secretarul general al P.C.I. a declarat : „Compromisul istoric a fost conceput ca o întîlnire a marilor curente care caracterizează istoria țării noastre, și, în special, mișcarea populară italiană. Aceste curente sînt legate, practic, de P.C.I., P.S.I. și de mișcarea catolică, ce nu se reduce doar la P.D.C., ci cuprinde și alte formațiuni sociale și politice. Aceasta a fost și rămîne strategia noastră, în sensul că noi apreciem că, pentru a se ajunge la transformări profunde ale societății italiene este necesară o colaborare între aceste trei mari curente. Propunerea actuală nu contrazice strategia compromisului istoric, ci ține cont de gravitatea excepțională în care se află țara și solicită, deci, o colaborare mai amplă, limitată în timp, între toate partidele democratice, pentru a încerca depășirea acestei foarte grave crize".

Referindu-se la modul în care diferitele forțe externe au reacționat față de ideea unei eventuale intrări în guvern a P.C.I., Enrico Berlinguer a declarat : „Unele grupări conservatoare din S.U.A. și din Europa occidentală au — și este de înțeles să aibă — preocupări care, în unele ocazii, sînt exprimate cu accente și cuvinte pe care noi le apreciem drept un amestec în viața politică italiană. Dar, atît în S.U.A.,

---

cent deosebit pe preocupările de natură economică ale organizației. Astfel, arătînd că C.E.N.T.O. „trebuie să se adapteze noilor condiții din lume", ministrul de externe iranian a insistat asupra necesității orientării activității tratatului cu prioritate spre colaborarea în domeniile economic, social, cultural. „Sumele destinate înarmării — a subliniat el — ar putea fi mai bine folosite pentru dezvoltarea economică și socială".

Era acest punct de vedere și un răspuns la acele tentative — care nu au lipsit nici în timpul recentei sesiuni ministeriale — de revitalizare a caracterului militar inițial al alianței. Asupra acestor opinii, au prevalat, totuși, luările de poziție favorabile politicii de destindere și cooperare pașnică, instaurării unei noi ordini economice internaționale, care să excludă practicile și instrumentele de forță și dictat, de intimidare și discriminare în relațiile dintre state.

Este semnificativă atenția acordată, de participanții la a 23-a sesiune ministerială a C.E.N.T.O., orientărilor actuale spre destindere, spre instaurarea unui climat nou în relațiile internaționale. Referindu-se la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, ministrul de externe al Turciei aprecia că aceasta „a oferit principiile fundamentale pe care trebuie să se întemeieze o politică sinceră de destindere". „Aceste principii — a subliniat vorbitorul — trebuie traduse în viață în întregime și nu trebuie să constituie obiectul unor interpretări diferite". Destinderea nu trebuie să se limiteze la anumite regiuni și la anumite relații bilaterale — a spus ministrul de externe turc —, adăugînd că „este necesar să ne îndreptăm spre o nouă ordine în relațiile internaționale". S-a insistat, în acest sens, asupra normelor care trebuie să guverneze raporturile dintre state, raporturi care — a precizat ministrul producției din Pakistan — trebuie „să se bazeze pe principiile respectării reciproce a suveranității, integrității teritoriale și neamestecului în treburile interne ale altora".

În ceea ce privește unele probleme ale vieții internaționale, în comunicatul dat publicității la încheierea sesiunii de la Londra este, de pildă, reafirmată importanța pe care organizația o acordă continuării eforturilor vizînd „realizarea unei reglementări generale, care să ducă la o pace dreaptă, demnă și trainică în Orientul Mijlociu, în conformitate cu principiile și prevederile rezoluțiilor 242 și 338 ale Consiliului de Securitate". În legătură cu războiul civil din Liban, participanții și-au exprimat îngrijorarea față de situația tragică din această țară, precum și speranța că „poporul libanez va putea găsi o soluție satisfăcătoare problemelor sale, păstrînd independența națională și integritatea teritorială a țării".

Comunicatul reuniunii face, de altfel, referiri exprese la relațiile dintre statele membre ale C.E.N.T.O., reafirmînd importanța vitală a menținerii independenței și integrității teritoriale a fiecărei țări participante la organizație.

S-a decis ca următoarea întrunire a Consiliului ministerial al C.E.N.T.O. să aibă loc la Teheran, în aprilie 1977.

Liana Enescu

cît și în țările Europei occidentale, există forțe care privesc cu calm posibilitatea unei schimbări în conducerea politică a țării, prin participarea la guvern a P.C.I., deoarece își dau seama, în mod realist, că această schimbare reprezintă condiția necesară pentru o stabilitate politică, care este garanția pentru relansarea economică".

Cronica electorală continuă să fie marcată și de luările de poziție privind imixtiunea Vaticanului în treburile interne ale statului italian. Cu atît mai mult cu cît, după comunicatul Conferinței episcopale, ce interzicea catolicilor să voteze pentru comuniști, săptămînalul Vaticanului, „Osservatore della Domenica", continuă „cruciada verbală", scriind că „sînt în situație de păcat mortal catolicii care votează pentru listele comuniste". Se pare, însă, că aspra condamnare de către Vatican a catolicilor independenți care figurează pe listele P.C.I. a produs unele disensiuni chiar în cadrul episcopatului, acestea manifestîndu-se, însă, cu vigoare, în rîndul clericilor de la baza ierarhiei catolice. Liderii partidelor laice sînt unanimi în a condamna imixtiunea Vaticanului în treburile interne ale statului italian („Consecințele electorale ale acestui apel vor fi foarte diferite de ceea ce așteaptă promotorii lui. Italia nu mai este aceeași ca în 1948. Cruciadele se întorc împotriva celor ce le dezlănțuie" — a afirmat Francesco De Martino. „Intervențiile Vaticanului sînt inoportune pe plan politic" — spunea Oddo Biasini, secretar general al P.R.I.). Presa italiană semnalează scrisoarea deschisă, expediată, de la Bruxelles, papei Paul al VI-lea, de către Mișcarea creștină pentru pace, în care organizațiile creștine de stînga din Belgia protestează împotriva amenințării de excomunicare, lansată de Conferința episcopală italiană. Mișcarea creștină pentru pace din Belgia apreciază că o asemenea poziție nu-și găsește justificarea în condițiile în care papalitatea nu s-a situat pe poziția excomunicării în cazul franchismului din Spania, al nazismului din Germania și al fascismului din Italia.

În atmosfera deja încordată a campaniei electorale, forțele de dreapta încearcă să împiedice desfășurarea normală a dialogului politic, alimentînd tensiunea, în încercarea de a crea o adevărată „strategie a fricii". În această conjunctură, s-a produs și tragicul episod de la Sezze Romano, soldat cu asasinarea, de către neofasciști, a tînărului comunist Luigi di Rosa, în vîrstă de 21 de ani.

În fața acestui nou act de terorism, întreaga Italie și-a manifestat indignarea. Președintele Republicii, Giovanni Leone, și-a exprimat reprobarea „pentru acest nou și grav episod de violență care amenință să tulbure climatul de competiție civilizată ce trebuie să marcheze campania electorală în curs". O telegramă, semnată de președintele P.C.I., Luigi Longo, și de secretarul general al partidului, Enrico Berlinguer, și adresată familiei victimei, exprimă „protestul indignat al comuniștilor din întreaga Italie față de noua crimă fascistă".

■

Pe măsură ce scadența alegerilor se apropie, discursurile și luările de poziții ale liderilor diverselor partide sînt analizate și comentate de o opinie publică mai sensibilă ca oricînd în istoria Italiei postbelice la marile întrebări politice.

Rodica Dumitrescu

TOKIO

Sesiunea Dietei și perspectiva alegerilor

Corespondență de la Paul Diaconu

Evoluțiile intervenite în ultimele patru luni au intensificat pulsul vieții politice nipone, îndeosebi în perspectiva alegerilor generale, așteptate în acest an. Japonia cunoaște, acum, una dintre cele mai agitate perioade preelectorale din istoria sa postbelică, asupra căreia scandalul „Lockheed" și-a pus amprenta cu putere.

Deosebirile de vederi asupra modalităților de elucidare a scandalului „Lockheed" generează vii dispute atît în cadrul, cît și în afara Parlamentului. Dezbaterile Dietei asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi au fost, practic, blocate de la izbucnirea acestui scandal financiar, pînă în ziua de 21 aprilie, cînd a intervenit acordul pentru reluarea lor ; este vorba de o înțelegere realizată în urma convorbirilor dintre conducătorii celor cinci partide reprezentate în Parlamentul nipon: P.L.D., de guvernămînt ; P.S.J.; P.C.J.; Komeito și P.S.D. În baza acordului respectiv, o „misiune suprapartizană" a Dietei a fost trimisă în S.U.A., în vederea elucidării cazului „Lockheed", iar un emisar al guvernului nipon s-a deplasat la Washington, cu o însărcinare specială. În ambele Camere ale Dietei au fost constituite comitete speciale pentru investigarea scandalului „Lockheed", comitete care au hotărît să reia audierile asupra acestui caz. După deblocarea dezbaterilor, Dieta a aprobat, la aproape o lună de la începerea anului financiar 1976 (1 aprilie a.c.), bugetul pe exercițiul curent, iar, în ultima zi a sesiunii, la 24 mai, tratatul de neproliferare a armelor nucleare, semnat de Japonia în 1970.

Între timp, s-au accentuat disputele din cadrul partidului liberal-democrat, de guvernămînt, cu privire la continuitatea cabinetului premierului Takeo Miki. Ziarele nipone remarcă faptul că escaladarea acestor dispute a intervenit după ce au fost întreprinse primele investigații și măsuri în cazul „Lockheed", fiind așteptate dezvăluiri de noi date. Ministrul justiției, Osamu Inaba, a declarat în Dietă că autoritățile de resort au chestionat peste 180 de persoane, inclusiv oficialități guvernamentale. Yoshio Kodama — lider al organizațiilor de extremă dreaptă, figură cheie în scandalul financiar — a fost acuzat de a fi primit ilegal mari sume de bani din partea firmei „Lockheed", de evaziune fiscală și de violare a legislației privind schimburile valutare și comerțul exterior.

Presa niponă remarcă, de asemenea, că actualele disensiuni dintre fracțiunile P.L.D. au atins un punct critic, tocmai în momentul în care acest partid — aflat la conducere, fără întrerupere, de la constituirea sa, în 1955 — suferă un regres de influență, determinat de acumularea pe plan politic, economic și social a unor probleme complexe și dificile, ce își așteaptă rezolvarea și care au adus un plus de acuitate în confruntarea dintre P.L.D. și partidele din opoziție. Într-o astfel de conjunctură, în cercurile liberal-democrate circulă tot mai intens, îndeosebi în ultimii doi ani, ideea unei reforme a P.L.D., asupra căreia opiniile actualelor fracțiuni sînt, însă, diferite.

La recenta reuniune a Comitetului Executiv al P.L.D., membri ai fracțiunilor conduse de vicepreședintele partidului, Etsusaburo Shiina, fostul premier Kakuei Tanaka și ministrul de finanțe, Masayoshi Ohira, au cerut demisia premierului Takeo Miki din funcțiile de președinte al P.L.D.

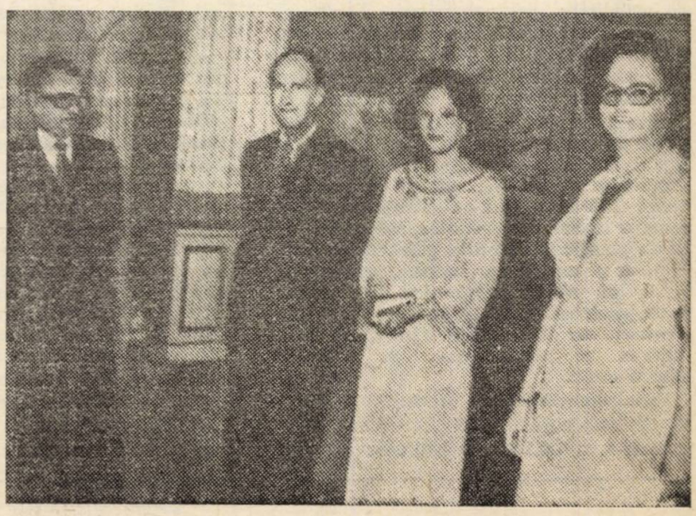

Teheran. Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, împreună cu președintele Austriei, Rudolf Kirchschlaeger

A opta Plenară a C.C. al Partidului Comunist din Japonia a hotărît convocarea, pentru ultima parte a lunii iulie, a unui congres extraordinar, în legătură cu viitoarele alegeri

și prim-ministru. Membrii fracțiunilor conduse de premierul Takeo Miki și secretarul general al P.L.D., Yasuhiro Nakasone, au respins, însă, aceste cereri, iar cei ai fracțiunii vicepremierului Takeo Fukuda au insistat pentru convorbiri între premierul Takeo Miki și Etsusaburo Shiina, în vederea aplanării situației. Atît premierul Takeo Miki, cît și vicepreședintele P.L.D., Etsusaburo Shiina — care a inițiat actualele acțiuni din cadrul P.L.D. pentru a determina demisia guvernului — au contacte intense, separate, cu ceilalți lideri liberal-democrați, precum și cu reprezentanți ai cercurilor de afaceri. Referindu-se la actualele divergențe din cadrul P.L.D., cu privire la continuitatea guvernului său, premierul Takeo Miki a declarat, în mai multe rînduri, că nu va ceda presiunilor menite să-l determine să demisioneze. El a precizat că elucidarea scandalului „Lockheed" constituie sarcina prioritară a guvernului, subliniind că va dizolva Camera Reprezentanților și va convoca alegerile generale numai după clarificarea acestui caz. Sprijinind această poziție, ziarul „Asahi Evening News" aprecia, într-un editorial, că „majoritatea electoratului interpretează acțiunile vizînd înlăturarea primului ministru, Takeo Miki — care, evident, este nerăbdător să ajungă la elucidarea scandalului «Lockheed» — drept un plan de ascundere a faptelor privind acest scandal". Și alte cotidiene nipone cer diverselor fracțiuni din P.L.D. „să înghețe acțiunile anti-Miki, pînă cînd scandalul «Lockheed» va fi elucidat".

La rîndul lor, partidele din opoziție insistă asupra elucidării, cu prioritate, a scandalului „Lockheed". Partidul Comunist din Japonia s-a pronunțat pentru aplicarea integrală a acordului realizat în acest sens, la 21 aprilie, între conducătorii principalelor cinci partide nipone, precum și pentru înfăptuirea deplină a rezoluțiilor adoptate de Dietă. P.C.J. a creat, în acest scop, un comitet sub conducerea lui Koichiro Ueda, membru al Prezidiului Permanent al C.C., membru al Camerei Consilierilor. Partidul Socialist din Japonia și-a exprimat, și el, hotărîrea de a depune toate eforturile pentru stabilirea adevărului în privința afacerilor ilicite ale firmei americane „Lockheed" în Japonia.

În același timp, comuniștii și socialiștii niponi își concentrează atenția asupra pregătirilor în vederea alegerilor generale din acest an. Plenara a VIII-a a C.C. al P.C.J., desfășurată recent la Tokio, a hotărît să convoace cel de-al 13-lea Congres (extraordinar) al partidului, în ultima parte a lunii iulie. Obiectivul congresului extraordinar al P.C.J. — sublinia președintele Prezidiului C.C. al P.C.J., la plenară — este de a prezenta, fără nici o rezervă, tuturor membrilor, linia partidului în actuala situație politică și în perspectivă, în vederea întăririi, din punct de vedere politic și organizatoric, a întregii structuri a P.C.J. și pentru a duce pînă la capăt lupta pentru schimbări democratice.

Sînt de relevat eforturile P.C.J. și P.S.J. în direcția inițierii unor acțiuni unitare. Deosebit de semnificativ este faptul că P.C.J. și P.S.J. s-au angajat în acțiuni conjugate, în baza acordului în problema frontului unit, realizat la 8 aprilie, în cadrul convorbirilor dintre conducătorii celor două partide, acord care constituie un moment important în viața politică niponă. El consideră drept o etapă superioară, față de înțelegerile intervenite pînă la acea dată, crearea frontului unit al forțelor progresiste și democratice pe care îl consideră ca o formă organizatorică de durată. Președintele Prezidiului C.C. al P.C.J., Kenji Miyamoto, aprecia, în acest sens, că „acordul constituie un eveniment istoric, ce își va face, fără îndoială, simțite efectele în viitor, în viața politică niponă" ; în același timp, programul de acțiune, adoptat la a 39-a Convenție națională a P.S.J., cheamă toți socialiștii niponi la întărirea unității partidului, în perspectiva alegerilor generale și subliniază importanța întăririi luptei și acțiunilor unite ale tuturor forțelor progresiste. Președintele P.S.J., Tomomi Narita, a evidențiat faptul că partidele din opoziție trebuie să-și intensifice eforturile în direcția promovării unui front unit în alegerile generale, pe baza obiectivelor de perspectivă, pentru a obține, în viitor, majoritatea parlamentară.

Cu prilejul convorbirilor, de la 21 aprilie, dintre conducătorii celor cinci partide reprezentate în Dietă, P.C.J. și P.S.J. au avut consultări la toate nivelurile, consultări care au avut menirea de a găsi un teren comun de acțiune. De asemenea, în cursul unei întîlniri între șeful secretariatului C.C. al P.C.J., Tetsuzo Fuwa, și secretarul general al P.S.J., Masashi Ishibashi, a fost realizat un nou acord, prin care se precizează că ambele partide vor acționa împreună în problema convocării unei sesiuni extraordinare a Dietei.

Recentele evoluții din Japonia vin să ilustreze, și ele, tendința spre unirea eforturilor comuniștilor și socialiștilor, ale tuturor forțelor democratice și progresiste, pentru soluționarea marilor probleme ale contemporaneității, pe plan național și internațional.

În această conjunctură, alegerile generale, așteptate spre sfîrșitul anului, dobîndesc o semnificație deosebită, fiind considerate drept un scrutin decisiv pentru evoluția raporturilor de forțe pe scena politică niponă.

James Callaghan : „Guvernul laburist va menține prioritățile social-economice"

LONDRA

Laburiștii — între conjunctură și perspectivă

Săptămînalul „Labour weekly" publica vineri, 28 mai, „Programul laburist pentru Marea Britanie" — de fapt, un program al partidului pentru următorii zece ani — care stipula drept prioritar faptul că, „pentru depășirea dificultăților industriei noastre, națiunea trebuie să adopte o nouă și viguroasă strategie socială, economică și industrială". Ideea apare drept cea mai importantă, întrucît, din multitudinea problemelor vieții politice britanice actuale — controverse între partide, criza nord-irlandeză, imigrația, proiectele de reformă a adunărilor Scoției și Țării Galilor ș.a. —, cele economice sînt, de departe, prioritare.

La aproape două luni după instalarea noului prim-ministru, este dificil un bilanț și, totodată, prematură o previziune a celor ce se vor întîmpla în plan politic în următoarele luni. Din mai multe motive : opoziția este, în continuare, divizată (mai cu seamă că liberalii sînt în așteptarea alegerii unui nou lider și, desigur, a unei noi strategii) ; parlamentarii se află într-o scurtă vacanță, după care va urma aceea, mai îndelungată, de la sfîrșitul verii ; pentru mulți, politica noului premier o continuă pe a predecesorului, dar apar deja semne ale unor particularități care ar putea aduce schimbări neprevăzute încă. De aceea, din toate punctele de vedere, atenția este concentrată (cum, de altfel, e de mai multă vreme) asupra vieții economice. În discursul inaugural către națiune, din aprilie, James Callaghan afirma că dorește ca „noul guvern laburist să fie un guvern reformator, care va menține prioritățile social-economice ce se află în centrul programului laburist". Declarația a fost înțeleasă ca o continuare a întregii politici laburiste, inclusiv a celei antiinflaționiste. Planul alcătuit, în acest domeniu, în vara trecută, și acordul cu sindicatele (care expiră în august) au dat, cu timpul, și unele roade, dintre care este de remarcat reducerea cu aproximativ zece procente a ratei inflației. Mai mult, economia britanică a cunoscut o ușoară înviorare, deși creșterea va fi, în acest an, abia de sub 1 la sută (singurul membru al Pieței comune cu un asemenea nivel). Dar, în paralel, numărul șomerilor a sporit masiv și lira sterlină a continuat să cadă — motive care au împiedicat realizarea mai profundă a obiectivelor laburiste. Rata inflației — se admite acum — nu va putea fi coborîtă la sub 10 la sută înainte de primăvara viitoare, contrar dorințelor exprimate anul trecut. Erau, prin urmare,

necesare și continuarea colaborării (și sprijinului) sindicatelor și un nou acord cu acestea pentru limitarea creșterii salariilor, acord la care s-a ajuns la 5 mai (cf. „Lumea" nr. 20). Len Murray, secretarul general al T.U.C., declara, după negocierile dintre guvern și sindicate — al căror rezultat a fost limitarea sporurilor salariale la aproximativ 4,5 la sută pentru următorul an, începînd cu luna august —, că este „lucrul cel mai bun" și pentru Marea Britanie și pentru liră. „Cel mai bun" în perspectivă, întrucît, pentru moment, există puține speranțe ca numărul șomerilor să fie diminuat masiv, iar deprecierea lirei sterline a determinat și o sporire a costului vieții cu aproximativ 2,5 la sută.

Pe două concluzii se întemeiază, în esență, politica guvernului : se va putea conta, mai departe, pe sprijinul sindicatelor, iar cabinetul își va putea continua măsurile de redresare a economiei, cărora opoziția nu este capabilă, încă, să le ofere o alternativă.

Drept urmare, guvernul laburist avansează unele din punctele înscrise în programul său, între altele, legea naționalizării industriilor aeronautice și navale. În jurul acestei chestiuni, la jumătatea săptămînii trecute, o aprinsă dezbatere s-a desfășurat în Camera Comunelor, suspendată de speaker datorită „gravelor scene de dezordine" izbucnite în urma anunțului victoriei, cu un vot, a laburiștilor. Votul nu privea direct naționalizarea, ci doar accelerarea procedurii de a se ajunge la votarea legii de naționalizare a industriilor respective.

Publicarea, a doua zi după dezbaterea amintită, a programului laburist pentru următorul deceniu a dezvăluit politica pe care partidul intenționează s-o urmeze. Elaborat de Comitetul Național Executiv, dominat de membri aparținînd aripii stîngi, programul va putea fi adoptat la conferința anuală din toamnă cu o majoritate de două treimi și se remarcă prin cîteva idei și propuneri noi. În primul rînd, se recunoaște dreptul miniștrilor de a adopta măsuri (și o politică) care să difere, parțial, de opiniile din program (în fapt, recunoașterea unei realități, întrucît întotdeauna platformele laburiste au fost mai radicale decît traducerea lor în practică). În domeniul economic, se prevede întărirea participării statului în industriile principale prin acordarea a un miliard de lire organismului creat în acest scop — „National Entreprise Board" —, precum și asigurarea participării statului în industriile farmaceutică, pescuitului, construcțiilor, aviației civile. Potrivit programului, statul va trebui să cheltuiască, din 1980, peste „475 milioane lire anual numai pentru investiții productive", care să contribuie masiv la redresarea economiei britanice. În total, cheltuielile guvernului vor ajunge, în acea perioadă, la aproximativ patru miliarde lire. Pe de altă parte, programul laburist are în vedere continuarea unei linii mai vechi în domeniul apărării și al politicii externe. În primul caz — reduceri ale cheltuielilor militare de un miliard de lire anual. Se propun și soluțiile prin care s-ar ajunge la un asemenea rezultat, anume alegerea a două din următoarele trei opțiuni : fie înjumătățirea efectivelor armatei britanice staționate în R.F.G., fie reduceri în domeniul naval, fie abandonarea planurilor de realizare a avionului de luptă cu rol multiplu. În domeniul politicii externe, programul propune nete reduceri ale schimburilor comerciale cu Africa de Sud, o mai pronunțată autonomie a politicii britanice în cadrul „relațiilor speciale" cu S.U.A. ; în fine, se cere guvernului să nu se angajeze în problema alegerilor directe pentru parlamentul vest-european înainte de conferința anuală a partidului.

Numai din această sumară prezentare a programului apare limpede că viitoarea conferință anuală laburistă va atrage cu deosebire atenția. Deocamdată, pînă la toamnă, guvernul va continua să se preocupe, prioritar, de problemele economice, încercînd să depășească actuala situație din Camera Comunelor (unde deputații conservatori încep să solicite insistent alegeri anticipate, chiar dacă opiniile lor nu sînt împărtășite la nivelul conducerii) și să convingă populația de realismul măsurilor adoptate.

Stelian Țurlea

MADRID

„Calendarul reformelor" și replica opoziției

Un referendum, în octombrie, este promis spaniolilor. Ceea ce ar urma să deschidă drumul unor „reforme" controversate. Dar „Coordonarea democratică" — ampla grupare a forțelor de opoziție — a respins drept „total inacceptabil" orice referendum în maniera celui proiectat de către autoritățile de la Madrid. Documentul pe care l-a publicat pune în relief „limitele și arbitrariul legii, votate recent, asupra dreptului de reuniune și întrunire, care nu corespunde exigențelor unei autentice democrații"

„Anunțarea unui referendum și a alegerilor nu este suficientă" — spunea președintele parlamentului vest-european, Spenale, într-un interviu acordat revistei madrilene „Cambio 16". Esențial, pentru Spenale, este ca „toate partidele să poată participa la viața politică a națiunii pe picior de egalitate". Ideea a exprimat-o, viguros, și recenta rezoluție a forului parlamentar vest-european care s-a declarat în favoarea unei rapide legalizări a tuturor partidelor politice din Spania, inclusiv a Partidului Comunist.

Cortesurile au deliberat patru ore. Ministrul de interne, Manuel Fraga Iribarne, a pledat 40 de minute proiectul elaborat de guvern în ceea ce privește regimul reuniunilor politice. Ministrul a pomenit despre „libertăți", dar nu i-a deranjat, în

---

R. F. G.

Liber-democrații în favoarea continuității

„Prin adoptarea platformei electorale, Partidul Liber-Democrat se află, cu începere de astăzi, în campania de alegeri 1976 pentru reînnoirea Bundestagului". Cu aceste cuvinte, președintele P.L.D. și ministrul de externe al R.F.G., Hans-Dietrich Genscher, declara închise, în după-amiaza zilei de 31 mai, lucrările Congresului preelectoral, de la Freiburg, al liber-democraților vest-germani.

Discuțiile privind posibilitatea unor reevaluări în problema alianței P.L.D.— P.S.D., intensificate, mai ales, după recul înregistrat de liber-democrați în alegerile regionale din landul Baden-Württemberg (4 aprilie) — cînd pierderile masive de voturi au fost puse, de numeroși observatori politici, pe seama pendulărilor resimțite în raport cu viitorul coaliției politice cu P.S.D. — au făcut ca lucrările Congresului de la Freiburg să fie urmărite cu cel mai viu interes. Precizarea reclamată de simpatizanții P.L.D. a fost, cu acest prilej, clar exprimată : s-a hotărît cu o majoritate covîrșitoare (un singur vot împotrivă și o abținere) continuarea actualei coaliții guvernamentale cu Partidul Social-Democrat, în cazul victoriei acestor formațiuni politice la alegerile legislative generale din 3 octombrie.

Hans-Dietrich Genscher vorbind la recentul Congres al P.L.D.

Deși se pronunță ferm pentru continuarea coaliției cu P.S.D. — arăta Hans-Dietrich Genscher — partidul său nu va duce, însă, o campanie electorală „de coaliție", ci „va lupta pentru fiecare vot liberal", cu scopul ca, după alegerile generale, P.L.D. să dispună de o fracțiune mai puternică în parlament, iar politica liberală să poată fi mai bine realizată în cadrul coaliției. P.L.D. se prezintă alegătorilor ca adept al unei politici deschise reformelor, împotriva pozițiilor conservatoare, iar campania electorală dusă de liber-democrați — sublinia președintele partidului — va fi obiectivă și corectă : „noi dorim să putem întinde mina adversarilor și după lupta electorală, conform concepției noastre despre democrație".

Hotărîrea Congresului P.L.D. de a continua coaliția cu social-democrații a făcut, imediat după exprimare, obiectul unei luări de poziție a conducerii Partidului Social-Democrat, în care este salutată „confirmarea absolută" a coaliției guvernamentale dintre social-democrați și liber-democrați. Atitudinea unanimă a liber-democraților, sublinia președintele P.S.D., Willy Brandt, înseamnă claritate și stabilitate.

Vasile Crișu

fond, pe „durii" franchismului. De altfel, s-au constatat doar patru voturi împotrivă (25 abțineri). Acordul unei instanțe emanate din franchism, față de tendința oficialităților de „a adapta" vechile structuri la noile condiții politice, nu are nimic surprinzător. Examinînd textul adoptat de Cortesuri, „France Presse" observa că „importante restricții ale libertatea de reuniune persistă". „Le Monde" constata că puterea publică păstrează dreptul de a interzice reuniuni și manifestații atunci cînd acestea sînt considerate a avea „scopuri ilicite" sau cînd, în interpretarea oficială, ar fi „susceptibile să provoace dezordine". O prevedere este de natură să dezvăluie sensul exact al „libertăților" acordate : persoanele care au ispășit pedepse cu închisoarea din motive politice nu vor putea nici să organizeze reuniuni, nici să participe la ele în calitate de vorbitori. Această restricție echivalează, practic, cu lipsirea majorității fruntașilor stîngii de dreptul de a fi prezenți în viața politică.

„Calendarul" Cortesurilor prevede o nouă dezbatere, la 8 iunie, de astă dată asupra „asociațiilor politice". Chiar dacă, la recentul Congres de la Madrid, Falanga — moștenitoarea franchismului — a socotit necesar să declare că acceptă ca, „în viitor, să-și desfășoare lupta politică în condiții de egalitate cu celelalte partide", extrema dreaptă se arată decisă, în continuare, să blocheze măsurile care ar modifica esența regimului. Adepții „continuității" se lovesc, totuși, de dificultăți pe care le atestă eșecul marchizului de Villaverde, ginerele lui Franco, de a obține alegerea în Consiliul național. Marchizul și-a anunțat candidatura printr-un mesaj personal trimis fiecărui membru al Consiliului. Textul era laconic : „Mă prezint în memoria Caudillo-ului Franco. Îndeplinește-ți datoria de conștiință. Mulțumesc". Totuși, el nu a obținut decît 25 de voturi contra 66 (11 buletine nule). Votul rapid din Cortesuri, practic lipsit de împotrivire, și eșecul marchizului de Villaverde sînt interpretate în unele cercuri drept „victorii ale reformatorilor" din guvern. Semnificația lor reală trebuie, însă, evaluată în directă legătură cu conținutul „reformelor" anunțate. Reprezintă acestea o veritabilă detașare de actualul franchism fără Franco ?

Marcel Niedergang, într-o corespondență publicată în „Le Monde", amintea că premierul Arias Navarro n-a încetat să se refere la „moștenirea" lui Franco, propunînd doar „ameliorarea" sistemului politic în vigoare. Comentatorul parizian evoca mărturii care concordă în afirmarea faptului că „represiunea este, astăzi, la fel de severă în Spania ca și în perioadele cele mai sumbre ale franchismului".

Același comentator afirmă că anturajul regelui ar fi multiplicat „confidențele" privind dezacordurile mai mult sau mai puțin pronunțate dintre suveran și primul său ministru. La Zarzuela pare să nu se ignore faptul că o consolidare a tronului implică măsuri în direcția unei autentice democratizări. Îndemnuri, în acest sens, i-au fost transmise suveranului și de unii oameni politici cu care s-a întîlnit (îl amintim, printre ei, pe Gil Robles care, în pofida celor 78 de ani ai săi, păstrează un loc de prim plan pe scena publică a țării). Persistă zvonuri (cu ecouri insistente în presa străină) despre neînțelegeri între premier și ministrul de externe, Areilza, ale cărui opțiuni coincid, în general, cu cele ale lui Juan Carlos. Interpelat, într-o conferință de presă, ministrul informațiilor, Adolfo Martin Gamero, s-a mulțumit să afirme că, pe această temă, „nu este la curent"...

Oficialitățile practică un joc care se vrea subtil — se încearcă „neutralizarea" extremei drepte și divizarea opoziției democratice (arestări „selective" ale exponenților opoziției, prelungirea abuzivă a detenției unora și tolerarea activității publice a altora etc.).

Întîlniri fără publicitate se înmulțesc : miniștri au contacte cu fruntași ai opoziției. Felipe Gonzales, secretarul general al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, a afirmat că a purtat convorbiri cu Manuel Fraga Iribarne. Dar liderul socialist a subliniat : „Noi nu facem nici o concesie cînd este vorba de libertăți, căci cerem libertăți și democrație și nu sîntem dispuși la nici un gen de compromis care ar exclude un partid oarecare din jocul politic". În aceeași ordine de idei, Partidul Comunist s-a pronunțat pentru o „cotitură negociată între opoziție, pe de o parte, și sectoarele economice, biserică și armată, pe de altă parte".

Sărbătorirea, într-un mare restaurant din Madrid, a profesorului Enrique Tierno Galvan, președintele Partidului Socialist Popular — la care au fost prezenți exponenți ai opoziției de la democrat-creștini la comuniști — s-a desfășurat într-o ambianță exprimată concludent de lozinca „Unitate și amnistie". Reputatul profesor s-a pronunțat pentru „schimbarea structurilor societății", indispensabilă unei reale democrații. Este un punct de vedere care cîștigă teren. „Coordonarea democratică" a exprimat, de altfel, din nou, hotărîrea sa de „a se alia, pentru o cotitură sau alternativă democratică, cu sectoarele sau instituțiile care acceptă restabilirea libertăților democratice, ca o condiție prealabilă a alegerilor pentru o Adunare constituantă".

E. O.

WASHINGTON

Preliminariile — înaintea ultimei runde

Cea mai lungă competiție „preliminară" din istoria alegerilor prezidențiale americane va ajunge, săptămîna viitoare, la capăt de drum. Cele trei luni și 27 de scrutine au mai păstrat destule rezerve în împărțirea șanselor, așa încît testele ce vor avea loc la 8 iunie — în California, Ohio și New Jersey — sînt așteptate ca o adevărată „mare finală".

Preliminariile lunii mai au constituit — atît în ceea ce privește numărul, cît și rezultatele obținute — un veritabil „maraton". Succesiunea victoriilor și înfrîngerilor acumulate de principalii competitori au tulburat previziunile făcute cel puțin asupra modului în care se vor desfășura convențiile democrată și republicană, de la New York și Kansas City.

Pentru fostul guvernator al Georgiei, Jimmy Carter, o serie din ultimele rezultate au pus un semn de întrebare asupra faptului dacă permanenta sa poziție conducătoare în fruntea plutonului candidaților democrați se va transforma într-un succes sigur la convenție. Situație ce părea să se impună, mai ales după renunțarea senatorului Hubert Humphrey de a se mai înscrie în preliminarii și ieșirea din cursă a senatorului Henry Jackson. Intrarea în cursă a doi noi candidați — senatorul de Idaho, Frank Church, și guvernatorul Californiei, Edmund (Jerry) Brown —, dar, mai cu seamă, rezultatele neașteptate obținute de aceștia, au redat competiției pentru învestitura democrată un caracter disputat. În Nebraska, la 11 mai, deși era primul stat în care candida, senatorul Frank Church a reușit să-l înfrîngă pe Jimmy Carter. O săptămînă mai tîrziu, în Maryland, a ieșit victorios guvernatorul Edmund Brown. Din cele șase preliminarii desfășurate săptămîna trecută, trei au revenit lui Jimmy Carter (Tennessee, cu 78 la sută, Kentucky, cu 59 la sută, și Arkansas, cu 63 la sută), două lui Frank Church (Oregon, cu 35 la sută, și Idaho, cu 80 la sută) și una lui Edmund Brown (Nevada, cu 53 la sută). Principala implicație a acestor rezultate — notează observatorii — este că adversarii fostului guvernator al Georgiei, acum în număr de trei (Edmund Brown, Frank Church și Morris Udall) vor rămîne în competiție pînă la capăt și vor prilejui discuții aprinse la convenția de la Madison Square Garden, din iulie. Jimmy Carter rămîne, cu toate acestea, cel mai serios candidat la învestitura democrată. El are, acum, de partea sa 877 delegați (înaintea preliminariilor de marți, 1 iunie, ale căror rezultate nu ne sînt cunoscute la închiderea ediției) din cei 1 505 necesari învestiturii. De asemenea, faptul că a concurat în 20 din cele 30 de preliminarii, le-a dominat pe cele din sud și a cîștigat și în afara acestora (New Hampshire, Pennsylvania, Michigan și Wisconsin) va cîntări mult la convenție.

Pentru învestitura republicană își dispută, în continuare, șansele președintele Gerald Ford și fostul guvernator al Californiei, Ronald Reagan. Victoriile lui Ronald Reagan din Carolina de Nord, apoi din Texas, urmate de cele din Indiana și Nebraska au făcut din Michigan (18 mai), potrivit unei expresii devenită uzuală, un test „crucial". Era vorba de statul pe care președintele Gerald Ford l-a reprezentat timp de 25 de ani în Congres. În campania pe care a desfășurat-o în statul său natal, președintele a renunțat la obișnuitul său mijloc de transport, avionul „Air Force One", străbătînd Michigan-ul la bordul unui tren special — „Presidential Express" —, pe care americanii nu l-au mai văzut de 25 de ani, cu opriri și discursuri în fiecare gară. Campania s-a încheiat cu două victorii în aceeași zi — în Michigan și Maryland —, după care președintele Ford aprecia că „și-a recîștigat elanul", lucru confirmat de preliminariile de săptămîna trecută. „Victoriile președintelui Ford din Kentucky, Tennessee și Oregon — scrie «New York Times» —l-au restabilit ca favorit pentru cîștigarea învestiturii republicane la convenția partidului său de la Kansas City, din august". În plus, el și-a consolidat avantajul, obținînd majoritatea delegaților desemnați în organizațiile locale ale partidului republican din Pennsylvania și Kansas, cît și sprijinul anticipat al unui număr de 120 de delegați „neangajați" din New York. În aceste condiții, președintele Ford a preluat conducerea în ceea ce privește numărul delegaților, dispunînd de 777 mandate, față de 644 ale fostului guvernator al Californiei.

Săptămîna viitoare, candidații republicani își vor disputa 331 delegați, din care 167 în California. La democrați, miza este de 530 delegați.

Marcel Negreanu

REPORTAJ PE GLOB

ITALIA — file de jurnal

Alexandru Balaci

Columna lui Traian. Umaniștii italieni, primii în Europa, au afirmat hotărît, în scrierile lor istorice și filologice, impactul dintre Roma și Dacia, latinitatea românească

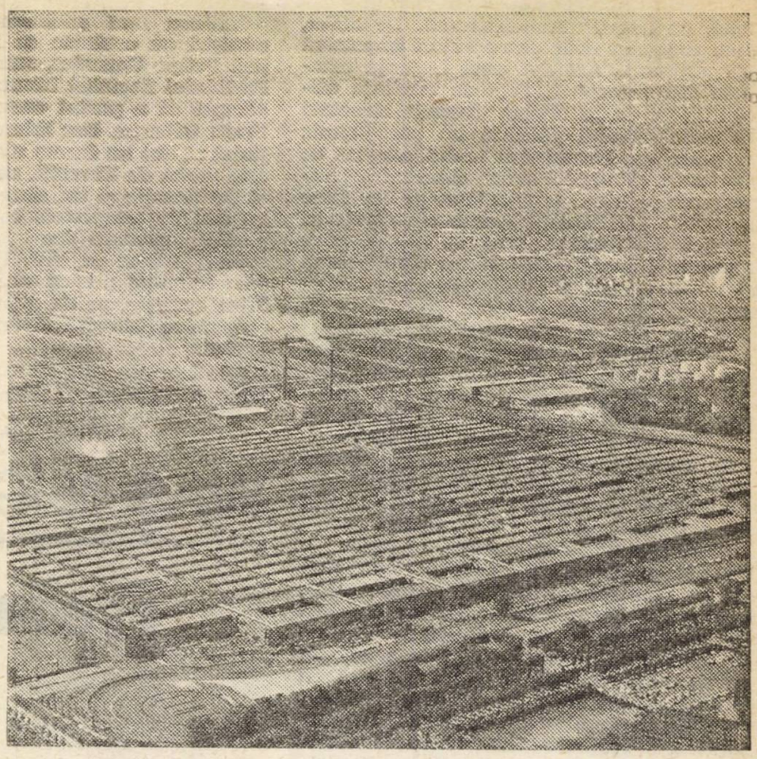

Italia zilelor noastre este un uriaș creuzet al energiilor umane

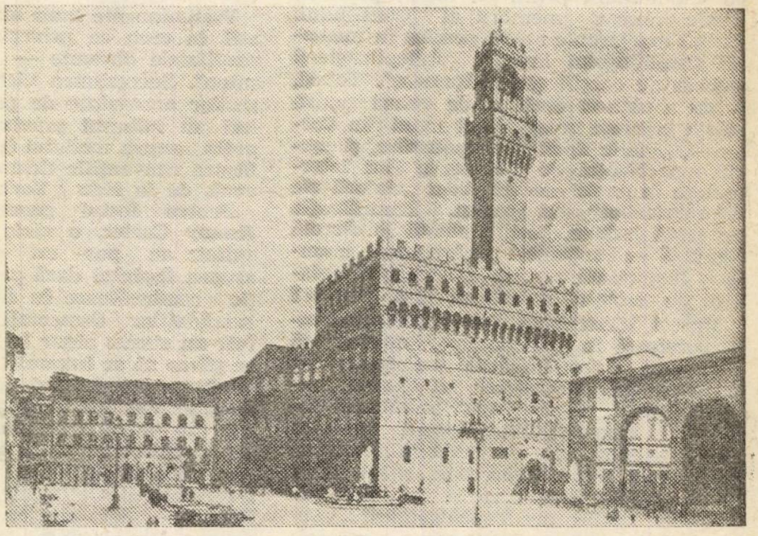

Florența, un oraș suprasaturat de artă

Italia și Roma — orașul care o definește plenar — au fost pentru România simbolul latinității, bazat pe conștiința originii comune a celor două popoare. Sub acest sigiliu etern, sub acest semn de astru călăuzitor, umaniștii italieni, primii în Europa, au afirmat hotărît prin scrierile lor istorice și filologice, impactul dintre Roma și Dacia, latinitatea românească. Poggio Bracciolini, Antonio Bonfini, Enea Silvio Piccolomini (Papa Pius II), alături și sincronic cu primii noștri istoriografi, au susținut și argumentat cu cea mai puternică convingere acest mare și luminos adevăr. La rîndul lor, umaniștii români, cronicarii Moldovei, Transilvaniei sau Munteniei, puteau afirma că „de la Rîm ne tragem", iar Miron Costin făcea, ca nimeni altul, elogiul magnificei Italii : „...Este țara Italiei plină, cum se zice, ca o rodie, de cetăți iscusite... Pentru marea iscusenie și frumusețuri a pămîntului aceluia, i-au zis Raiul pămîntului...".

Afinitățile de cultură și de origine, care leagă popoarele României și Italiei de aproape două mii de ani, s-au dovedit mereu vii și active de-a lungul istoriei, într-un paralelism extraordinar. Îndeosebi, aceste legături s-au reînnoit în tradiția luptelor pentru independență și unire, cînd cele două popoare au luptat și au suferit împreună, căutînd să se sprijine reciproc în afirmarea unor principii mai juste și mai umane. Nicolae Bălcescu, al cărui trup se află în osmoză cu pămîntul italian, este simbolul cel mai pur al legăturii permanente cu Italia lui Mazzini și Garibaldi, care avea să ajungă, ca și România, în 1859, la punctul conclusiv în arzătoarea lor luptă pentru libertate și unitate. Poeții români Alecsandri, Cretzeanu și Sion celebrau cu entuziasm frățesc istoricul eveniment italian, în timp ce marele om de stat Mihail Kogălniceanu trimitea șase studenți la Torino cu scopul manifest de „a accelera răspîndirea ideilor italiene în România și de a o apropia cît mai mult cu putință de Italia...".

Oricine poate sublinia existența vechilor rădăcini istorice ale prieteniei româno-italiene, bazată pe originea comună latină, pe izvoarele comune ale limbii și culturii, pe incidențele istorice ale arcului existențial al celor două popoare.

Aceste vechi tradiții se dezvoltă astăzi în condiții și valențe istorice noi, traversînd o etapă superioară, o încoronare a unei desfășurări intense în toate ariile activității și cunoașterii. Acest proces, în continuă evoluție, a înregistrat un punct culminant prin vizita, în mai 1973, a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în Italia.

Tezaurul valorilor culturale și artistice create de cele două popoare de-a lungul secolelor, realizările și progresele actuale în toate domeniile fac să devină constantă o mereu mai aprofundată colaborare și cunoaștere reciprocă.

Pentru o asemenea cunoaștere reciprocă s-au redeschis, în cele două capitale ale țărilor noastre, importante instituții culturale. Așa este „Academia di Romania" din Roma, care își propune să dezvolte o complexă operă culturală și științifică, prin care să facă larg cunoscută contribuția pe care poporul român — custode credincios al originii sale latine și tradițiilor sale milenare — a adus-o și continuă s-o aducă dinamic la îmbogățirea, cu

noi valori umaniste, a patrimoniului spiritualității universale. În cei patru ani în care am condus „Academia di Romania", am încercat să înscriu în paginile unui **Jurnal italian** impresii care să determine, în primul rînd, conturul spiritual, ipostaza unei Italii culturale. Puteam nota, astfel, că ea este, prin excelență, țara frumuseții și a istoriei. Rama ei de azur intens a încadrat, în armonie absolută, marile elemente ale Planetei — Marea, Cerul și Muntele. În acest cadru de o rară simetrie, desprins dintr-o geografie a esteticii, oamenii au fost artiști și Italia a putut dărui lumii miracolul Renașterii.

Dar Italia nu este un muzeu inert și imens. Ea este, în primul rînd, lumina și memoria. O lumină generală care inundă de la coroana Alpilor la mări, coborînd, odată cu călătorul, trepte geologice, dar urcînd în intensitate de culori, de la diafanele lacuri lombarde la flăcările soarelui din Sud. Italia este o înaltă piramidă a memoriei pe al cărei trunchi au cristalizat, în luminoase straturi succesive, i-

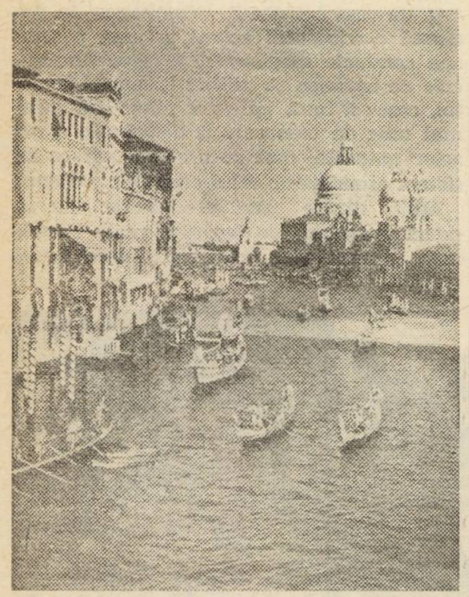

Veneția este orașul emblematic al crepusculului frumuseții lumii

nelele de frumusețe adăugate de oameni în continuitatea lor istorică.

Italia este și o țară de contradicții, o țară a cărei complexitate oscilează nu numai în spațiile ondulatorii ale peisajului, ci și în fluiditatea sufletului locuitorilor. Omniprezența artei nu travestește transformările sociale, nu pune surdină vastelor ecouri ale acțiunilor unui popor care vrea să fie activ, care vrea să fie participant la iradierea de inteligență și de acțiune a lumii sfîrșitului de secol XX, și nu se consideră un popor de paznici de muzee ori de călăuze la monumentele unice. Italia vrea să fie dinamică și contemporană, aspiră spre înnoire socială și politică, spre afirmarea valorilor eticii și echității în societate.

Dar, așa cum am scris, Italia este un uriaș cristal poliedric în care oricare călător se poate oglindi în orice ipostază. Sînt tot atîtea Italii cîți călători. Există „neconformiști" care elimină insula Capri din itinerariile lor sau cărora Siracuza nu le spune nimic. Perugia, încărcată de taine etrusce, nu se descoperă automobiliștilor, nici Cerveteri, cea mai vastă necropolă occidentală. Veneția este orașul emblematic al crepusculului frumuseții lumii, iar Florența — suprasaturată de arte. Italienii nu au devenit paznici exclusivi la monumente, striviți de amintirea lor. Ei au încredere și în alte construcții echivalente, apte să exprime contemporaneitatea. Italia zilelor noastre este un uriaș creuzet în care fierb energii umane uriașe, pentru dimensionarea zilelor viitoare de adevăr și justiție socială.

Președintele Anwar El Sadat examinînd harta regiunii în care vor avea loc lucrările pentru înfăptuirea programului de valorificare a pămînturilor aride

CAIRO

Ofensiva împotriva deșertului

Corespondență de la Nicolae N. Lupu

În cadrul programului de reconstrucție și dezvoltare a Egiptului, aflat în curs de înfăptuire, autoritățile acordă o atenție tot mai mare extinderii suprafețelor agricole declanșînd, în ultima vreme, o adevărată ofensivă pentru valorificarea deșertului. În cursul lunii aprilie și în prima jumătate a lunii mai, președintele Anwar El Sadat a vizitat regiunea Canalului Suez și zona Deșertului Occidental pentru a examina, la fața locului, proiectele de valorificare a pămînturilor aride. Ministerul Agriculturii și Irigațiilor, Ministerul Reconstrucției și-au intensificat considerabil eforturile în vederea traducerii în viață a dispozițiilor date de șeful statului și a realizării vastului program de dezvoltare a agriculturii, eșalonat pînă în anul 2 000. Ziarele publică știri în legătură cu acțiunile întreprinse de cele două organisme în cadrul acestui program care prevede ca, în următorii 20—25 de ani, Egiptul să-și sporească suprafața agricolă cu circa 4 milioane de feddani. Ele subliniază că această întindere este de patru ori mai mare decît cea valorificată pînă acum de apele „Barajului Înalt" de la Assuan și că realizarea sa va aduce schimbări profunde în înfățișarea țării. Suprafața agricolă va depăși cu mult actuala zonă populată. Ea va cuprinde vaste regiuni din deșerturile Occidental și Oriental, peninsula Sinai, nordul Deltei Nilului și regiunea Egiptului de sus. Pentru transformarea naturii, vor fi folosite, în continuare, apele barajului de la Assuan și se va acționa pentru extinderea irigațiilor subterane, construirea, împreună cu Republica Democratică Sudan, a canalului Gongoli, crearea de așezări urbane și rurale, dezvoltarea industriei etc. „Planul de fertilizare a deșertului — scrie ziarul «Al Akhbar» — este deosebit de îndrăzneț; el reprezintă o nouă etapă în viața Egiptului și în structura sa edilitară și economică".

Ce a determinat elaborarea acestui plan și care sînt perspectivele pe care urmează să le deschidă țării de pe Nil ? După cum se știe, Egiptul este, în ansamblul său, o țară aridă, pe cuprinsul căreia agricultura nu este posibilă decît cu ajutorul irigațiilor. În regiuni întregi nu cade niciodată o picătură de ploaie. Din suprafața totală a țării, de circa 1 milion de km pătrați, 96 la sută o reprezintă deșerturile și doar 4 la sută regiunile populate. Pe această porțiune restrînsă, înglobînd valea Nilului și zona Canalului Suez, trăiește majoritatea populației egiptene, evaluată astăzi la aproximativ 38 milioane de locuitori. Numeroși egiptenî populează marile aglomerații urbane — Cairo și Alexandria — care au ajuns să aibă, primul, circa 8 milioane locuitori, iar cel de-al doilea, aproape 2,5 milioane. Această concentrare masivă de populație pe o zonă restrînsă a determinat autoritățile egiptene — care și-au propus edificarea unei economii moderne, axate pe valorificarea tuturor resurselor țării — să elaboreze planul unei vaste ofensive de transformare a deșertului. „În prezent — scrie «Al Ahram» — este necesar și urgent să ne gîndim la o nouă hartă a Egiptului, o hartă nerestrînsă la regiunile populate, ci cuprinzînd, de asemenea, și zonele deșertice. Egiptul — continuă ziarul — a realizat un mare proiect în Africa — «Barajul Înalt» de la Assuan —, în scopul extinderii suprafeței sale agricole ; dar el nu va trebui să se limiteze numai la acest proiect. Se cer a fi realizate mai multe construcții de acest fel, avînd ca obiectiv fertilizarea marelui deșert, pentru urbanizarea lui pe scară largă". „Este timpul — scrie, la rîndul său, «Al Goumhouria» — ca Egiptul să iasă din cadrul îngustei benzi agricole în care s-a ținuit de multă vreme". Existența unor asemenea preocupări a condus la elaborarea vastului plan pe termen lung de extindere a suprafețelor agricole și la întreprinderea cîtorva acțiuni rapide pentru vitalizarea deșertului. În decembrie 1975, apele Nilului, transportate de Canalul Ismailia, au ajuns să curgă — pentru prima oară în istoria milenară a Egiptului — în Sinai, unde au facilitat crearea celor dintîi exploatări agricole. Patru luni mai tîrziu, vizitînd aceeași regiune, președintele egiptean a dat dispoziție să se treacă, fără întîrziere, la valorificarea unei suprafețe de 240 000 de feddani în jurul orașelor de pe Canal și în Sinai. „Trebuie să învingem deșertul pentru a putea să dispunem de noi surse de produse agricole" — afirma cu această ocazie șeful statului egiptean. Sarcini la fel de îndrăznețe au fost trasate și în cursul celor două călătorii întreprinse în Deșertul Occidental. Proiectul de valorificare a acestei regiuni prevede amenajarea întregii coaste de nord-vest a Egiptului, de la Alexandria pînă la granița cu Libia. De-a lungul ei, vor lua ființă șapte localități urbane cu caracter industrial, agrar și turistic, printre care un mare oraș cu 300 000 locuitori, în anul 2 000, și vor fi construite 23 de sate destinate sedentarizării beduinilor. Concomitent, prin prelungirea canalului Nubaria, vor fi valorificați 167 000 de feddani de terenuri deșertice.

Pentru a reduce presiunea exercitată asupra capitalei, pe șoseaua Cairo—Alexandria și pe drumul spre Canalul Suez vor fi ridicate două mari orașe : „El Sadat" și „10 Ramadan". Construcția celui de al doilea a și început. În ce privește primul — care se va întinde pe o suprafață de 70 000 de feddani —, el se află, deocamdată, în stadiul de proiect.

Ofensiva împotriva deșertului, care se intensifică cu fiecare an, constituie încă o dovadă a intenției Egiptului de a înainta, cu fermitate, pe calea progresului și a bunăstării.

U. R. S. S.

Succese ale energeticii la început de cincinal

Corespondență de la Mihai Coruț

Lunile care au trecut din anul acesta reprezintă, desigur, o fracțiune de timp destul de restrînsă pentru a putea schița un bilanț cuprinzător, pe măsura sarcinilor de amploare puse de Congresul al XXV-lea al P.C.U.S. în fața oamenilor sovietici din diversele sectoare ale producției materiale. De pe acum, însă, rezultatele îndeplinirii programului de dezvoltare a industriei, pe primul pătrar al anului în curs, sînt apreciate drept remarcabile în comentariile presei sovietice.

În ansamblul industriei sovietice, prevederile stabilite pe perioada ianuarie-aprilie au fost realizate în proporție de 102 la sută, nivelul producției fiind superior cu 4,8 la sută celui înregistrat anul trecut, în același interval. O parte însemnată a sporurilor producției industriale, însumînd valoric peste 3 miliarde ruble, se datorează creșterii cu 3,4 la sută a productivității muncii.

Din tabloul de ansamblu, se detașează rezultatele din ramurile industriei extractive — de combustibili purtători de energie —, precum și ale industriei producătoare de energie electrică, ramuri care concentrează o cincime din numărul muncitorilor și personalului tehnico-ingineresc, o treime din mijloacele de transport ale țării, pentru dezvoltarea lor fiind alocată fiecare a treia rublă investită în întreaga industrie.

Aproape un milion de tone de țiței și gaze condensate — pe primele patru luni ale anului (din cele trei milioane tone producție suplimentară, cît reprezintă angajamentul anual) — provenit, în proporție de 90 la sută, pe seama creșterii productivității muncii, atingerea unui nivel record de extracție pentru o asemenea perioadă (aproape 170 milioane tone țiței, cu 7 la sută mai mult, în raport cu cele patru luni similare din anul trecut) — iată principalele rezultate ale eforturilor și preocupărilor petroliștilor sovietici.

Spre a ajunge la aceste rezultate, au fost forate sute de sonde — atît în perimetre petroliere noi, cît și în cele „tradiționale", utilizîndu-se, în acest scop, un întreg arsenal de mijloace tehnice și tehnologii intensive de extracție. În ceea ce privește deschiderea de zăcăminte noi, se remarcă regiunile petroliere „tinere" din Siberia apuseană. Petroliștii de aici supranumesc, de altfel, planul pe anii 1976—1980, „cincinalul zăcămintelor noi". Dacă, la finele anului trecut, au fost puse în exploatare 18 zone de mari proporții, anul acesta, în mai puțin de cinci luni, au dat prima producție șapte asemenea „rezervoare" subterane.

În sprijinul petroliștilor au venit — în afară de geologi și energeticieni — piloți, constructori de căi ferate și de drumuri, care, utilizînd mijloace tehnice adecvate, au introdus în patrimoniul petrolier importante bogății. De remarcat că, aici, debitul unei singure sonde, implantată la adîncimi de 2 700 metri, depășește 150 tone de țiței pe zi. Recent, în această zonă, s-a trecut la introducerea unor sonde la adîncimi de 5 000 metri și, nu de mult, tot aici, s-a încheiat darea în funcțiune a sistemului de automatizare industrială a extracției țițeiului, denumit „Siberia apuseană", și este în curs definitivarea sistemului de conducere automată a sondelor în foraj.

O bună parte din producția actuală de țiței provine din bazine petroliere vechi, ca, de pildă, cele din Azerbaidjan și din alte zone, unde se acționează pentru scoaterea la suprafață a țițeiului din „pungile" situate, de regulă, în straturi mai adînci decît cele exploatate pînă acum. Se lucrează, totodată, la darea în exploatare a unor perimetre și în alte zone ale țării, în scopul atingerii, la sfîrșitul cincinalului, a unui nivel de extracție de 620—640 milioane tone de țiței.

La două luni de la Congresul al XXV-lea al P.C.U.S., pe contorul de calcul al Ministerului industriei gazelor a fost înregistrată impresionanta cifră de **100 000 000 000**. Ea însemna prima sută de miliarde de metri cubi de „combustibil albastru", livrată de exploatările gazeifere, în primele patru luni, din cele 300 de miliarde, cît prevede planul de extracție pe 1976 și, totodată, o depășire a nivelului de extracție, stabilit pe perioada menționată, cu 2,8 miliarde metri cubi. Performanța respectivă se înregistrează pentru prima oară într-o asemenea durată de timp. De remarcat că, aproape în totalitate, sporul de 146 miliarde metri cubi, în raport cu anul 1975, va proveni din zonele situate în estul țării, unde este în curs „racordarea" zăcămintelor la rețeaua de conducte magistrale. Dintre noile rezervoare de proporții, se remarcă cel de gaze condensate din regiunea Orenburg, de unde va porni o magistrală care va atinge granița de vest a U.R.S.S. Construirea, în decursul cincinalului actual, a unor asemenea conducte magistrale, a căror lungime este de aproape 35 mii de kilometri în total, creează baza viitoarei rețele din sistemul unic de transport și distribuție a gazelor naturale, care se prefigurează ca un sistem asemănător celui energetic național.

Multe dintre aceste conducte au ca punct final sau de legătură noile combinate petrochimice, care utilizează, într-o măsură tot mai largă, gazele naturale ca materie primă, transformîndu-le în produse cu valoare economică ridicată.

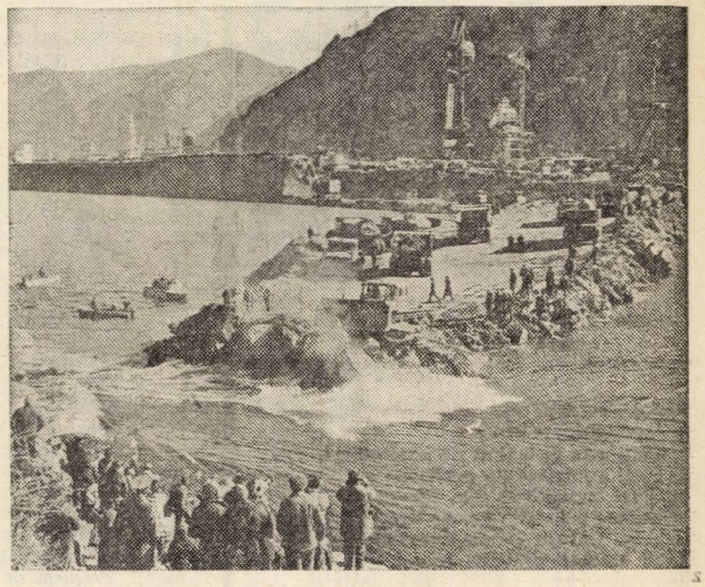

Șantierul hidrocentralei Șaiano-Sușenskaia (Siberia), în ziua barării Eniseiului. Această hidrocentrală gigantică va furniza, anual, complexului industrial Saiani, orașelor și așezărilor muncitorești 23 milioane de Kilowați-ore de energie electrică

„Cartea de vizită" a minerilor este onorată, de asemenea, cu un bilanț care include mai bine de 9 milioane tone de cărbune, livrate suplimentar economiei naționale, în primul rînd energeticii, în perioada ianuarie-aprilie. Se extrage, în prezent, 60 la sută din întreaga producție de cărbune din subteran. De asemenea, capătă o tot mai mare extindere extracția mecanizată a cărbunelui în cariere la suprafață, ponderea acesteia fiind în prezent de 32 la sută din total.

Documentele Congresului al XXV-lea al P.C.U.S. au rezervat vechiului bazin al Donbasului o sporire a producției, pînă în anul 1980, la aproape 230 milioane de tone, urmînd ca, ulterior, să urce la 250 milioane tone, pe seama deschiderii unor noi exploatări, reconstruirii și modernizării mai rapide a minelor mai vechi și, îndeo-

sebi, a folosirii cu eficiență a actualei dotări tehnice.

Fără a fi marcată de multe momente inaugurale spectaculoase, industria producătoare de energie electrică a U.R.S.S. s-a prezentat, după primele patru luni din calendarul cincinalului, cu o depășire a producției programate de 3 miliarde kW/h. Agregatele, intrate în patrimoniul ramurii în anii precedentului cincinal, au funcționat, grație preocupărilor energeticienilor, la parametri superiori, fiind demonstrată, astfel, posibilitatea îndeplinirii uneia din sarcinile importante trasate prin documentele Congresului : folosirea rațională a capacităților existente, simultan cu reducerea consumului specific de combustibil în centrale termoelectrice. O mărturie elocventă a gradului în care pot fi utilizate asemenea rezerve a furnizat-o colectivul hidrocentralei Bratsk, care a încheiat lucrările de modernizare a celui de al doilea agregat în acest an.

În prezent, energeticienii fac pregătiri pentru a prelua în exploatare cîteva mari centrale termoelectrice, precum și noi capacități în hidrocentralele și centralele nuclearo-electrice aflate în funcțiune.

La sfîrșitul perioadei 1976—1980, toate marile unități producătoare de energie vor fi conectate la sistemul energetic unic al țării, aflat în preajma punerii în funcțiune în capitală, a cărui realizare reprezintă, de asemenea, îndeplinirea unei importante prevederi din documentele adoptate de forumul comuniștilor sovietici.

R. P. BULGARIA

Alegerile de la 30 mai — moment de deosebită semnificație în viața poporului bulgar

Corespondență de la Constantin Amariței

Ziua de 30 mai a.c. — ziua alegerilor de deputați în Adunarea Populară a R.P. Bulgaria și în consiliile populare județene, orășenești, raionale și comunale, de judecători și asesori populari — a fost înscrisă de către poporul bulgar, în cronica anului 1976, drept cel mai important eveniment al țării de după Congresul al XI-lea al P.C.B., și potrivit tradiției poporului bulgar de a întîmpina marile sărbători ale țării cu noi și importante succese în muncă, ziua alegerilor a fost așteptată, pretutindeni, cu multă însuflețire.

Timp de mai bine de o lună, în atmosfera de efervescență creatoare, generată de hotărîrile Congresului al XI-lea al P.C.B., de noile perspective luminoase pe care acesta le-a deschis în fața țării, în noua etapă de construire a societății socialiste dezvoltate, s-au desfășurat în Bulgaria, în cadrul unei ample campanii electorale, întîlnirile candidaților Frontului Patriei cu alegătorii — adevărată școală politică de masă, care a demonstrat înaltul nivel civic al participanților. Cu aceste prilejuri, s-a făcut, din nou, bilanțul realizărilor obținute. Astfel, tabloul succeselor a scos în evidență ritmurile stabile și înalte în care se dezvoltă economia R.P. Bulgaria ; creșterea cu 46 la sută a venitului național, în perioada cincinalului trecut, este de natură să dea adevărata măsură a potențialului atins, astăzi, de Bulgaria.

Dar, așa cum sublinia și presa bulgară, „alegerile pentru organele reprezentative ale puterii de stat nu au fost numai prilej de apreciere a drumului parcurs de fiecare comună, raion, oraș sau județ, de țara întreagă. Ele au fost și un serios și responsabil angajament pentru viitor". Această idee a fost subliniată și în apelul Consiliului Național al Frontului Patriei, adresat alegătorilor. Chemînd pe toți cetățenii țării să-și dea votul pentru candidații Frontului Patriei, apelul atrăgea atenția asupra semnificației platformei electorale, fundamentată de hotărîrile Congresului P.C.B. pentru un nou avînt al forțelor de producție, al științei și învățămîntului, artei și culturii. „Noi, candidații Frontului Patriei — afirma primul secretar al C.C. al P.C.B., președintele Consiliului de Stat, Todor Jivkov, în cuvîntarea rostită la întîlnirea cu alegătorii din raionul Dimitrov, din Sofia — ne prezentăm în fața dv. nu cu program și angajamente personale, ci vă solicităm încrederea în numele politicii P.C.B., al hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului".

Hotărîrile Congresului al XI-lea al P.C.B. prefigurează ziua de mîine a Bulgariei, viitorul poporului bulgar, angajat, în aceste zile, cu toate forțele, în înfăptuirea prevederilor celui de-al șaptelea cincinal al țării. „Dacă definim, în cîteva cuvinte, esențialul politicii economice a partidului în etapa actuală — spunea Todor Jivkov — acesta este : o cotitură radicală spre o eficiență mai înaltă a economiei naționale, prin accelerarea progresului tehnico-științific".

Avînd asemenea obiective și perspective clare, pe drumul ascensiunii neîntrerupte a țării spre societatea socialistă dezvoltată, poporul bulgar a întîmpinat alegerile de la 30 mai cu justificat optimism și încredere în viitor. Cu conștiința datoriei de a vota pentru viitorul fericit al patriei lor, cu conștiința istoricului act la care au fost chemați să ia parte, nemijlocit, cele cîteva milioane de alegători s-au prezentat, duminică, în fața urnelor, dîndu-și votul pentru cei mai buni fii ai țării, pentru cei mai demni reprezentanți ai săi.

Rezultatele comunicate de Comisia electorală centrală, la numai o zi după alegeri, scot în evidență marea victorie repurtată de candidații Frontului Patriei. Astfel, în urma scrutinului de la 30 mai, au fost aleși 400 de deputați în Adunarea Populară, iar în organele locale ale puterii de stat — 55393 de deputați. Se observă că, în comparație cu a șasea legislatură a Adunării Populare, numărul celor angajați direct în producția materială a crescut de la 51 la 85, iar al femeilor de la 75 la 79. În total, din cei 400 de deputați în Adunarea Populară, 41 la sută sînt aleși pentru prima oară. Aceasta constituie o nouă și puternică dovadă a adîncirii, cu consecvență, a democrației socialiste.

Prin multiplele lor semnificații sociale și politice, alegerile de la 30 mai se înscriu, în istoria țării, ca o nouă și elocventă mărturie, la scară națională, a unității dintre partid, stat și popor.

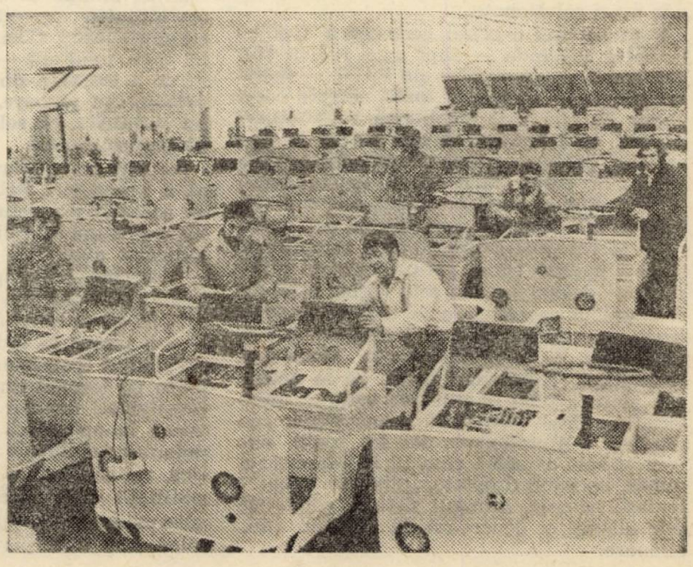

Aspect din secția de montaj final al fabricii de electrocare „Dunav" din orașul Lom, județul Mihailovgrad. Pînă în 1980, producția de electrocare a R.P. Bulgaria va crește cu 40 la sută față de 1975

Evadarea şi coşmarul

Pavel Apostol

„Natura generală a crizei capitalismului — scrie J. Chadwick — se aplică, într-un mod specific, naturii crizei sale culturale şi ideologice. Capitalismul a produs mijloacele pentru a împlini aspiraţiile imaginative şi creative ale maselor populare, pentru a extinde şi cultiva ingeniozitatea umană, iar, acum, tocmai dominaţia şi controlul său asupra acestor mijloace sînt folosite pentru a reprima, a mutila şi a împiedica această dezvoltare" („Alternative culture", în „Marxism Today", martie 1976, p. 83).

Criza ideologică a sistemului capitalist constă, în esenţă, în incapacitatea de a elabora soluţii noi şi operative, în refuzul de a admite necesitatea obiectivă a unor transformări revoluţionare. Această atitudine îşi găseşte întregirea în încercările, ce eşuează mereu, de a reînvia construcţii ideologice demult depăşite de istorie sau

Aspecte ale crizei ideologice în lumea capitalistă

Ideologiile trebuie examinate în raport cu realitatea istorică. Ele se leagă de clase, pături, grupări sociale ale unor comunităţi naţionale (şi/sau statale), aflate, la rîndul lor, în relaţii de interdependenţă, dar şi de divergenţă. Ideologiile deceniului opt al acestui secol sînt determinate de **impactul** efectelor negative cumulate ale istoriei multiseculare a capitalismului şi de acela al factorilor noi, introduşi în situaţia planetei prin afirmarea marilor procese revoluţionare contemporane : mişcarea revoluţionară marxist-leninistă, revoluţia şi construcţia socialistă ; accesul la existenţă naţională şi statală autonomă a popoarelor eliberate de sub dominaţia colonialistă; revoluţia ştiinţifico-tehnică, modificînd, din temelii, structura şi dinamica practicii sociale. Lumea se înfăţişează ca un cîmp de contradicţii, tensiuni, opoziţii şi conflicte.

La Congresul al XI-lea al partidului, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** arăta : **„Actuala criză mondială, care cuprinde toate laturile vieţii economico-sociale, demonstrează cu putere că vechile relaţii interne şi internaţionale create de orînduirea capitalistă nu mai corespund noilor forţe de producţie, nu mai pot oferi soluţii corespunzătoare — în interesul maselor largi populare, al progresului — problemelor complexe ce preocupă lumea contemporană".**

Vechile metode de „administrare a crizei" **(crisis management)**, caracteristice crizei generale a capitalismului în trecut, se dovedesc ineficace în **noua fază** a acesteia. Chiar şi dezbaterile asupra „alternativelor mondiale" — modelul Forrester-Meadows („Limitele creşterii"), Mesarovic-Pestel („Omenirea la răspîntie") — au dovedit că numeroasele şi variatele fenomene de dezechilibru, de epuizare sau lipsă de resurse, de inflaţie şi şomaj — produse şi reproduse de criza generală a capitalismului — nu pot fi soluţionate fără transformări structurale în repartiţia avuţiei mondiale şi a avuţiei naţionale a diferitelor state capitaliste, fără modificări de esenţă pe planul straturilor politice şi sociale. O recentă dezbatere, la Hamburg, asupra modelului Mesarovic-Pestel, a dovedit, cu stringenţa pe care o conferă simularea pe calculator a unor alternative, că, fără schimbări structurale, contradicţiile şi problemele pot fi cel mult amînate, dar nu şi soluţionate.

Faza actuală a crizei generale a capitalismului cuprinde — după cum relevă documentele programatice ale P.C.R. — **toate** laturile vieţii sociale şi **toate** statele burgheze. Ea afectează **totalitatea** activităţilor sociale, manifestîndu-se din plin şi în domeniul ideologic. Dimensiunea ideologică, spirituală, culturală a crizei capitalismului — reflex al gravului impas economic în care se află societatea bazată pe exploatare — se exprimă în forme de o complicare şi ambiguitate ce se refuză oricărei simplificări dogmatice. Nu este vorba, însă, de o abstractă confruntare de idei, ci de concepţii sau viziuni asupra lumii, omului şi vieţii sale, ce se prelungesc în domeniul realităţilor, cuprinzînd totul, de la acţiunea politică pînă la stilul de viaţă al individului... Criza ideologică a societăţilor capitaliste e proteiformă, dar în toate aspectele sale exprimă ceea ce H. Marcuse a numit, pe bună dreptate, „alienare totală"; în faza actuală, întregul sistem capitalist este alienat şi generează, la rîndul său, alienare.

de a imagina explicaţii, recurgînd la felurite artificii logice sau teoretice.

În deceniul opt vom reîntîlni, de bună seamă, unele trăsături relativ constante ale ideologiei burgheze, dar şi numeroase variante inedite.

NEGAREA ALTERNATIVEI REVOLUŢIONARE a fost şi rămîne o componentă constantă a poziţiei burgheze. După anticomunismul agresiv al perioadei de tristă amintire a „războiului rece", s-a putut identifica, în deceniul trecut, o nouă strategie a anticomunismului. Reîntîlnim vechi motive ale strategiei ideologice burgheze, dar vizînd un obiectiv mai pretenţios decît înainte, anume **să elimine însăşi ideea, posibilitatea teoretică a unei alternative revoluţionare !** Căci, rămîne anticomunistă orice tendinţă — intenţionată sau nu — **de a exclude, din rîndul alternativelor actuale sau viitoare, revoluţia şi construcţia socialistă, ca soluţii autentice ale problematicii umane.**

Această întorsătură în strategia ideologică a burgheziei trebuie pusă şi în legătură cu ascensiunea politică a partidelor comuniste şi muncitoreşti în state capitaliste cu industrie avansată. Alternativa de stînga — care implică ample forţe sociale şi politice de la comunişti şi socialişti, pînă la catolici şi diferite formaţiuni democratice — s-a impus la ordinea zilei. Ea a depăşit stadiul ipotezelor teoretice pentru a se plasa pe terenul unor realităţi. Creşterea prestigiului forţelor marxist-leniniste provoacă la apărătorii necondiţionaţi ai rînduielilor capitaliste o reacţie cvasi-nevrotică, refuzînd chiar şi discuţia asupra posibilităţii unei alternative revoluţionare, spre care se îndreaptă însă speranţele maselor şi a unei părţi a intelectualităţii.

NEGAREA REALITĂŢILOR NAŢIONALE. Tendinţa de a elimina dintre soluţiile alternative perspectiva revoluţionară (şi, odată cu aceasta, ideea rolului istoric al proletariatului, al clasei muncitoare) se îmbină, în multe din ideologiile crizei generalizate din deceniul opt, cu negarea realităţii naţionale, a rolului naţiunii ca formă fundamentală de convieţuire umană şi factor de progres, matrice a creaţiei culturale.

Rămîne un laitmotiv al crizei ideologice burgheze apelul la „forme nespecificate ale «conducerii centrale» la nivel global" (planetar), cum este caracterizat voluminosul studiu al „viitorului lumilor", scris de R.A. Falk („A Study of Future Worlds", The Free Press, New York, 1975). O variantă a acestei ideologii o constituie argumentarea falsă că interdependenţa crescîndă şi cooperarea în rezolvarea problemelor comune ale omenirii, ori ale unor grupări de state, reclamă menţinerea şi întărirea, iniţierea şi promovarea unor organisme suprastatale, transnaţionale, asemenea structurii de bloc, cristalizate în perioada războiului rece. Împotriva acestor tendinţe, realităţile naţionale şi durabilitatea naţiunii determină o necesară evoluţie spre multipolaritate, bazată pe recunoaşterea diversităţii naţionale, ca bază a cooperării realiste în rezolvarea problemelor comune. Semnificativ este, în această privinţă, progresul unei viziuni realiste. Astfel, politologul W.L. Barrows, apreciază : „Sistemul mondial va continua probabil, în decada următoare, procesul de tranziţie spre o structură multipolară" („Speculations on a Multipolar 1984", în vol. „The Future of Inter-Bloc Relations in Europe", Praeger, New York, Washington, London, 1974, p. 212).

În timp ce emergenţa unei structuri multipolare — reflectînd realitatea diversităţii naţionale, ca temei al colaborării şi cooperării — devine dominantă între tendinţele posibile şi dezirabile ale evoluţiei mondiale, semnificaţia retrogradă a formulelor cosmopolite ale „transnaţionalităţii" este evidentă. După cum observă L.P. şi I.C. Bloomfield, în eseul „Statele Unite, interdependenţa şi ordinea mondială", argumentele pentru soluţii transnaţionale includ „pericolul de a prescrie o tiranie globală", citînd, în acest sens, cuvintele lui M. Cleveland : „Vrem să fim siguri că nici o naţiune sau grup de naţiuni nu va obţine vreodată dreptul exclusiv de a defini ordinea mondială, de a fi lăsată s-o conducă..." („The U.S., Interdependence and World Order", Headline Series nr. 228, dec. 1975, p. 50). Cum observă, pe bună dreptate, James Kuhlman, se impune înlăturarea perspectivei care ar duce la „înlocuirea războiului rece printr-o pace rece" (J.A. Kuhlman, L.J. Mensonides, „Changes in European Relations", Sijthof, Leyden 1976, p. X).

Negarea realităţii şi legitimităţii naţionale este tocmai o ideologie a „păcii reci", a unei păci bazate pe ameninţarea cu forţa, opusă suveranităţii naţiunilor, sursa libertăţii lor de a-şi hotărî soarta.

Politica P.C.R. se bazează pe o analiză marxist-leninistă, obiectivă a realităţilor contemporane, desprinzînd, printre factorii hotărîtori ai dezvoltării, în toată perioada istorică previzibilă, apariţia unor noi naţiuni, dezvoltarea comunităţilor naţionale existente, înflorirea naţiunilor socialiste. **„Subaprecierea cauzei suveranită-**

ții popoarelor dovedește o gravă neînțelegere a realităților lumii contemporane, în care apărarea și consolidarea independenței constituie o cerință legitimă, progresistă, revoluționară, aflată la ordinea zilei" — arăta, recent, tovarășul **Nicolae Ceaușescu.**

Încă Marx și Lenin atrăseseră atenția asupra faptului că problemele revoluției și construcției socialiste nu se pun în mod abstract, ci totdeauna în mod concret, în termenii realității sociale constituite istoric, în termeni naționali.

Experiența perioadei de după cel de-al doilea război mondial a învederat caracterul artificial și ineficace al încercărilor de a nega viabilitatea națiunii, ca formă fundamentală a conviețuirii umane. Colaborarea și cooperarea internațională presupun, de altfel, chiar și sub raport terminologic, pre-existența ireductibilă a națiunii, ca bază a unirii eforturilor pentru soluționarea problemelor comune. În momentul în care discuția asupra problemelor comune ale omenirii părăsește domeniul declarațiilor retorice și se orientează spre rezolvarea operativă a acestora, programele de acțiune se definesc la nivelul suveranității statale — singura competență efectivă în materie de decizii politice.

Negarea realității și viabilității națiunii — în numele unei imaginare transnaționalități — constituie o temă predilectă a ideologiilor crizei generale a capitalismului.

CELE PATRU PERSPECTIVE ALE LUI TOYNBEE. Criza ideologică a capitalismului se manifestă printr-o varietate de forme.

Arnold Toynbee deosebește, după cum se știe, patru căi posibile de gîndire asupra vieții și timpului : **arhaismul,** ce visează să restaureze o „epocă de aur" de mult apusă ; **viitorismul,** făcînd un salt în „întunericul" unui viitor necunoscut ; **evadarea** (escapism), ce întoarce spatele acestei lumi, detașîndu-se de ea, în forme variate, de la budism pînă la sinucidere ; **transfigurarea,** credința creștină în renașterea acestei lumi („A Study of History"). În aceste patru tipuri ideale de reflecție și sensibilitate, istoricul englez voia să identifice patru modalități veșnice ale spiritului uman sustrase timpului, istoriei. Ne îndoim că acestea epuizează perspectivele noastre, dar cele patru căi posibile, menționate de Toynbee, oferă, fără doar și poate, o foarte sugestivă configurație, în care pot fi surprinse aspecte semnificative ale crizei spiritualității burgheze de astăzi. **Arhaismul** acesteia se manifestă, de pildă, sub forma încercărilor de a ieși din criza existențială generalizată a omenirii din societatea capitalistă „tîrzie", prin restaurarea unor ideologii și organizări trecute : Ralf Dahrendorf propune, astfel — sub denumirea de doctrină a „noii libertăți" — reîntoarcerea la valorile liberalismului burghez clasic („The New Liberty", Routdlege and Kegan Paul, London, 1975). Fără îndoială, o asemenea **reîntoarcere,** chiar și cu anumite corective sau adaptări, **la trecut** constituie un semn de criză ideologică acută, expresie a imobilismului gîndirii social-politice burgheze, a incapacității sale de a imagina soluții înnoitoare.

Viitorismul culturii burgheze actuale se află, incontestabil, la antipodul optimismului chiar și din deceniul anterior, cînd — pe fundalul unei euforii a creșterii aparent nelimitate a puterii economice — se vorbea despre „venirea epocii de aur" (G. Stent, „The Coming of The Golden Age", Doubleday, New York, 1969). Odată cu deceniul opt, intervine o întorsătură : încîntarea cedează locul disperării. Viitorul apare ca un coșmar, „the future as nightmare" (de ex. C. Walsh, „From Utopia to Nightmare", New York and Evanston, 1962, și, mai ales, M.R. Hillegas, „The Future as Nightmare", New York, 1967) ; se vestește o implacabilă „judecată de apoi" (doomsday), o prăbușire a sistemului mondial, ca urmare a exploziei efectelor negative cumulate ale secolelor de existență a sistemului capitalist. Se anunță o îndelungată epocă de crize și de lipsuri („the coming age of shortages"), chiar spirite pozitive continuă să o afirme în mod stăruitor (E. Benoit, „First Step to Survival", în Bulletin of the Atomic Scientis, 1976, March, p. 41 și urm.). Viitorismul culturii burgheze actuale e îndoiala în viitor.

Escap-ismul, evadarea în fața realității și a răspunderilor, fusese identificată drept dominantă a spiritualității sau civilizației occidentale, atît de cercetarea nemarxistă, cît și de cea marxistă. Sindromul evadării se manifestă pe căi diferite. Nu numai în teorii, viziuni artistice sau concepții despre lume, ci și în atitudini, comportamente, stiluri de viață, de gîndire, sensibilitate și acțiune. Vom identifica, astfel, o evadare în mit și utopie, în absurd, în imaginarul unor „paradisuri artificiale", terestre și extraterestre, în violență și distrugere...

În sfîrșit, **transfigurării,** despre care vorbea Toynbee, ca atitudine a spiritului, îi corespunde, în ideologia burgheză de azi, revirimentul misticismului, cuprinzînd o gamă largă de la religiile „revelate", pînă la cele mai stranii secte și credințe primitive în diavol...

EVADARE ÎN COȘMAR ȘI COȘMARURILE EVADĂRII. Criza ideologică a societăților capitaliste de astăzi se manifestă divers și complicat. În aspectele sale cele mai caracteristice, ea depășește sfera ideilor, invadînd viața cotidiană, prin intermediul unei rețele atotcuprinzătoare și eficace de mijloace ale comunicării de masă. Devenind fapt de civilizație, realitate cotidiană, ideologiile crizei generalizate din țările capitaliste propun — sub presiunea coșmarului unei prăbușiri supreme și fatale, a unei pierderi de sine a omului într-o lume tehnicizată, dar golită de sens — soluțiile iluzorii ale evadării din fața realității și a răspunderii de a iniția transformarea revoluționară a unei lumi înstrăinate de nevoile și aspirațiile omului. Evadarea în paradisul artificial al drogurilor, în salvarea promisă prin „liberare sexuală" ori asceză mistică, în violența transformată în „comunicare" lipsită de echivoc, constituie, fără îndoială, simptomele unei crize ideologice profunde. Esența acesteia constă în refuzul de a recunoaște, pe planul ideilor, criza generală a sistemului capitalist, încercînd să se absoarbă, să se reducă tensiunea contradicțiilor economice, sociale și politice, orientînd forțele sociale nemulțumite, tot mai numeroase, spre reforme în cadrul ordinii stabilite, cu scopul de a evita soluții revoluționare. Se vehiculează ideea unei pretinse libertăți, ignorîndu-se resorturile ei social-politice, rupînd-o de realitatea incontestabilă a unei societăți care deformează personalitatea umană, impunînd grave inechități și inegalități. Încorsetată în limitele acestei poziții, gîndirea burgheză recurge la rezolvări imaginare, evadînd în domeniul iluziilor și mistificărilor, al autoiluzionării și automistificării. Forțele reale, izgonite din reflecția asupra condiției umane, se întorc în lumea închipuirii sub forma unor viziuni de coșmar care invadează nu numai cîmpul conștiinței individuale, ci se proiectează — cu ajutorul **mass-media** — în întreaga ambianță culturală oferită de societatea capitalistă de astăzi. Este, în context, semnificativ a ne referi și la așa-numitele încercări de „depolitizare a culturii" sau de „a crea" o cultură „apolitică", abstrasă din contingentul realului. Or, este cunoscut — iar experiența istorică a arătat-o — că asemenea tentative nu numai că nu răspund epocii și că, în ultima instanță, nu se dovedesc viabile, dar ele sînt profund nocive prin „vidul cultural", pe care-l pot produce și de care profită numai forțele retrograde ale societății. Evadarea din fața condiției umane — cu toate problemele complicate pe care le pune aceasta — nu este posibilă decît într-o lume a condiției ne-umane. Acesta este coșmarul permanent ce însoțește orice tentativă de **„escape",** de evadare...

Logica internă a sistemului capitalist — dacă se neagă cu încăpățînare necesitatea soluțiilor revoluționare — nu generează decît perspectiva lipsei de perspectivă sau coșmarul forțelor distructive scăpate de sub control.

■

Această dramatică criză de civilizație a produs, indiscutabil, și multe căutări rodnice. Soluțiile ce se conturează converg spre **afirmarea umanismului revoluționar al marxismului creator, înțeles ca teorie și practică, metodologie și tehnologie a eliberării și realizării de sine a omului.**

Nu există curent de gîndire social-politică sau filozofică și, mai ales, personalitate marcantă în aceste domenii care să nu dovedească, prin fapte, acordul de principiu cu cuvintele lui J.-P. Sartre : „marxismul este climatul ideilor înnoitoare ale secolului, matricea lor spirituală". De curînd, profesorul T.B. Bottomore, președintele Asociației internaționale de sociologie, scria în același sens, într-un studiu, de altfel polemic : „nu cred că vreodată vom epuiza re-valorificarea lui Karl Marx" („Sociology as Social Criticism", University Books, London, 1975, p. 84).

Fireşte, marxismul nu are soluții gata făcute pentru problemele epocii. În Programul Partidului Comunist Român se subliniază că teoria revoluționară **„nu este și nu poate fi o concepție închisă, încheiată o dată pentru totdeauna ; ea nu este o dogmă, nu poate elabora scheme valabile în orice condiții și pentru orice etapă".** Forța marxismului se vădește, neîndoios, în capacitatea sa de a se confrunta cu alte curente de gîndire și acțiune, în receptivitatea față de schimbul de idei, în disponibilitatea la dialog. Tocmai această deschidere spre înnoire revoluționară, spre viitor și spre acțiune, spre viață și spre experiența socială conferă marxismului capacitatea de a oferi puncte de plecare în vederea unor strategii diverse de transformare revoluționară, atît în țările dezvoltate din punct de vedere economic, cît și în cele în curs de dezvoltare. Marxismul constituie, cu adevărat, centrul sinergetic al spiritualității și vieții contemporane. **„Legea dezvoltării marxism-leninismului** — spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu — a fost și rămîne împrospătarea neîncetată a esenței sale din izvorul gîndirii și cunoașterii universale, din cuceririle tuturor științelor, din experiența socială inepuizabilă și în continuă amplificare a societății omenești".**

O treime din populația globului trăiește în statele pentru care marxismul reprezintă fundamentul teoretic al programelor de transformare și dezvoltare socială. Programele partidelor comuniste, muncitorești, ale multor partide și formațiuni revoluționare se inspiră din concepția marxistă. Științele sociale, umane se dezvoltă pe axa problematicii descoperite de Marx, Engels, Lenin. Nu există proiect de emancipare umană care să nu se sprijine direct sau indirect pe achizițiile gîndirii marxiste creatoare, ce se îmbogățește necontenit, în aplicarea și dezvoltarea originală impusă de diversitatea inepuizabilă a condițiilor concret-istorice în care acționează omenirea contemporană.

Ieșirea din criza ideologică a societății capitaliste va fi reală, atunci și numai atunci, cînd calea unei asemenea depășiri se va înțelege ca proces de făurire a unei societăți noi, ceea ce presupune apelul la alternativa revoluționară.

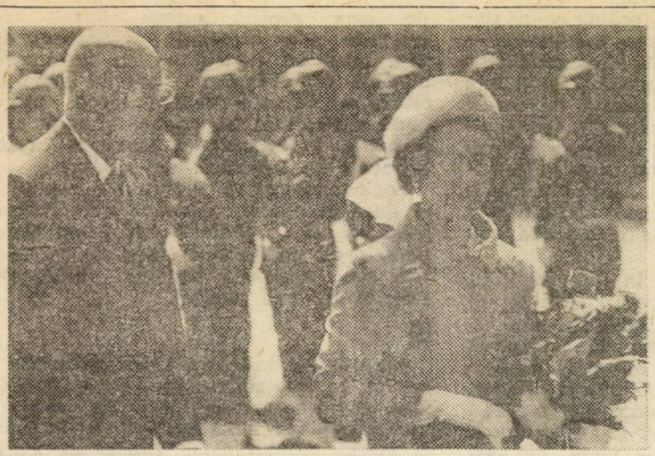

Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii, aflată într-o vizită oficială în Finlanda, trece în revistă garda de onoare, însoțită de președintele Urho Kekkonen

Longevitate

O știre recent difuzată de serviciul de înregistrări al rețelei CBS face inutil orice comentariu: „Este o plăcere pentru noi să anunțăm că în studiourile noastre vor avea loc înregistrări cu Leopold Stokowski. Maestrul, în vîrstă de 94 de ani, a semnat un contract exclusiv pe șase ani cu CBS, în vederea unei serii de înregistrări".

Petrolier

Cel mai mare petrolier din lume și-a început seria „încercărilor" la apă. Este vorba de „Batillus", construit la șantierele de la Saint-Nazaire în contul societății „Shell". Petrolierul — 554 000 tone — are o lungime de 114 metri și o lărgime de 63 metri. Zece remorchere au fost folosite pentru a-i asigura ieșirea în larg.

Premier

Primul ministru canadian, Pierre Elliott Trudeau, a fost declarat șef onorific al rezervației indiene Masset, situată în nordul insulelor Regina Charlotte. În cadrul unei ceremonii, i s-a decernat titlul de „Kithgoolana" („cel care vorbește plăcut"). Indienii haidas au profitat de ceremonie pentru a-i înfățișa premierului canadian dorința lor de a căpăta dreptul de gestiune completă a insulelor Regina Charlotte.

Contravenții

Municipalitatea „Marii Londre" (G.L.C.) este nemulțumită de modul în care diplomații respectă achitarea contravențiilor de circulație. În fiecare lună, acestea se ridică la aproximativ 6 000. S-au făcut și demersuri pe lîngă Foreign Office pentru a reduce numărul mașinilor înmatriculate „C.D.". În prezent, patru mii de automobile „C.D." sînt utilizate la Londra și, deseori, nu puține se găsesc în locuri de staționare interzise. Municipalitatea Londrei afirmă că pierde 430 000 lire pe an datorită acestor contravenții neplătite.

Bonuri

„Comisiile muncitorești" din Spania, mișcare sindicală care activează în condiții de ilegalitate, vor emite un milion de bonuri valorînd fiecare cîte 25 de pesetas. Ele vor fi difuzate în întreaga țară împreună cu un text explicativ despre „comisiile muncitorești", sub lozinca: „Cu comisiile muncitorești, pentru libertate și unitate sindicală, pentru un sindicat de clasă, democratic, unitar și independent".

Speranțe

Sonda spațială „Pioneer-11" se află în pericol, dacă ea va trece în spațiul dintre Saturn și inelele sale, a afirmat dr. Bradford Smith de la Universitatea din Arizona. Spațiul dintre planetă și inele, înainte considerat ca vid, conține, de fapt, particule capabile să izbească pereții sondei cu o forță de 1000 de ori mai mare decît a unei viguroase lovituri de ciocan. A îndrepta „Pioneer" în această zonă ar echivala cu o „misiune de sinucidere" a arătat specialistul american. Sonda, care în decembrie 1974 a trecut în vecinătatea imediată a lui Iupiter, se îndreaptă acum spre Saturn. Ea a acoperit cam jumătate din cei 2,4 miliarde de kilometri care separă această planetă de Pămînt și ar urma să ajungă în împrejurimile lui Saturn în septembrie 1979. Observațiile lui Bradford Smith sînt îngrijorătoare, deoarece savanții speră că sonda va putea depăși Saturn, pentru a putea observa unul din sateliții săi, Titan, pe care se bănuiește că ar exista atmosferă.

Președintele Iosip Broz Tito și tovarășa Iovanka Broz au participat la inaugurarea noii linii ferate care leagă Belgradul de Bar, port la Marea Adriatică

1000+1

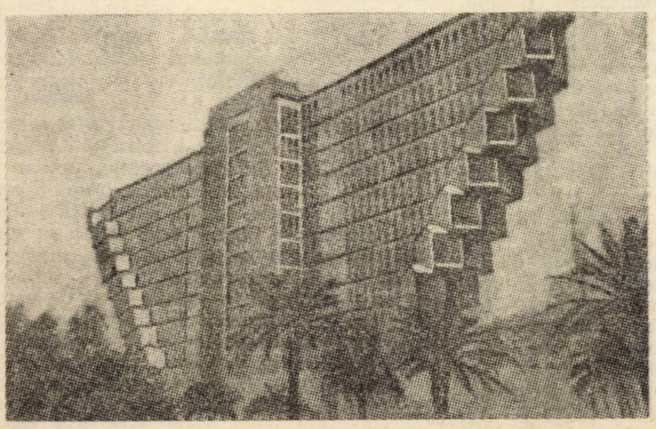

„Hotelul Lacului", cu o parte din camerele sale suspendate, este una din cele mai moderne clădiri din centrul Tunisului

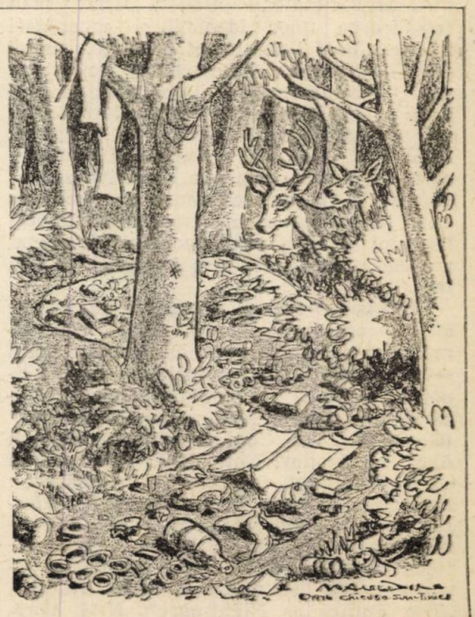

„Ne-au plecat musafirii !"

(Din **International Herald Tribune**)

Ceremonie „bicentenară" la Westminster Hall: Marea Britanie a dăruit Statelor Unite un facsimil de aur al Magnei Carta. La ceremonie au participat premierul britanic James Callaghan (vorbind) și speakerul Camerei Reprezentanților din S.U.A., Carl Albert (al doilea din dreapta)

Cartă

Pentru prima dată, a fost adoptată o cartă culturală a Africii. Ea a fost elaborată la conferința miniștrilor africani ai culturii, care are loc la Addis Abeba. Scopul acestui document este favorizarea renașterii culturilor naționale ale țărilor africane și a unei cooperări globale în acest domeniu. Carta, care cuprinde treizeci și șapte de articole, a fost elaborată de o comisie de experți ai O.U.A., la Accra. Între altele, ea prevede dezvoltarea culturii în țările africane, formarea de experți culturali africani, protejarea valorilor culturale și perfecționarea centrelor culturale. Textul va fi supus aprobării la următoarea sesiune a O.U.A., ce se va ține în Insula Mauriciu, în iulie.

Reuniune

La Alger s-au desfășurat lucrările Biroului de coordonare al Conferinței țărilor nealiniate, birou compus din reprezentanți ai 17 țări nealiniate. La lucrări au luat parte, în calitate de observatori, și reprezentanți ai altor zece țări nealiniate. Reuniunea Biroului, consacrată pregătirii celei de-a 5-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate (care se va ține în august, la Colombo), a dezbătut între altele : trecerea în revistă a situației internaționale ; examinarea proiectului ordinii de zi a celei de-a 5-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate de la Colombo ; examinarea textului Declarației finale, a Programului de acțiune, a rezoluțiilor și a altor documente ce urmează a fi supuse celei de-a 5-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate.

Uniformă

Uniforma pe care o purta Nelson, atunci cînd a fost ucis de un glonț francez în bătălia de la Trafalgar, va suferi o delicată și complicată operație de curățire, la 171 de ani după moartea amiralului. Curățarea unui costum, al cărui principal interes istoric este o pată de singe, nu este o problemă simplu de rezolvat pentru specialiștii în întreținerea costumelor istorice de la „Victoria și Albert Museum". (De la Lady Hamilton, uniforma a trecut din mînă în mînă, prin hazardul unor vînzări succesive. Ea este expusă astăzi la muzeul maritim din Greenwich, în estul Londrei).

Mat

În numai 30 de minute și 26 de mutări, ministrul vest-german al cercetării științifice, Hans Matthoefer, a dat șah mat, cu o damă și o tură, adversarul său, un... computer programat special pentru partide de șah. Experți în domeniul jocului de șah s-au declarat, însă, surprinși, atunci cînd Matthoefer a izbutit să învingă și un alt computer – de fabricație americană și considerat a fi pe locul al doilea în lume în acest domeniu – dar numai în 40 de minute și 35 de mutări.

O conferință ministerială, deschisă recent la Berna, va încerca să găsească soluții pentru salvarea Rinului de amenințarea poluării

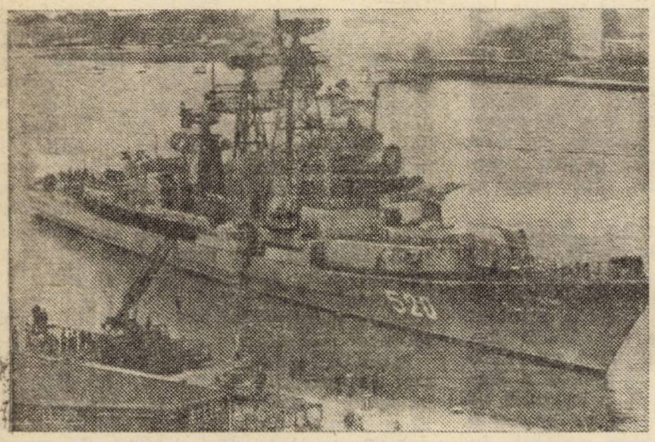

Distrugătorul sovietic „Obraztovîi" sosind într-o vizită în portul Portsmouth (Anglia)

Alertă

Cele 58 de uzine nucleare din S.U.A. au fost puse, pentru cîteva zile, în stare de alertă, a declarat un purtător de cuvînt al Comisiei de reglementări nucleare. Acesta a arătat că responsabilii agenției au declanșat alerta după ce fuseseră primite „anumite informații" precizînd că alerte similare sînt destul de frecvent decise. Directorii unora dintre uzine au afirmat că motivele măsurii pot fi multiple. Unul ar fi amenințările unor grupuri subversive, altul este atribuit faptului că un agent și-ar fi pierdut legitimația.

Negocieri

Turcia și Grecia au hotărît să reia convorbirile privind resursele minerale ale Mării Egee și dreptul la coridoarele aeriene de deasupra acestei zone, a anunțat Ministerul de Externe turc. Negociatori din ambele țări se vor întîlni în zilele de 19 și 20 iunie la Berna.

Doctorat

Frank Sinatra, care, la 60 de ani, mărturisește că cea mai mare parte din „studii" și le-a făcut pe străzile din New Jersey, a primit un doctorat onorific din partea Universității din Nevada-Las Vegas. „N-am să uit niciodată ce ați făcut pentru mine" – a declarat cîntărețul la ceremonie. Ziarele au mai notat că „doctoratul" lui Sinatra este prima sa diplomă.

Marea Nordului a devenit un adevărat „cîmp" de exploatare a zăcămintelor. O nouă platformă de exploatare a gazului, de 18 000 tone, a intrat în funcțiune

Acorduri

Egiptul și S.U.A. au încheiat două acorduri de cooperare economică – anunță agenția M.E.N. Potrivit primului acord, Statele Unite acordă Egiptului suma de 100 milioane dolari pentru finanțarea unei centrale electrice la Ismailia, cu o putere instalată de 300 MW. În baza celui de-al doilea, Egiptul va primi suma de 3 milioane dolari pentru finanțarea unor proiecte economice.

Este previzibilă evoluția climei pe glob?

Pentru doi din cei mai mari climatologi anglo-saxoni, Pămîntul oferă suficiente indicii ale unei răciri generale, în care se pare vor fi restabilite condițiile destul de puțin blînde, din perioada anilor 1430—1850. Într-un viitor mai îndepărtat, Pămîntul va cunoaște — după opinia celor doi cercetători — o nouă glaciațiune. Aceasta este teza pe care o popularizează, de trei ani, Reid Bryson, fondatorul institutului climatologic de la Universitatea din Wisconsin, și Hubert Lamb, care conduce Universitatea East Anglia (Marea Britanie). Teoria lor, fondată pe numeroase observații, n-a încetat să cîștige teren în cercurile științifice. Casa Albă l-a consultat pe Bryson în 1973. În 1974, o comisie a Senatului american i-a cerut să-și expună opiniile. În același an, Bryson și Lamb au fost protagoniștii unei emisiuni, de două ore, la B.B.C., care a avut un mare ecou și a fost reluată, apoi, în Statele Unite. „National Academy of Sciences" a publicat în Statele Unite un lung raport în care nouăsprezece experți ajungeau la concluzia lui Bryson.

În fapt, climatologia este o știință foarte recentă și prea puțin apreciată în cercurile științifice. Rare sînt universitățile ce o consideră o „disciplină". Pentru că domeniul ei ține și de geofizică și de astronomie, și de arheologie, și de istorie și ea „afectează" numeroase științe consacrate. Majoritatea meteorologilor o resping. Mai întîi, pentru că bazele sale experimentale sînt fragile. Apoi, pentru că ea vrea să transforme observațiile și previziunile meteorologiei în mari teorii de ansamblu care să justifice erorile de previziune pe termen scurt.

CURBA TEMPERATURILOR. În Statele Unite, institutele științifice „au acceptat" să se intereseze de lucrările lui Bryson numai atunci cînd serviciile de planificare pe termen lung a politicii economice americane au luat în serios aceste lucrări.

Dar, să începem cu începutul; e vorba de descoperirile lui Cesare Emiliani. Acest italo-american — care predă la Universitatea din Miami — se ocupa de geologia fundurilor marine, cînd o observație l-a determinat să se orienteze către paleo-climatologie. El a constatat că raportul în care se aflau cei doi izotopi de oxigen din scoici variază în funcție de temperatura apei. Vîrsta scoicilor putînd fi stabilită cu precizie, puteau fi cunoscute variațiile pe care temperatura apei le-a suferit de-a lungul erelor terestre. Emiliani a început să studieze sedimentele fosile din Caraibe, stabilind, în cele din urmă, o curbă a temperaturilor Pămîntului în cursul a 700 000 de ani. Curba lui Emiliani a zdruncinat tot ceea ce se credea că se știa pînă atunci despre istoria Pămîntului. Cu zece ani înainte, se considera că după o lungă perioadă foarte caldă și umedă, temperatura Pămîntului se răcise : aceasta a fost era glaciară. Ea a fost urmată de o reîncălzire și stabilizare a climei, la temperaturile pe care le cunoaștem. Emiliani a demonstrat, însă, că lucrurile s-au petrecut altfel: într-un răstimp de 700 000 de ani, au fost nu mai puțin de șapte glaciațiuni, care au durat, în total, 90 000 pînă la 100 000 de ani. Perioadele calde au fost mult mai seurte decît cele reci. În 700 000 de ani, temperaturile dominante în ultima jumătate a secolului trecut n-au fost înregistrate decît timp de mai puțin de 50 000 ani. Curba lui Emiliani a fost verificată și de alți cercetători (mai ales de danezul Willi Dansgaard). Ea pare să indice că temperatura Pămîntului a trecut printr-un maximum și se găsește pe o pantă descendentă.

Nu este exclus ca o nouă glaciațiune să intervină în următorii o sută de ani. Clima relativ blîndă, care există în ultimii 11 000 ani, n-a durat niciodată, în istoria Pămîntului, mai mult de 12 000 ani.

Pentru a înțelege mai bine neliniștea climatologilor, trebuie să reconstituim, în linii mari, cel puțin evoluția climei de la originile civilizației. Sfîrșitul epocii cavernelor coincide cu sfîrșitul penultimei glaciațiuni, acum mai mult de 100 000 de ani. Apoi, cu aproximativ 80 000 de ani în urmă, în timp ce clima se răcise sensibil, o nouă glaciațiune a survenit brusc, în intervalul unui secol. În perioadele cele mai intense de răcire, Canalul Mînecii era un ghețar înalt de cîteva sute de metri, o mare parte a Europei era acoperită de gheață, nu existau arbori decît pe malurile Mediteranei, al cărei nivel era atît de coborît, încît Adriatica aproape că dispăruse. Este suficientă o coborîre de 4—5 grade a temperaturii medii, pentru a declanșa procesul cumulativ care duce la glaciațiune.

Cu 17 000 de ani în urmă, o „haină" de gheață — groasă, în unele locuri, de 1 500 metri — acoperea America de Nord pînă în dreptul New York-ului și Europa de nord — pînă la Canalul Mînecii. Potrivit teoriei lui Emiliani, ultima perioadă glaciară se apropia de sfîrșit, cînd, cu 11 600 de ani în urmă, calota de gheață a Antarcticii s-a dezintegrat și, prăbușindu-se în mare, a provocat o înălțare bruscă a nivelului oceanelor. Platon situează, în acest moment, scufundarea Atlantidei.

NILUL ÎN GHEȚURI. Încălzirea maximă a fost atinsă cu 7 000 de ani în urmă. Nivelul mărilor era, atunci, cel mai înalt (el a coborît, între timp, cu 1,80 m) și ploi abundente udau regiuni din Africa și Asia, astăzi deșertice. În această epocă, s-au născut mari imperii, în vremea noastră dispărute, cum a fost cel din Mali sau din valea Indusului, în nord-vestul Indiei, acolo unde se întinde astăzi deșertul Rajputana. O bruscă răcire de aproximativ 1,5 grade, însoțită de secetă, a grăbit sfîrșitul acestor civilizații. Cea din valea Indusului, care a prosperat din 2 900 pînă în 1 900 î.e.n., dispăruse în anul 1 200, cînd o serie de triburi s-au instalat pe dunele de nisip care acopereau orașele.

Următoarea nouă perioadă de încălzire a atins apogeul în cursul anilor 400 și 1 200 e.n. Era cald și uscat atunci în Europa de nord, în timp ce Italia de sud și Egiptul cunoșteau ierni aspre (s-a întîmplat ca Nilul și Tibrul să fie cuprinse de ghețuri) și cădeau ploi abundente. Era epoca în care misionarii celți au ajuns pînă în Africa și Islanda, cînd, apoi, vikingii au colonizat Islanda, pe urmă Groenlanda (care își datorează numele faptului că era acoperită de cîmpii înverzite) și s-au dus pînă în America pentru a-și căuta lemnul necesar vaselor lor. Era epoca în care englezii cultivau vița de vie cu atîta succes, încît concurența vinurilor lor îi neliniștea serios pe francezi.

Cele două secole următoare au fost cele mai nefavorabile pentru agricultură: fluctuații brutale ale temperaturii, deodată cu cele ale umidității. A fost, în Europa, o perioadă de foamete și de epidemii. Un sfert din populația britanică a murit între 1348 și 1380.

După o perioadă de îmbînzire a climei, care a durat din 1400 pînă în 1525, a urmat, pînă în 1850, o „mică glaciațiune": foamete și tulburări, în Franța, din 1527 pînă în 1529, ani foarte friguroși și umezi; secetă catastrofică, din 1570 pînă în 1590, în zona sud-vestului de astăzi al Statelor Unite, care n-a primit decît 20 la sută din ploile „normale"; mare foamete în toată Europa din 1594 pînă în 1597, apoi, din nou, din 1690 pînă în 1700.

Era un lucru obișnuit atunci, în Europa de nord, ca recoltele să fie distruse, în regiuni întregi, ani de-a rîndul. Desigur, așa cum bine a arătat Emmanuel Le Roy Ladurie, și cum Bryson, la rîndul său, a subliniat, frigul și timpul nefavorabil nu explică totul. O aceeași deteriorare poate fi pusă pe seama fluctuațiilor de climă, cu consecințe mai mult sau mai puțin grave, dar la fel de bine depinde și de capacitatea, mai mare sau mai mică, a societăților de a supraviețui și a se dezvolta.

Totuși, aceste consecințe nu sînt neglijabile. Acest tip de considerații îi preocupă pe toți climatologii care, împreună cu Bryson și Lamb, cred că „mica glaciațiune" care a debutat în secolul al XV-lea este pe cale să reapară după o întrerupere de aproximativ o sută de ani. Deja în Europa de nord, sezonul agricol este mai scurt cu trei săptămîni decît cu treizeci de ani în urmă. Temperaturile medii, care n-au încetat să crească din 1850 pînă în 1945, cîștigînd, în total, două grade, au pierdut, între timp, un grad și jumătate, în cursul „celei mai lungi perioade de scădere neîntreruptă de mai multe secole încoace" (Lamb).

MUSONUL SE DEPLASEAZĂ. Un fapt mai semnificativ în opinia lui Bryson : musonul a devenit rar și imprevizibil. El n-a lipsit decît de două ori în patruzeci de ani, între 1925 și 1965. De atunci, musonul a lipsit în 1966, 1972, 1974 și 1975. Sau, mai curînd, musonul s-a deplasat spre sud, lăsîndu-și ploile să cadă în mare, în loc să ude regiunile foarte populate ale Asiei, unde trăiește aproape o treime din populația globului. Înaintarea Saharei spre sud și seceta din Sahel ar fi un alt efect al aceleiași cauze. Din 1967 pînă în 1972, Sahelul a primit mai puțin de jumătate din ploaia anilor 1954—1959. În opinia lui Bryson „mica glaciațiune", începută în secolul al XV-lea, reapare după ce a fost întreruptă provizoriu de poluare industrială. Într-adevăr, conținutul de gaz carbonic al aerului a trecut de la 290 ppm (părți de milion), în 1850, la 320 ppm, în zilele noastre. Or, gazul carbonic acționează ca geamul unei sere : el lasă să treacă razele Soarelui, dar trimite către sol razele infraroșii (căldura) pe care Pămîntul le degajă.